

T.C. MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI

MÜZİK OKULLARI

BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

VİYOLONSEL MODÜLÜ

(1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR)

TÜRKİYE YÜZYILI
MAARİF MODELİ

2025

İÇİNDEKİLER

1. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜ	4
1.1. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI	4
1.2. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜNÜN ÖZEL AMAÇLARI	4
1.3. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜNÜN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR	5
1.3.1 Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Değerler ve Okuryazarlık Becerileri)	6
1.3.2 İçerik Çerçevesi	7
1.3.3 Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)	7
1.3.4 Öğrenme-Öğretme Yaşantıları	7
1.3.5 Farklılaştırma	8
1.4. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜ TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU	9
1.5. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜNÜN YAPISI	13
2. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜNÜN SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALARI	15
1. SINIF	15
2. SINIF	31
3. SINIF	42
4. SINIF	55
5. SINIF	67
6. SINIF	80
7. SINIF	93
8. SINIF	106

1. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜL

1.1. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN TEMEL YAKLAŞIMI

Bireysel çalgı eğitimi, müzik eğitiminin en önemli bileşenlerinden birisi olup bireye ait duygu ve düşüncelerin fiziksel koordinasyon ve psikomotor becerilerin birlikte geliştirilmesi esasına dayanan bir eğitim ve öğretim sürecidir. Kişinin çalgı yoluyla vücut koordinasyonunun geliştirilmesi bu sürecin amacına işaret ederken toplumun bireye kazandırmış olduğu müzik kültürünün aktarılmasında da araç görevi üstlenmektedir. Bu sebeptendir ki özellikle ulusal önem taşıyan ve kültürü yansıtan çalgıların eğitim ve öğretime dâhil edilmesi, uluslararası tanınırlık ve kültür aktarımı açısından büyük önem taşımaktadır.

Bireysel çalgı eğitimi diğer tüm eğitim ve öğretim alanları gibi belli ölçütler esas alınarak planlanmakta ve bu plana bağlı kalınarak yürütülmeyi gerektirmektedir. Bu süreç, çalgının niteliğine göre farklılık göstermektedir. Çalgı türlerinin farklı oluşu, her birinin kendine özel duruş, tutuş, pozisyon ve çalma tekniği gerektirmesi; bu çalgıların her biri için farklı bir öğretim programı oluşturmayı da zorunlu kılmaktadır. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin beceri geliştirmeyi esas alması, bu çalgılara yönelik etkili programlar oluşturmayı kolaylaştırmaktadır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli; bireyin bütüncül gelişimini amaçlayan, köklü bir geçmişe sahip Türk millî eğitim sisteminin dijital çağ ve teknolojik gelişmelere duyarlılığını, yeri geldiğinde bu gelişmelere öncülük edebilme istek ve potansiyelini yansıtan bir anlayışla geliştirilmiştir. Öğretim programlarının temel öğeleri, Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı çalgı modüllerinde Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin benimsediği ilke ve yaklaşımlar ile bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bileşenleri; alan becerileri, kavramsal beceriler (temel, bütünlük ve üst düzey düşünme), eğilimler (benlik, sosyal, entelektüel), sosyal-duygusal öğrenme becerileri (benlik, sosyal yaşam, ortak/bileşik), değerler ve okuryazarlık becerilerinden oluşmaktadır.

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı çalgı modülleri ile çalgı öğrenme-öğretme sürecinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli çerçevesinde ilgi çekici, etkileşimli, güncel ve bireyin estetik, zihinsel ve duygusal gelişimini destekleyici hâle getirilmesi hedeflenmiştir. Ayrıca programda bireylerin yaratıcı düşünme, müziksel ifade, disiplinler arası etkileşim gibi üst düzey becerilerinin gelişimine de önem verilmiştir. Bu doğrultuda sanatsal bakış açısına sahip, yenilikçi ve kültürel çeşitliliğe duyarlı bireylerin yetiştirilmesi amaçlanmıştır.

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı çalgı modülleri, müziksel düşünmenin sistematik, estetik, analitik, tutarlı ve yapılandırılmış bir süreç içerisinde gelişmesini temel alarak hazırlanmıştır. Öğrencilerin sadece bilgi edinmelerinden ziyade müzikal bilgiye ulaşmalarını sağlayan becerilere sahip olabilmeleri, çalgı üzerindeki teknik bilgileri ve müzikal ifadeyi bütüncül olarak geliştirebilmeleri ön planda tutulmuştur. Bu doğrultuda bireyin müziksel gelişimine katkı sağlamak amacıyla öğrenme-öğretme sürecinde yaratıcı etkinliklere, çalgı üzerindeki keşif süreçlerine ve disiplinler arası bağlan- tılara yer verilmiştir.

Programda öğrencilerin bireysel ve toplu çalma becerilerini geliştirerek sorumluluk duyguları ve sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin artırılması hedeflenmiştir. Bu bağlamda içerikler, hem disiplinler arası hem de beceriler arası ilişkiler kurularak sanat, kültür ve günlük yaşam gereksinimleri çerçevesinde yapılandırılmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamalarında ise öğrenme kanıtlarını belirlemek amacıyla ölçme ve değerlendirme araçlarının süreç odaklı kullanıldığı bir program anlayışı benimsenmiştir.

1.2. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜNÜN ÖZEL AMAÇLARI

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri esas alınarak hazırlanan Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyolonsel modülüyle öğrencilerin,

1. Viyolonsel aracılığıyla estetik yönlerini geliştirmeleri,
2. Duygu, düşünce ve deneyimlerini viyolonsel aracılığıyla ifade edebilmeleri,

3. Yaratıcılıklarını ve müzikal yeteneklerini viyolonsel yoluyla geliştirmeleri,
4. Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyıp farklı kültürel öğeleri müzikal bir zenginlik olarak algılamaları,
5. Viyolonsel aracılığıyla zihinsel becerilerini ve müziksel düşünme yetilerini geliştirmeleri,
6. Bireysel ve toplumsal ilişkilerini viyolonsel aracılığıyla desteklemeleri,
7. Viyolonsel eğitimi kapsamında bilişim teknolojilerinden yararlanarak müziksel ifade ve üretim süreçlerini desteklemeleri,
8. Bireysel ve toplu çalma etkinliklerine katılarak müziksel iş birliği, empati ve sanat kültürünü geliştirmeleri,
9. Müziksel algı ve bilgilerini sistematik bir şekilde yapılandırmaları,
10. Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmeleri,
11. Millî birliği, kültürel bütünlüğü pekiştiren ve uluslararası müzik kültürüyle etkileşime açık bireyler olarak gelişmeleri amaçlanmaktadır.

1.3. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜNÜN UYGULANMASINA İLİŞKİN ESASLAR

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyolonsel modülünde öğretim programlarının temel öğeleri, "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nin benimsediği ilke ve yaklaşımlarla bu modelin bileşenlerine göre şekillendirilmiştir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni, viyolonsel modülü öğrenme-öğretme süreçlerinin planlanması, uygulama ve yaşantılarının tasarlanması, ölçme-değerlendirme süreçlerinin planlanması ile hazırlanan materyal ve yöntemlerin belirlenmesi için referans kaynak olarak kullanılacaktır. Tüm eğitim ve öğretim süreçleri, kitap ve materyallerin tasarım süreci "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programları Ortak Metni"nde yer alan öğrenci profilinin gelişimini destekleyecek şekilde planlanmalı ve yürütülmelidir.

Öğretmen, öğrencilerin etkinliklere aktif olarak katılmasını sağlamak için öğrenci merkezli öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmalıdır. Dinleme, ritim çalışmaları, doğaçlama yapma ve toplu çalma gibi özel müzik öğretim yöntemleri, öğrencilerin viyolonsel modülünü sevmeleri ve dersin etkili bir şekilde işlenmesi için ayrı bir öneme sahiptir.

Bu bağlamda öğretmen, uygulamada aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir:

- Öğrencilerin hazır bulunuşluklarını göz önünde bulundurularak bireysel ilgi ve becerilerini ön plana çıkaracak, öğrencileri süreçte aktif kılacak etkinlikler planlanmalıdır. Çevre şartları da dikkate alınarak öğrenme ortamlarının motive edici, ilgi ve merak uyandırıcı olmasına özen gösterilmelidir.
- Öğrencilerin araştırma-inceleme ve bilgiye ulaşmasında bilişim teknolojilerinden faydalanmaları sağlanmalı, alana ilişkin materyaller ve önerilen müzik yazılımları eğitim ve öğretim sürecine dâhil edilmelidir.
- Öğrenme çıktıları, öğrenme-öğretme sürecinde planlanmış ve düzenlenmiş yaşantılar aracılığıyla öğrencilere aktarılmalı ve gelişim düzeylerine uygun şekilde sunulmalıdır.
- Viyolonsel eğitiminin işlenişinde belirli gün ve haftalarla ilişkilendirmeler yapılmalı, tematik içerikler disiplinler arası bağlamda desteklenmelidir.
- Viyolonsel modülünde temel amaç, çalgı çalma becerilerini kazandırmak ve müzikal bilgiye erişim sağlamaktır. Bunun yanı sıra, öğrencilere müzik zevki kazandırmak, sanat ve estetik algılarını geliştirmek önemli hedefler arasındadır.
- Öğretim süreci boyunca öğrencilerin değerler eğitimi açısından gelişim göstermesine özen gösterilmeli ve öğrenme

süreçleri ilgili değerlerle örtük program anlayışıyla ilişkilendirilerek işlenmelidir.

- Viyolonsel modülü işlenirken diğer derslerle bağlantılar kurularak disiplinler arası bir öğrenme süreci desteklenmelidir.
- Öğrencilerin öz müziğinden hareketle, yakın çevreden uzağa doğru teorik ve pratik müzik bilgisi kazanmaları hedeflenmelidir. Bu süreçte estetik bir bakış açısı kazanmaları için nitelikli eser ve örneklerle tanıştırmaları sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olacak öğrenme çıktıları için temel yaşam becerilerinin geliştirilmesine önem verilmeli, etkinlikler bu anlayışla hazırlanmalıdır.
- Viyolonsel eğitimi, öğrencilerin çıktılarına ulaşmasını destekleyecek şekilde eğlenceli ve zevkli bir süreç hâline getirilmelidir.
- Müziğin erken yaşlardan itibaren kültürel kimlik oluşumunda etkili olduğu gerçeği göz önünde bulundurulmalı ve öğretim programı bu bakış açısıyla şekillendirilmelidir.

Öğrencilerin viyolonsel çalma becerilerinin kademeli olarak geliştirilmesi sağlanmalı, sınıf düzeyine uygun olarak belirli teknik çalışmalar ve repertuar parçaları düzenlenmelidir. Öğrencilerin viyolonsel icrasında teknik ve müzikal ifadeyi birlikte kullanmaları teşvik edilmelidir. Çalışmaların aşamalı olarak yapılandırılması önerilmektedir.

1.3.1. Programlar Arası Bileşenler (Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri, Değerler ve Okuryazarlık Becerileri)

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyolonsel modülünde yer alan programlar arası bileşenler; sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerilerinden oluşmaktadır.

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri: Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, bireyin kendisini ve çevresini anlayarak olumlu ilişkiler kurmasını, duygularını yönetmesini, empati geliştirmesini ve müzik aracılığıyla sağlıklı bir benlik algısı oluşturmasını destekleyen becerileri kapsar. Viyolonsel eğitimi, bireysel ve toplu çalma süreçleri ile öğrencilerin iş birliği yapma, sabır gösterme, duygularını müzik yoluyla ifade edebilme ve başkalarını anlama becerilerini geliştirmesine katkı sağlar.

Sosyal-duygusal öğrenme becerileri, kavramsal beceriler, eğilimler, alan becerileri ve okuryazarlık becerileri ile doğru-dan ilişkilidir. Bu beceriler, viyolonsel çalma sürecinde hem doğrudan bir bileşen hem de öğrenme sürecinin daha etkili hâle gelmesini sağlayan destekleyici bir unsur olarak değerlendirilmelidir. Müzikal ifade ve çalgı eğitimi, öğrencilerin sanatsal yaratıcılığını geliştirirken aynı zamanda onların sosyal-duygusal gelişimlerine katkıda bulunur.

Bireyin viyolonsel öğrenme sürecinde disiplinli çalışma, duygusal farkındalık, estetik duyarlılık ve kendini ifade etme gibi unsurların yer alması, öğrencinin bu becerileri müzik eğitimi dışında da kullanabilmesini sağlar. Viyolonsel eğitimi, bireyin öz güvenini artıran, grup çalışması içerisinde sorumluluk almasını sağlayan ve empati becerilerini geliştiren bir süreç olarak ele alınmaktadır.

Değerler: Viyolonsel eğitimi, bireyin hem sanatsal hem de ahlaki gelişimini destekleyen önemli bir öğrenme alanıdır. Bu bağlamda, öğrencilerin kültürel mirası tanıması, müzik aracılığıyla duygularını ve düşüncelerini aktarması, saygı, sorumluluk ve iş birliği gibi değerleri içselleştirmesi hedeflenmektedir. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin temel bileşenlerinden biri olan değerler, öğrencilerin müzik eğitimi sürecinde bireysel ve toplumsal gelişimlerine katkıda bulunacak şekilde işlenmelidir.

Viyolonsel eğitimi ile öğrencilere disiplin, öz denetim, sabır ve azim gibi nitelikler kazandırılır. Bireysel çalgı eğitimi sürecinde öğrenciler, müziğin bireyler ve toplumlar üzerindeki etkisini keşfederek duyarlılıklarını geliştirir. Yerel, ulusal ve uluslararası müzik eserlerini tanımak, müzikal zenginliklerin farkına varmak ve bunları sahiplenmek değerler eğitimi çerçevesinde ele alınmalıdır. Viyolonsel eğitimi yoluyla, öğrencilerin tarihî ve kültürel mirası koruma bilinci kazanmaları ve bu mirası sanatsal yollarla aktarmaları desteklenmelidir.

Okuryazarlık Becerileri: Okuryazarlık becerileri, bireyin sanatsal, görsel ve dijital alanlarda kendini geliştirmesini sağla-

yan önemli yetkinlikler arasında yer almaktadır. Viyolonsel eğitimi, öğrencilerin bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve sanatsal ifadeyi geliştirme süreçlerini destekler.

Çağımızın gerekliliklerinden biri olan dijital okuryazarlık, viyolonsel eğitimi sürecinde de önemli bir yer tutmaktadır. Öğrenciler, dijital nota arşivleri, müzik teknolojileri ve çalgı eğitimi için geliştirilen yazılımları kullanarak viyolonsel eğitimi sürecine dijital kaynakları entegre edebilmelidir.

Viyolonsel eğitimi sürecinde öğrencilerin okuryazarlık becerileri kazanmaları, repertuvar oluşturma, bestecileri tanıma ve çalgının tarihî süreç içindeki gelişimini anlama açısından büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda viyolonsel eğitimi bireyin bilgiye ulaşma, bilgiyi değerlendirme ve sanat aracılığıyla ifade etme sürecinde önemli bir araç olarak ele alınmalıdır.

1.3.2. İçerik Çerçevesi

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin bütüncül gelişim anlayışının bir yansıması olarak Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyolonsel modülü, bilgi ve beceriler bağlamında tutarlı ve aşamalı bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Viyolonsel eğitimi, bireyin çalgı ile olan etkileşimini temel alan, müzikal ve teknik gelişimi aşamalı olarak yapılandıran bir süreçtir. Bu nedenle viyolonsel öğretim programı, her sınıf düzeyinde kazandırılması hedeflenen bilgi ve becerilerin içerik çerçevesine ve öğrencinin gelişim sürecine uygun şekilde belirlenmesi esasına dayanmaktadır.

Viyolonsel öğretim programı, sınıf düzeyleri arasında bir bütünlük oluşturacak şekilde tasarlanmıştır. Program, temel teknik becerilerden, öğrencinin müzikal ifadesini ve sanatsal kimliğini geliştirmeyi amaçlayan bir yapı içinde kurgulanmıştır. Her sınıf seviyesinde işlenen temalar, bir önceki düzeyde kazanılan bilgi ve beceriler üzerine inşa edilerek ilerlemektedir. Bu süreçte, öğretmenlerin yalnızca bulundukları sınıf düzeyine ait öğrenme çıktılarına değil programın genel yapısını dikkate alarak öğretim süreçlerini yürütmeleri beklenmektedir.

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyolonsel modülünün içeriği, çalgı eğitimine özgü bütüncül bir yaklaşımla oluşturulmuştur. Temalar, viyolonsel çalgısına özgü teknik ve müzikal becerileri bir arada ele alarak öğrencinin hem fiziksel hem de sanatsal gelişimini desteklemektedir. Öğrencilerin öğrenme sürecinde viyolonsel çalgısı ile ilgili temel ve ileri düzey becerileri aşamalı olarak kazanmaları hedeflenmiştir.

İçerik çerçevesinin temel bileşenleri şunlardır:

- **Genellemeler:** Viyolonsel öğretim programında yer alan teknik ve müzikal beceriler, öğrencilerin aşamalı olarak gelişim göstermelerini sağlamak amacıyla belirli genellemeler çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu genellemeler, viyolonsel eğitiminin temel yapı taşlarını, öğretmenlerin programın hedeflerini anlamalarına ve süreci planlamalarına rehberlik eder.
- **Anahtar Kavramlar:** Her bir temaya özgü olarak belirlenen anahtar kavramlar, öğrencilerin viyolonsel eğitiminde odaklanması gereken temel bilgileri içermektedir. Bunlar; duruş, tutuş, yay hareketleri, ses üretimi, pozisyonlar, müzikal ifade, ritim, artikülasyon, vibrato gibi viyolonsel çalma sürecinin temel bileşenlerini kapsamaktadır.

Öğrenme çıktılarında belirtilen teknik beceriler, viyolonsel eğitiminin bilgi ve beceri bütünlüğünü yansıtan bir yapıdadır.

Viyolonsel öğretim programının içerik çerçevesi, öğrencilere aşamalı olarak kazandırılacak bilgi ve becerileri kapsayan, bütüncül ve disiplinler arası bir anlayışla oluşturulmuştur. Programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin, belirlenen temalar çerçevesinde yapılandırılmış öğrenme süreçlerini dikkate, öğrencilerin bireysel gelişimlerine uygun öğretim yaklaşımlarını benimsemeleri gerekmektedir.

1.3.3. Öğrenme Kanıtları (Ölçme ve Değerlendirme)

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyolonsel modülünde, öğrencilerin öğrenme süreçlerini destekleyecek ve sistematik olarak geri bildirim sağlanabilecek beceri temelli ölçme ve değerlendirme süreçleri esas alınmıştır. Öğrenme-öğretme uygulamaları, öğrenci başarı ve yeterliklerini dikkate alarak hazırlanmış, öğrencilerin bireysel gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmıştır. Bu süreçte, viyolonsel eğitime özgü teknik ve müzikal becerilerin yanı sıra sosyal-duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri de göz önünde bulundurulmuştur. Ancak sosyal duygusal öğrenme becerileri, değerler ve okuryazarlık becerileri doğrudan ölçülemez.

Öğrenme çıktılarının gerçekleştirilme süreçleri, öğrencilerin performanslarını ortaya koyabilecekleri öğrenme kanıtları ile desteklenmiştir. Öğrenme kanıtları, öğrencilerin viyolonsel çalma becerilerini, teknik hâkimiyetlerini, müzikal ifade yetkinliklerini ve bireysel ya da toplu çalma deneyimlerini değerlendirmek amacıyla kullanılır. Bu süreçte çeşitli ölçme ve değerlendirme araçları uygulanarak öğrencilere öğrenme düzeyleri, gelişim alanları ve eksiklikleri hakkında geri bildirim sağlanmaktadır. Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyolonsel modülünde farklı öğrenme biçimlerine hitap edebilecek şekilde hem geleneksel hem de tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına yer verilmiştir.

Ölçme ve değerlendirme süreçlerinde öğrencilerin bireysel gelişim hızları ve öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak farklı yaklaşımlar benimsenmiştir. Tamamlayıcı ölçme araçları, öğrencilerin öğrendiklerini sadece teknik yeterlilik açısından değil müzikal ve sanatsal ifadeye dönüştürerek günlük yaşama aktarabilmelerine yardımcı olacak şekilde tasarlanmıştır. Her temada yer alan ölçme ve değerlendirme araçları öğretmenler tarafından kullanılmalıdır. Bununla birlikte, gerekli görülen durumlarda bu araçlar, öğrenme çıktıları ve içerik çerçevesi doğrultusunda uyarlanabilir veya sürece farklı ölçme ve değerlendirme araçları da dâhil edilebilir.

Viyolonsel eğitiminin ölçme ve değerlendirme süreçleri, sadece teknik doğruluğu değil öğrencinin müziği anlamlandırma, kendini ifade etme ve estetik algısını geliştirme sürecini de kapsayan bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Programın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için öğretmenlerin geri bildirim odaklı ve gelişim temelli ölçme-değerlendirme süreçlerini benimsemeleri beklenmektedir.

1.3.4. Öğrenme-Öğretme Yaşantıları

Viyolonsel eğitiminde öğrenme-öğretme yaşantıları, öğrencilerin çalgıya özgü bilgi ve becerileri kazanmaları için yapılandırılmıştır. Bu yaşantılar, öğrencilerin temel viyolonsel becerilerini ardışık bir şekilde edinmelerini sağlamak amacıyla, belirli bir hiyerarşi ve öncüllük ilişkisi dikkate alınarak tasarlanmıştır. Bu doğrultuda örneğin temel kabuller kapsamında, viyolonselde doğru yay çekme tekniğinin uygulanabilmesi için öncelikle oturuş ve tutuş tekniklerinin anlamlandırılması gerekmektedir.

Bu bağlamda, her bir tema planlanırken öğrencilerin sahip olması gereken ön bilgi ve beceriler belirlenmeli, öğrencilerin bu bilgi ve beceriler bağlamındaki hazır bulunuşlukları değerlendirilmelidir. Eksik veya hatalı öğrenmelerin giderilmesi için uygun çalışmalar, öğrencilerin temaya sosyal ve duygusal açıdan da hazır olmaları sağlanmalıdır.

Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerinin dikkate alınması ve öğrenme-öğretme sürecinin başında ön değerlendirme yapılması önemsenmektedir. Ayrıca öğrencilerin önceki bilgileri ile yeni öğrenmeleri arasında bağlantı kurulması ve viyolonsel müziksel bağlamda günlük yaşamla ilişkilendirilmesi amacıyla öğrenmeler arasında köprü kurulması beklenmektedir.

Viyolonsel programında disiplinler arası ilişkiler, öğrencilerin farklı disiplinlerdeki bilgi ve becerileri kullanmaları sağlanmakta ve beceriler arası ilişkiler vurgulanmaktadır. Bu kapsamda hem disiplinler arası hem de beceriler arası ilişki kurulması önem taşımaktadır.

Günümüz müzik eğitimi anlayışı, viyolonsel eğitiminde de değişim ve dönüşümlere yol açmıştır. Viyolonsel modülüne özgü öğrenilmesi gereken bilgi, beceri, değer ve eğilimlerin farklılaşması ve önem sıralarının değişmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu süreçte, viyolonsel programının tüm bileşenlerinin öğrenme-öğretme yaşantılarında ilgili bağlam içerisinde bütünleştirilerek verilmesi gerekmektedir.

Yeni öğretim programlarının önemli bileşenlerinden biri olan "öğrenme-öğretme uygulamaları", öğrenme çıktılarının ilgili becerinin süreç bileşenlerine dayalı olarak nasıl kullanılacağını açıklamaktadır. Bu uygulamalar, bilgi, beceri, eğilim ve değerler bütünlüğü içinde düşünülmeli ve viyolonsel alan becerilerinin ve kavramsal becerilerin tüm bileşenlerinin ardışık bir şekilde uygulanmasına dikkat edilmelidir.

Viyolonsel temalarının öğrenme-öğretme uygulamaları planlanırken becerilerin süreç bileşenlerini zenginleştiren, öğrenme-öğretme faaliyetlerinin anlam ve kalıcılığını destekleyen konuya özgü beceriler, eğilimler ve değerler belirlenerek öğretmene bunların uygun şekilde kullanılması ile ilgili göstergeler sunulmalıdır.

1.3.5. Farklılaştırma

Viyolonsel eğitiminde, öğrencilerin edinmesi beklenen bilgi ve beceriler aynı olsa da her öğrencinin ilerleme hızı ve süreçte ihtiyaç duyduğu destek farklılık gösterebilir. Bu durum, programda "farklılaştırma" başlığı altında ele alınmaktadır.

Farklılaştırmanın bir boyutu olan "zenginleştirme", öğrenme sürecinde daha hızlı ilerleyen ve belirlenen becerileri daha derinlemesine kavrayabilen öğrencilere yöneliktir. Zenginleştirme etkinlikleri, öğrencilerin içerikten kopmadan bilgilerini genişletmelerine, daha ileri düzeyde ilişkiler kurmalarına olanak sağlar. Bu bağlamda, viyolonsel eğitiminde zenginleştirme faaliyetleri; çalgının tarihsel gelişimi, farklı icra teknikleri ve viyolonselin çeşitli müzik türlerindeki rolünü araştırmaya yönelik etkinlikleri içerebilir. Ayrıca öğrencilerin teknolojiyi kullanarak viyolonselle ilgili dijital içerikler üretmelerine yönelik önerilere de yer verilmektedir.

Farklılaştırmanın diğer boyutu olan "destekleme", programın hedeflediği bilgi ve becerilere ulaşmada daha fazla yönlendirme, görsel ve işitsel destek, somut örnekler ve bireysel rehberliğe ihtiyaç duyan öğrencilere yönelik olarak tasarlanmıştır. Destekleme çalışmaları, viyolonselin temel tekniklerini öğrenme sürecinde öğrencilerin bireysel gereksinimlerine uygun ek materyaller sunulmasını, grup çalışmalarıyla akran öğrenmesini ve öğretmenin süreçte daha aktif rehberlik etmesini içerir. Ayrıca öğrencilerin viyolonsel eğitiminde ilerlemelerini sağlamak için çeşitli işitsel ve görsel kaynaklardan yararlanmalarına yönelik öneriler de sunulmaktadır.

Öğretmenlerin hem zenginleştirme hem de destekleme faaliyetlerini öğrencilerin bireysel farklılıklarını gözетerek ve kapsayıcı bir anlayışla yürütmesi beklenmektedir. Bu faaliyetler, öğrencilerin viyolonsel eğitimi sürecindeki gelişimlerini desteklemeye yönelik bir çerçeve sunmakta olup programın hedeflerine ulaşmada önemli bir rol oynamaktadır.

1.4. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜ TEMALARI, ÖĞRENME ÇIKTILARI SAYISI VE SÜRE TABLOSU

Tema temelli yaklaşımla hazırlanan Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyolonsel modülü, 1 ve 2. sınıflarda haftalık 1 ders saati, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflarda ise haftalık 2 ders saati uygulanacak şekilde planlanmıştır. Programda yer alan her sınıf düzeyi için tema isimleri "Viyolonsel Dersi Sınıflara Göre Temalar" tablosunda gösterilmiştir.

VİYOLONSEL MODÜLÜ SINIFLARA GÖRE TEMALAR

1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Çalgıları Tanıyorum	Türk Müziği ve Viyolonsel	Notaları Keşfet	Yayın Bölümleri	Açık Pozisyon Çalışmaları	Türk Müziğinde Ses Değiştirici İşaretler	Yay Teknikleri-2	Dizi ve Etüt Uygulamaları 4
Çalgı Seslerini Ayırt Ediyorum	Viyolonselimi Koruyorum ve Tellerini Tanıyorum	Re ve La Tellerinde Seslerin İzinde	Yay Teknikleri-1	Hız ve Nüans Uygulamaları	Dizi ve Etüt Uygulamaları-2	Dizi ve Etüt Uygulamaları 3	Küçük Usullerle Eser Uygulamaları 3
Çalgımı Tanıyorum (Viyolonsel)	Boş Tellerde Yay Çalışmaları	Do ve Sol Tellerinde Seslerin İzinde	Tellerdeki Yolculuğum Genişliyor	Dizi ve Etüt Uygulamaları-1	Küçük Usullerle Eser Uygulamaları-1	Küçük Usullerle Eser Uygulamaları 2	Seslendirme ve Yorumlama Teknikleri
Viyolonselde Temel Davranışlar							

Temaların işleniş sırası, içerdiği öğrenme çıktıları sayısı ve temaların süreleri aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

1. Sınıf

Tema	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Çalgıları Tanıyorum	1	4	11
2. Çalgı Seslerini Ayırt Ediyorum	1	4	11
3. Çalgımı Tanıyorum (Viyolonsel)	3	15	42
4. Viyolonselle İlk Adımlar	2	10	28
Okul Temelli Planlama*	-	3	8
TOPLAM	7	36	100

2. Sınıf

Tema	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Türk Müziği ve Viyolonsel	1	4	11
2. Viyolonselimi Koruyorum ve Tellerini Tanıyorum	2	11	31
3. Boş Tellerde Yay Çalışmaları	1	18	50
Okul Temelli Planlama*	-	3	8
TOPLAM	4	36	100

3. Sınıf

Tema	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Notaları Keşfet	1	10	14
2. Re ve La Tellerinde Seslerin İzinde	2	24	33
3. Do ve Sol Tellerinde Seslerin İzinde	3	34	47
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	6	72	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim ve öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

4. Sınıf

Tema	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Yayın Bölümleri	1	14	19
2. Yay Teknikleri-1	2	24	33
3. Tellerdeki Yolculuğum Genişliyor	3	30	42
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	6	72	100

5. Sınıf

Tema	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Açık Pozisyon Çalışmaları	1	10	14
2. Hız ve Nüans Uygulamaları	2	20	28
3. Dizi ve Etüt Uygulamaları-1	3	38	52
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	6	72	100

6. Sınıf

Tema	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Türk Müziğinde Ses Değiştirici İşaretler	2	14	19
2. Dizi ve Etüt Uygulamaları-2	2	24	33
3. Küçük Usullerle Eser Uygulamaları-1	3	30	42
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	7	72	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim ve öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

7. Sınıf

Tema	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Yay Teknikleri-2	3	24	33
2. Dizi ve Etüt Uygulamaları-3	2	24	33
3. Küçük Usullerle Eser Uygulamaları-2	2	20	28
Okul Temelli Planlama*	-	4	6
TOPLAM	7	72	100

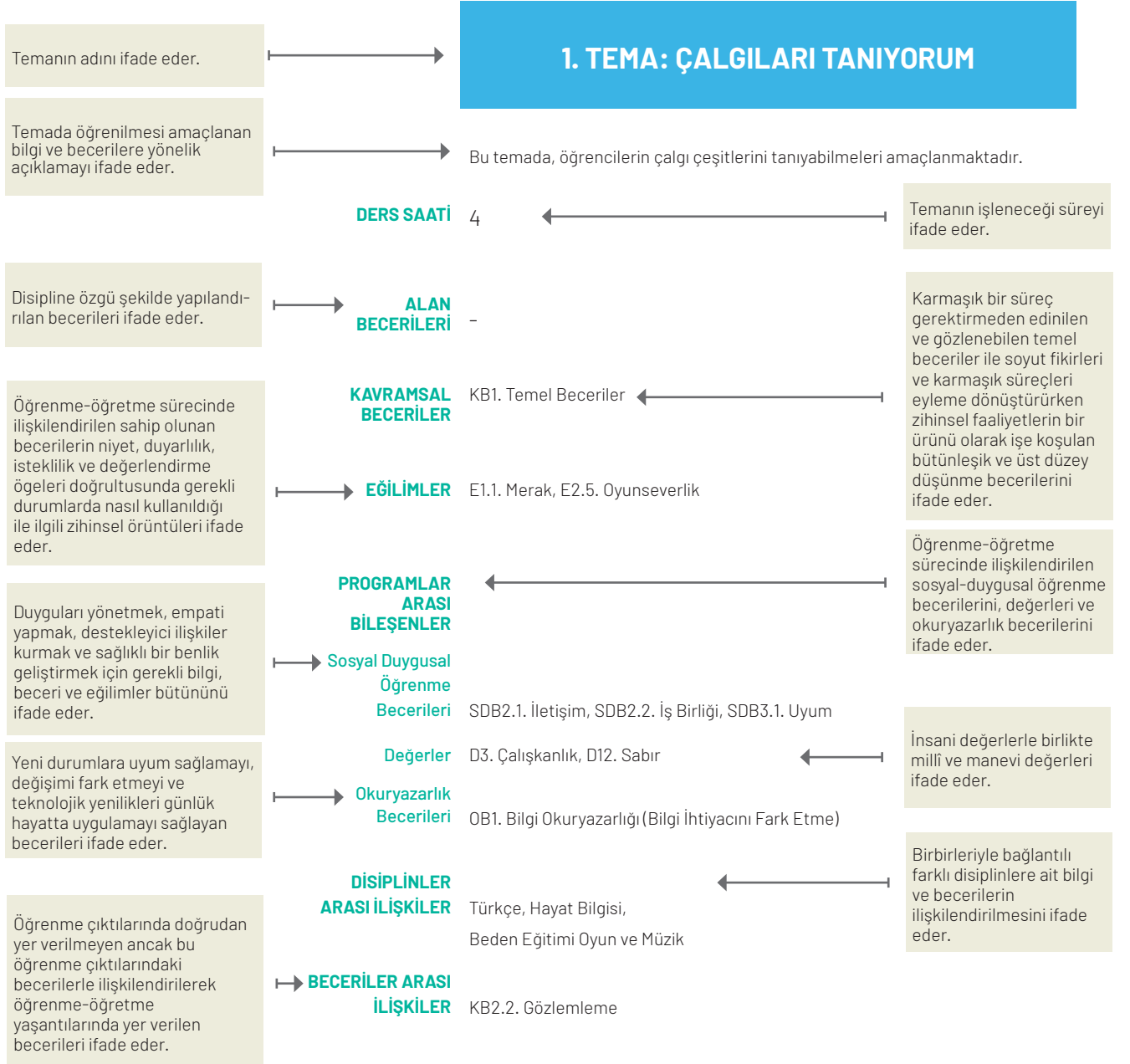
8. Sınıf

Tema	Öğrenme Çıktıları Sayısı	Süre	
		Saati	Yüzde Oranı (%)
1. Dizi ve Etüt Uygulamaları-4	2	24	34
2. Küçük Usullerle Eser Uygulamaları-3	3	26	36
3. Seslendirme ve Yorumlama Teknikleri	2	18	25
Okul Temelli Planlama*	-	4	5
-	-	-	-
TOPLAM	9	72	100

* Zümre öğretmenler kurulu tarafından ders kapsamında yapılması kararlaştırılan okul dışı öğrenme etkinlikleri, araştırma ve gözlem, sosyal etkinlikler, proje çalışmaları, yerel çalışmalar, okuma çalışmaları vb. çalışmalar için ayrılan süredir. Çalışmalar için ayrılan süre eğitim ve öğretim yılı başında planlanır ve yıllık planlarda ifade edilir.

1.5. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜNÜN YAPISI

Bireysel Çalgı Eğitimi Dersi Öğretim Programı viyoloncel modülünün temalarının yapısı aşağıdaki infografikte verilmiştir.

Öğrenme yaşantıları sonunda öğrenciye kazandırılması amaçlanan bilgi, beceri ve becerilerin süreç bileşenlerini ifade eder.

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.1.1.1. Çalgıları tanıyabilme

Disiplin kodu
Sınıf düzeyi
Programdaki tema sırası
Temadaki öğrenme çıktısının sırası

Disipline ait başlıca genelleme, ilke, anahtar kavramlar, sembolleri vb. ifade eder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çalgıların Tanıtımı

Genellemeler

- Çalgılar farklı şekil, büyüklük ve malzemelerden oluşur.
- Çalgılar, çalma biçimlerine göre gruplandırılabilir.
- Çalgılar görsel, dokunsal ve işitsel yollarla keşfedilebilir.

Anahtar Kavramlar/

çalgı, çalgı türleri, telli çalgılar, üflemlî çalgılar, vurmali çalgılar
-

Öğrenme sürecinde ele alınan bilgi kümesini (bölüm/konu/alt konuya ilişkin sınırları) ifade eder.

Öğrenme çıktıları, eğilimler, programlar arası bileşenler ve öğrenme kanıtları arasında kurulan ve anlamlı ilişkilere dayanan öğrenme-öğretme sürecini ifade eder.

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme ve Değerlendirme)

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrenme çıktıları; eşleştirme soruları, soru cevap, doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir. Yapboz oyunu oynanabilir.

Öğrenme çıktılarının değerlendirilmesi ile uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını ifade eder.

Yeni bilgi ve becerilerin öğrenilmesi için sahip olunması gereken ön bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi ile öğrenme sürecindeki ilgi ve ihtiyaçların belirlenmesini ifade eder.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğrencilerin çalgılarla ilgili mevcut bilgilerini belirlemek için çeşitli yöntemler birlikte kullanılır. Öncelikle, öğrencilerin çalgılar hakkındaki düşüncelerini serbestçe ifade etmeleri için sorular sorulur.

Köprü Kurma

Öğrencilerin çalgıları günlük yaşamla ilişkilendirerek tanımlarını sağlamak için çevrelerinde gördükleri nesnelerden ve deneyimlerinden yola çıkılır. Öncelikle, evde, okulda ve dışarda çalgılara benzeyen nesneler olup olmadığı sorgulanır.

Önceki eğitim-öğretim süreçlerinden getirildiği kabul edilen bilgi ve becerileri ifade eder.

Hedeflenen öğrenci profili ve temel öğrenme yaklaşımları ile uyumlu öğrenme-öğretme yaşantılarının hayata geçirildiği uygulamaları ifade eder.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.1.1.1

Öğrencilerin çevrelerinde bulunan çalgıları fark etmeleri ve bu çalgıları gözlemleyerek keşfetmeleri sağlanır. "Çalgılar neye benziyor?", "Çalgılar neden farklı şekillerdedir?", "Bazı çalgılar neden büyük, bazıları küçüktür?" gibi sorularla öğrencilerin merak duygularını harekete geçirilir (E1.1).

Mevcut bilgi ve beceriler ile edinilecek bilgi ve beceriler arasında bağlantı oluşturma sürecinin yanı sıra edinilecek bilgi ve beceriler ile günlük hayat deneyimleri arasında bağ kurmayı ifade eder.

Öğrenme profilleri bakımından farklılık gösteren öğrencilere yönelik çeşitli zenginleştirme ve desteklemeye ilişkin öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrencilerin keşiflerini derinleştirmek için çeşitli etkinlikler uygulanabilir. "Çalgı Dedektifleri" etkinliğinde öğrenciler; çalgıları büyüklük, malzeme ve şekillerine göre karşılaştırarak sınıflandırabilir ve buldukları çalgıları çizebilir. "Çalgı Modelleme Atölyesi" etkinliğinde ise oyun hamuru, kâğıt veya karton gibi malzemelerle çalgı modelleri oluşturabilir; bu çalgıların neden bu şekilde tasarlandığını tartışabilirler.

Akranlarından daha ileri düzeydeki öğrencilere genişletilmiş ve derinlemesine öğrenme fırsatları sunan, onların bilgi ve becerilerini geliştiren eğitim yaklaşımlarını ifade eder.

Destekleme

Öğrenme-öğretme süreci etkileşimli çevrim içi uygulamalar, oyunlar ve somut materyaller ile desteklenebilir. Verilen etkinliklerin sayısı, öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda belirlenebilir. Öğrencilerin doğal sayılarla akıcı işlem yapma becerilerini desteklemek için her gün kısa süreli uygulamalar yapmaları sağlanabilir. Problemler öğrencilerin ilgi alanları doğrultusunda kolaydan zora doğru bir sıra izlenerek seçilebilir. Problemlerin çözümlerinde iş birlikli öğrenme ortamı oluşturularak öğrencilerin öz güvenlerini desteklemek için grup tartışmalarına katılımları teşvik edilebilir.

Öğrenme sürecinde daha fazla zaman ve tekrara ihtiyaç duyan öğrencilere ortam, içerik, süreç ve ürün bağlamında uyarlanmış öğrenme-öğretme yaşantılarını ifade eder.

Öğretmenin ve programın güçlü ve iyileştirilmesi gereken yönlerinin öğretmenlerin kendileri tarafından değerlendirilmesini ifade eder.

ÖĞRETİM YANSITIMLARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI VİYOLONSEL MODÜLÜNÜN SINIF DÜZEYLERİNE AİT TEMALARI

1. SINIF

1. TEMA: ÇALGILARI TANIYORUM

Temada öğrencilerin çalgı çeşitlerini tanıyabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 4

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Hayat Bilgisi, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.2. Gözlemleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.1.1.1. Çalgıları tanıyabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çalgıların Tanıtımı

Genellemeler

- Çalgılar farklı şekil, büyüklük ve malzemelerden oluşur.
- Çalgılar, çalma biçimlerine göre gruplandırılabilir.
- Çalgılar görsel, dokunsal ve işitsel yollarla keşfedilebilir.

Anahtar Kavramlar

çalgı, çalgı türleri, telli çalgılar, üflemeli çalgılar, vurmali çalgılar, yaylı çalgılar

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; eşleştirme soruları, soru cevap, doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir. Yapboz oyunu oynanabilir. Performans görevi olarak öğrencinin çalgı çeşitlerini somutlaştırması için müzik mağazasına gitme ve gözlem yapma görevi verilebilir. Performans için; çalgı çeşitlerini tanıma, çalgıların fiziksel farklılıklarını belirleme, malzeme ve ses özelliklerini karşılaştırma, mağaza görevlisiyle etkileşim ve soru sorma gibi kriterler belirlenebilir. Performans analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin çevrelerinde farklı çalgılar olduğunu ve bu çalgıların şekil, büyüklük ve malzeme bakımından birbirinden farklı olabileceğini bildiği; nesneleri büyüklüklerine, renklerine veya dokularına göre gruplandırabilecekleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğrencilerin çalgılarla ilgili mevcut bilgilerini belirleyebilmeleri için çeşitli yöntemler birlikte kullanılabilir. Öncelikle, öğrencilerin çalgılar hakkındaki düşüncelerini serbestçe ifade edebilmeleri için sorular sorulabilir. Örneğin "Daha önce hiç çalgı görebildiniz mi? Hangi çalgıları biliyorsunuz? Çalgılar neye benzeyebilir?" gibi sorularla öğrencilerin çalgılarla ilgili farkındalık düzeyleri ve ön bilgileri değerlendirilebilir.

Ardından öğrencilerin görsel algılarını ölçebilmek amacıyla çalgılarla ilgili bildiklerini çizebilmeleri istenebilir. Çizimlerini anlatabilmeleri teşvik edilerek hangi fiziksel özelliklere dikkat edebildikleri ve çalgılar hakkındaki düşüncelerini açıklayabilmeleri sağlanabilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerin çalgıları günlük yaşamla ilişkilendirerek tanıyabilmeleri sağlanabilmek için çevrelerinde görebildikleri nesnelerden ve deneyimlerinden yola çıkılabilir. Öncelikle, evde, okulda ve dışarıda çalgılara benzeyebilen nesneler olup olmadığı sorgulanabilir. Örneğin "Evde büyük ve küçük tencereleri yan yana koyabildiğinde büyüklük farkını görebiliyormsun. Çalgılar da böyle büyük ya da küçük olabiliyor mu?", "Bazı oyuncaklar sert, bazıları yumuşak olabiliyor. Çalgılar da farklı malzemelerden yapılabiliyor mu?" gibi sorularla öğrencilerin çalgıları fiziksel yönleriyle anlamlandırabilmeleri sağlanabilir.

Bunun yanı sıra, öğrencilerin daha önce herhangi bir çalgıyı görüp göremedikleri sorulabilir.

Öğrencilerin çalgıları fark edebilme düzeyleri ölçülebilmek için "Bir düğünde, okulda ya da televizyonda çalgılar görebildiniz mi?", "Evde oyuncak bir çalgınız var mı?" gibi sorular yöneltilebilir. Öğrencilerin oyuncakları ve çevrelerindeki nesneleri gözlemleme alışkanlıklarından yola çıkarak çalgılarla benzerlik kurabilmeleri sağlanabilir.

"Büyük çalgılar nerede durabilir, küçük çalgılar nerede saklanabilir?", "Tahta bir çalgıyla metal bir çalgı nasıl farklı görünebilir?" gibi sorular yöneltilerek çalgıların fiziksel özelliklerine yönelik dikkatleri çekilebilmesi sağlanabilir. Ayrıca gündelik yaşamda kullanılabilen bazı eşyalarla çalgıların benzer olabileceği keşfedilebilir. Örneğin "Bazen büyük bir kutu ya da tahta parçası görebildiğimizde ona dokunmak isteriz. Çalgılar da farklı dokularda olabilir mi?" sorusuyla, çalgıların yüzey özellikleri fark ettirilebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları VLS.1.1.1

Öğrencilerin çevrelerinde bulunan çalgıları fark etmeleri ve bu çalgıları gözlemleyerek keşfetmeleri sağlanır. "Çalgılar neye benziyor?", "Çalgılar neden farklı şekillerdedir?", "Bazı çalgılar neden büyük, bazıları küçüktür?" gibi sorularla öğrencilerin merak duygularını harekete geçirilir (**E1.1**). Sınıfa çeşitli çalgı görselleri, maketler veya gerçek çalgılar getirilerek öğrencilerin çalgıları dokunarak, yakından inceleyerek ve karşılaştırarak gözlem yapmalarına rehberlik edilir. "Bu çalgı sert mi yumuşak mı?", "Bu çalgının yüzeyi düz mü?", "Bu çalgının şekli nasıl?" gibi sorularla çocukların dikkat etmeleri gereken noktalar belirlenir. Öğrenciler çalgılara dokunarak, büyüklüklerini kıyaslayarak ve farklı açılardan inceleyerek gözlem yaparlar. Öğretmen, çocukların gözlem yaparken kullanabilecekleri araçları tanıtır. (Büyüteç ile yakından bakma, gözleri kapatarak dokunarak hissetme, çalgıları farklı açılardan inceleme vb.) Öğrenciler, gözlemlerini sözlü olarak ifade eder ve öğrendiklerini paylaşır (**SDB2.1**). Öğrenciler, çalgılar hakkında daha fazla bilgi edinme ihtiyacını fark eder ve öğretmenlerine veya arkadaşlarına sorular yöneltir (**OB1**). Öğrenciler, çalgıları dikkatlice gözlemleyerek olumsuz durumlar karşısında metanetli davranıp sabırla incelemelerini tamamlar (**D12.2**). Not alma yerine gözlem sonuçları sınıfta eğlenceli grup etkinlikleriyle ve oyunlarla kaydedilir (**E2.5**). Büyük çalgılar bir köşeye, küçük çalgılar başka bir köşeye konur. Tahta çalgılar bir tarafa, metal çalgılar başka bir tarafa ayrılır. Sert yüzeyli çalgılar ile yumuşak yüzeyli çalgılar karşılaştırılır. Öğretmen, çocuklarla birlikte çalgıları benzer özelliklerine göre sınıflandırır ve basit şekiller veya renkli kartlarla gösterir (**KB2.2**). Öğrenciler, verilen görevleri özenle ve çalışkanlıkla tamamlamak için çaba gösterirlerken hedeflere ulaşmak için hazırladıkları planı da uygularlar (**D3.2**). Çocukların öğrendiklerini hatırlamalarını kolaylaştırmak için çalgıların büyüklüğüne, malzemesine veya şekline göre gruplayan bir poster hazırlanır. Bu süreçte öğrenciler arkadaşlarıyla iş birliği yaparak çalgıları sınıflandırır ve fikirlerini paylaşır (**SDB2.2**). Öğrenciler çalgıları renk, doku ve büyüklük gibi fiziksel özelliklerine göre sınıflandırdıktan sonra, bu çalgıları çalma biçimlerine göre gruplamaları sağlanır. Öğretmen, "Bazı çalgılar neden tokmakla çalınıyor, bazıları elle tutuluyor, bazıları üfleniyor?" gibi sorularla öğrencilerin çalgı türlerini keşfetmelerine rehberlik eder. Öğrenciler, elleriyle vurduklarında veya salladıklarında ses çıkaran çalgıları fark ederler (davul, tef, marakas). Öğrenciler, telleri gerilmiş ve parmakla ya da yayla titreştirilen çalgıları gözlemler (gitar, keman, arp). Öğrenciler, üflenerek çalınan çalgıları fark ederler (flüt, melodika). Bu süreçte çalgıların yapısal ve çalma biçimine dayalı farklılıkları gözlemlenir. Öğretmen, öğrencilerin çalgıları dokunarak ve hareketlerini inceleyerek hangi gruba ait olduğunu anlamalarına yardımcı olur (**SDB3.1**). Öğrenciler, çalgıların benzerliklerine ve farklılıklarına dair gözlemlerini hareketlerle, görsellerle veya oyunlarla ifade ederler. Vurmalı çalgıları taklit eden bir hareket yaparak tanımlarlar. Öğrencilerin farklı çalgıları tanıması ve temel özelliklerini öğrenmesi için bir performans görevi verilebilir. Üfleme çalgıları için üfleme hareketi yaparak türünü gösterirler. Dersin sonunda öğretmen, "Hangi çalgılar tokmakla çalınıyor?", "Hangi çalgılar üflenerek çalınıyor?", "Telli çalgılar nasıl görünüyor?" gibi sorularla öğrencilerin gözlemlerini pekiştirir. Öğrencilerin öğrenme sürecindeki gelişimlerini değerlendirmek için gözlem formları, kontrol listeleri ve akran değerlendirme yöntemleri kullanılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin keşiflerini derinleştirmek için çeşitli etkinlikler uygulanabilir. "Çalgı Dedektifleri" etkinliğinde öğrenciler; çalgıları büyüklük, malzeme ve şekillerine göre karşılaştırarak sınıflandırabilir ve buldukları çalgıları çizebilir. "Çalgı Modelleme Atölyesi" etkinliğinde ise oyun hamuru, kâğıt veya karton gibi malzemelerle çalgı modelleri oluşturabilir; bu çalgıların neden bu şekilde tasarlandığını tartışabilirler. Öğrencilerin analitik düşünmelerini sağlamak için "Kendi Çalgı Sınıflandırmamı Yapıyorum" etkinliği yapılabilir; burada çalgılar, öğrencilerin belirlediği kriterlere göre gruplanabilir. Günlük hayatla ilişkilendirme amacıyla "Çalgılar Nerede Kullanılır?" etkinliğinde, çalgıların farklı ortamlarda nasıl yer aldıkları hakkında gözlemler paylaşılabilir.

Destekleme Öğrencilerin çalgıları tanımasını desteklemek için somut, tekrar eden ve yönlendirmeli etkinlikler uygulanabilir. Öncelikle çalgılar bire bir dokunarak, yakından inceleyerek ve öğretmenin rehberliğinde keşfedilebilir. Öğrencilere "Bu çalgı büyük mü küçük mü?", "Bu çalgının yüzeyi nasıl?", "Bu çalgı hangi malzemeden yapılmış olabilir?" gibi net ve basit sorular yöneltilerek gözlem yapmaları sağlanabilir. Öğrencilerin öğrenme sürecini kolaylaştırmak için çalgılar, belirgin fiziksel özelliklerine göre gruplandırılarak sunulabilir (sadece büyük çalgılar, sadece tahta çalgılar). Öğrencilerin karşılaştırmalar yaparak farklılıkları fark etmeleri için büyük-küçük, sert-yumuşak gibi ikili eşleştirme oyunları oynatılabilir. Öğrencilerin kavramları pekiştirmesi için "Çalgıyı Bul" etkinliği uygulanabilir. Öğretmen bir çalgıyı tanımlayarak ("Bu çalgı tahtadan yapılmış ve büyük") öğrencilerin doğru çalgıyı seçmesini sağlayabilir. Basit resimli kartlar, somut objeler ve eşleştirme etkinlikleriyle öğrenme desteklenebilir. Öğrencilerin gözlemlerini aktarmaları için çizim, yapıştırma ve parça tamamlama etkinlikleri kullanılabilir. Öğrenciler çalgıları çizebilir, basit modeller yapabilir veya çalgı görsellerini büyük-küçük, sert-yumuşak gibi özelliklerine göre ayrılmış panolara yerleştirebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

1. SINIF

2. TEMA: ÇALGI SESLERİNİ AYIRT EDİYORUM

Temada öğrencilerin çalgı türlerini ayırt etmeyi ve çalgı türlerinin tınılarını tanımlarına yönelik öğrenme çıktılarına ulaşmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 4

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.2. Odaklanma, E3.4. Gerçeği Arama, E3.9. Şüphe Duyma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim

Değerler D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Hayat Bilgisi, Okul Öncesi, Türkçe

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.10. Çıkarım Yapma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.1.2.1. Çalgıların seslerini ayırt edebilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Çalgılara Özgü Tınları Ayırt Etme
Sesin Oluşumunu Anlama

Genellemeler

- Çalgıların seslerini ayırt edebilme; öğrencilerin hem görsel hem de işitsel algılarını geliştirmelerine, farklı tınları ve yapılarını tanıyarak müziksel farkındalıklarını artırmalarına olanak tanır.

Anahtar Kavramlar

çalgı, ses, tını, titreşim

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme Ve

Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; kontrol listesi, eşleştirme ve doğru-yanlış soruları kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğrencilerin sesin oluşumu, çalgıların tınları ve ses ayırt etme becerilerini geliştirmeye yönelik performans görevi verilebilir. Bu görevlerin değerlendirilmesi için analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu kullanılabilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Çalgıların şekillerini bildiği ve bu şekiller ile isimleri ilişkilendirebildiği kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

"Sesleri nasıl duyduğumuzu biliyor musunuz? Bir sesi duyduğunuzda o sesin nereden geldiğini nasıl anlarsınız? Hangi müzik aletlerini biliyorsunuz? Mutfakta yemek yaparken duyduğunuz seslerle, dışarıda araba sesleri arasında nasıl farklar var? Sabah uyandığınızda duyduğunuz ilk ses nedir? İnsanlar nasıl konuşur? Konuştuğumuzda hangi organlarımız çalışır?" gibi sorular sorulabilir.

Köprü Kurma

Öğrenciler, bir kedi miyavlayabilirken ya da bir köpek havlayabilirken onları görmeseler bile o sesin bir kediden ya da köpekten gelebileceğini anlayabilirler mi? Alınabilen dönütler doğrultusunda hayvanların seslerini nasıl tanıyabiliyorsak çalgıların yapısal özelliklerine göre tınlarının farklı olabileceği ve onları bu sayede ayırt edebileceğimiz ifade edilebilir. Bu ses özelliklerine göre kullanım alanlarının ve yapılarının değişiklik gösterebileceği hazırlanan görseller üzerinden aktarılabilir.

Öğrencilere herhangi bir uzay filminden sahneler izletilerek uzayda ses olup olmayacağına ilişkin açık uçlu sorular sorulabilir. Daha sonra doğada algılayabildiğimiz tüm seslerin oluşabilmesi için gerekli koşullar olabileceği, her an her yerde ses olabilse dahi bizim bunları ancak belli koşullar dâhilinde duyabileceğimiz konusunda kısa bir bilgilendirme yapılabilir. Daha sonra gemilerde ve uçaklarda kullanılabilecek sonar sistemler, ultrason, röntgen ve manyetik rezonans görüntüleme cihazları gibi gündelik hayatımızda karşılaşılabileceğimiz örneklerin de ses dalgaları aracılığı ile ortaya çıkabileceği; duyabileceğimiz kadar duyamayabileceğimiz bir ses dünyasının da varlığı görsel ve işitsel materyaller kullanılarak aktarılabilir.

Örneğin hayvanların işitme aralıklarını anlatabilmek için o frekans düzeyinde sesler dinletilip duyabildiklerinde onaylamaları istenebilir. Hayatı algılayabilme biçimlerimizden yani beş duyumuzdan biri olan işitme yeteneğinin bizi hayata bağlayabileceği ve hayatı algılayabilmemizde nasıl bir rol oynayabileceği örneklerle ifade edilebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.1.2.1

Öğretmen; sınıfa diya-pazon, tef, ksilofon, melodika ve flüt getirerek öğrencilerin dikkatini çeker ve odaklanmalarını ister (**E3.2**). Daha sonra öğrencilere sesin nasıl oluştuğuna dair açık uçlu sorular sorulur (**E3.9**). Öğrencilerin kendi aralarında tartışmaları ve bu sırada saygılı olup başkasının onurunu zedeleyecek söz ve davranışlardan kaçınmaları beklenir (**SDB2.1, D14.1**). Öğrencilere, yönlendirici sorularla beyin fırtınası yapmaları istenir ve bu süreç sonunda doğadaki tüm seslerin kaynağında titreşim olduğu sonucuna varılması beklenir (**KB2.10**). Kaynağında yalnızca titreşim olan her hareketin ses oluşturduğuna dikkat çekilir. Ayrıca sesin oluşumuyla ilgili kısa bir belgesel film akıllı tahta aracılığıyla izletilir (**OB4**). Madde ortamı (katı, sıvı, gaz) olmadan titreşimin tek başına ses oluşturmaya-acağı ve bu nedenle uzayda sesin olmadığı vurgulanır. Öğrencilerden, bu konuyu anlatan aileleriyle birlikte izleyebilecekleri diğer kaynaklara ulaşmaları ve anladıklarını sınıfta paylaşmaları istenir (**SDB2.1, E3.4**). Bu süreç, gözlem formu kullanılarak değerlendirilebilir.

Öğretmen, sınıfa susarak girer ve yalnızca jest ve mimikleriyle bir şeyler ifade etmeye çalışır. Bunu yaparken oturma ve kalkma gibi belli komutları da ekler ve öğrencilerde merak uyandırır (**E1.1**). Ardından insan sesinin iletişimdeki önemi ve rolü, günlük yaşam deneyimleri üzerinden aktarılır.

Öğrencilerden, insan sesinin oluşurken hangi süreçlerden geçtiğini düşünmeleri beklenir. "Konuşmamızı sağlayan organlarımız nelerdir?" gibi açık uçlu sorularla öğrencilerin insan sesinin bir oluşum sürecinden geçtiğini fark etmeleri sağlanır. Daha sonra dil, ağız, ses telleri gibi görselleri içeren bir sunum akıllı tahta aracılığıyla gösterilir ve öğrencilerden öğrendikleri organları göstermeleri istenir (**OB4**). Bu süreç, kontrol listesi veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

Öğrencilere, "İnsanların sesini diğerlerinden farklı kılan nedir? Bir kedi sesinin kedi sesi olduğunu nasıl anlarız?" gibi sorular sorulur. Bu sorularla, sesin tını özelliklerinin o sesi benzersiz kıldığından bahsedilir. Her insanın kendine özgü ses özellikleri olduğu vurgulanır. Öğrencilerden, etkin bir şekilde dinlemeleri beklenir (**SDB2.1**).

Çalgıların da kendine özgü tınları olduğu ve bu tınların, aynı insan sesi gibi yapısal özelliklerinden kaynaklı olarak birbirinden ayrıldığı ifade edilir. Bir önceki temada dokunsal ve görsel olarak öğrendikleri çalgıların sesleri dinletilir. Yapı bakımından farklılıklarına dikkat çekilir ve öğrencilerden, dikkatli dinlediklerinde bu sesleri ayırt edebilecekleri söylenir. Bu süreç, öğrencilere bu konuda güven duymaları için bir fırsat sunar (**E1.5**). Ardından çalgıların yapısal özelliklerine bağlı olarak nasıl ses çıkardıklarına dair görsel ve işitsel kaynaklar akıllı tahta aracılığıyla sunulur.

Son olarak öğrencilere sunulan çalgıların yalnızca sesleri dinletilir ve tahminde bulunmaları istenir. Öğrencilerin farklı çalgıların seslerini tanıması ve ayırt etmesi için bir performans görevi verilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Melodika veya flüt gibi çalgılar öğrencilere verilerek bu çalgılardan değişik sesler çıkarmaları istenebilir.

Bir gitarın tellerini veya bir tefin üzerindeki deri kısmı göstererek sesin bu yapılar aracılığı ile nasıl titreşim ürettiğini açıklayabilir.

Öğrenciler, sesin oluşumuna dair farkındalık kazanmaya yönelik küçük çalışmalar yapabilirler. Örneğin evdeki lastik, karton vb. geri dönüşüm malzemeleri ile basit müzik aletleri yapmaları ve bunlarla ses üretmeleri istenebilir.

Destekleme Öğrencilere sesin oluşumuyla ilgili resimli ve renkli görseller gösterilebilir.

Öğrencilere, sesin titreşimlerden kaynaklandığını anlatan basit bir hikâye ya da kısa bir çizgi film izletilebilir. Bu hikâye veya filmde, sesin nasıl oluştuğu, nesnelerin titreşerek ses çıkardığı örneklerle anlatılabilir.

"Hangi çalgıdan geliyor?" gibi basit dinleme oyunları ile çalgıların sesleri ayırt edilir. Çalgıların seslerini dinlerken öğrencilerin dinlediği çalgıları el işareti ile göstermesi istenebilir.

Öğrencilerin seslerin nasıl oluştuğunu anlatan basit deneyler yapması sağlanabilir. Örneğin basit bir ses kaynağı olan, bir telin titreşmesini izleyerek öğrenciler, sesin titreşimle oluştuğunu keşfedebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

1. SINIF

3. TEMA ÇALGIMI TANIYORUM (VİYOLONSEL)

Temada öğrencilerin dinledikleri Türk müziği eserleri içerisinde yaylı çalgıları ayırt edebilmeleri, viyolonsel sesini tanımaları ve ana parçalarını sınıflandırabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 15

ALAN BECERİLERİ SAB9. Müziksel Dinleme

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler, KB2.5. Sınıflandırma

EĞİLİMLER E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Görsel Sanatlar, Hayat Bilgisi, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.2. Gözlemlleme, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.1.3.1. Dinlediği Türk müziği eserleri içerisinde yaylı çalgıları seçebilme

VLS.1.3.2. Viyolonsel sesini dinleyebilme

- a) Viyolonselin müziksel bileşenlerini tanır.
- b) Viyolonselin müziksel bileşenlerini ayırt eder.
- c) Viyolonselin müziksel bileşenlerini açıklar.

VLS.1.3.3. Viyolonselin ana parçalarını sınıflandırabilme

- a) Viyolonselin bölümlerine ilişkin ölçütleri belirler.
- b) Viyolonselin bölümlerini işlevlerine göre ayırır.
- c) Viyolonselin ana bölümlerini sınıflandırır.
- ç) Her bir bölümü isimlendirir.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Yaylı Çalgılar
Viyolonsel Sesi
Viyolonselin Ana Parçaları

- Genellemeler** • Türk müziği eserlerinde yaylı çalgılar, ses karakterleriyle tanınır ve ayırt edilir.

Anahtar Kavramlar dinleme, gövde, sap, ses, Türk müziği, viyolonsel, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; eşleştirme kartları, kontrol listesi ve performans görevi ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden viyolonselin parçalarını gösteren bir poster veya afiş hazırlamaları istenebilir. Performans görevleri, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin, dinledikleri müziklerde çalgıların farklı seslerini ayırt edebildikleri, viyolonselin ana parçalarını görsel olarak tanıyabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci Öğretmen, öğrencilerin yaylı çalgılar ve viyolonsel hakkında sahip olabilecekleri mevcut bilgi düzeylerini anlayabilmek için basit ve eğlenceli sorular yöneltebilir. Örneğin: "Hiç yaylı bir çalgı görebildiniz mi?", "Bu çalgıların sesi size neyi hatırlatabiliyor?" veya "Bir çalgı sesi duyabilerseniz, onu tahmin edebilir misiniz?" gibi sorular sorulabilir. Öğrencilerin verebilecekleri cevaplar dinlenerek yaylı çalgılar ve viyolonsel hakkında ne kadar bilgi sahibi olabilecekleri gözlemlenebilir.

Daha sonra, öğretmen sınıfa yaylı çalgılar ve diğer çalgı türlerinden kısa ses örnekleri dinletebilir ve "Bu sesi daha önce duyabildiniz mi?" ya da "Bu ses hangi çalgıya ait olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin dikkatini çekebilir. Bu süreçte, öğrencilerin çalgı seslerini ayırt edebilme becerileri gözlemlenebilir ve ihtiyaç duyabilecekleri rehberlik belirlenebilir. Ayrıca viyolonselin ana parçalarına dair görseller gösterilerek öğrencilerin burgular, teller, köprü, yay ve gövde gibi temel bileşenleri tanıyıp tanıyabilmeleri hakkında geri bildirim alınabilir.

Köprü Kurma Dersin başında öğretmen, öğrencilerden yaylı çalgılarla ilgili kendi günlük deneyimlerini paylaşabilmelerini isteyebilir. "Televizyonda, radyoda ya da bir filmde yaylı bir çalgı sesi duyabilmiş miydiniz? Bu ses size ne hissettirebilir?" veya "Ailenizde ya da çevrenizde bir enstrüman çalabilen biri var mı? Çaldıkları çalgı hakkında ne biliyorsunuz?" gibi sorular yöneltilir. Öğrenciler, bu sorular üzerine bireysel olarak düşünebilir ve fikirlerini paylaşarak yaylı çalgılarla ilgili farkındalıklarını artırabilirler.

Daha sonra öğretmen, öğrencilere kısa bir yaylı çalgılar sesi dinletebilir ve "Bu sesi nerede duymuş olabilirsiniz? Örneğin bir dizi müziğinde, bir reklamda ya da bir oyunda olabilir mi?" gibi sorular sorarak öğrencilerin dikkatini çekebilir. Öğrencilerden, bu seslere dair tahminlerini ifade edebilmeleri ve kendi hayatlarından örneklerle bağ kurabilmeleri istenebilir. Bu süreçte öğrenciler, yaylı çalgılarla günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri durumları düşünebilir ve çalgıları tanıyabilmeye yönelik bir temel oluşturabilirler.

Devamında öğretmen, "Hangi müzik aletlerini biliyorsunuz? Mesela, piyanoda her tuşun farklı bir işlevi olabilir. Viyolonselde de köprü, teller, burgular ve yay gibi parçalar farklı görevler üstlenebilir. Sizce bunlar viyolonsel çalınışını nasıl etkileyebilir?" gibi sorular yöneltilir. Öğrencilerden, piyanodaki tuşlar ile viyolonsel parçalarını nasıl ilişkilendirebileceklerini düşünebilmeleri istenebilir. Böylece, viyolonsel farklı bölümlerinin ses üretimi üzerindeki rolü üzerine düşünebilmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.1.3.1

Öğretmen, öğrencilere Türk müziği eserlerinden kısa bölümler dinletir ve bu eserlerde kullanılan yaylı çalgılara dikkatlerini çeker. Öğrenciler, yaylı çalgıların görsellerini inceleyerek bu çalgıların şekil, büyüklük gibi özelliklerini tanır **(OB4)**. Dinleme sırasında öğretmen, öğrencilerin dikkatini yaylı çalgılara çekmek için "Bu ses hangi çalgıya ait olabilir?" gibi sorular yöneltir ve yaylı çalgıları diğer çalgılardan ayırt etmelerini sağlar. Bu süreçte, yaylı çalgılar ile diğer çalgılar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar belirlenir **(KB2.7)**. Ayrıca eşleştirme kartları ile öğrenciler yaylı çalgıların seslerini ve görsellerini eşleştirir. Öğrenciler, oyun ve etkinliklerle öğrendikleri bilgileri pekiştirir ve hangi sesin hangi çalgıya ait olduğunu grup çalışmalarıyla tartışırken arkadaşlarının duygu ve düşüncelerini anlamaya çalışırlar **(SDB2.2, D4.2)**. Çalışmalar, gözlem formu ya da analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

VLS.1.3.2

Öğretmen, öğrencilere viyolonsel kısa bir solo performansını dinletir ve bu sesi diğer yaylı çalgıların sesleriyle karşılaştırır. Öğrenciler, bu süreçte viyolonsel sesinin özelliklerini (yüksek, alçak, yumuşak vb.) tanır. Daha sonra öğretmen, bir ses bulma oyunu düzenleyebilir ve öğrencilere viyolonsel sesi ile diğer çalgıların seslerini karışık bir sırada dinletir **(E2.5)**. Oyun sonunda öğrendikleri bilgileri karşılaştırır, eksiklerini tamamlar ve geri bildirimlerle süreçlerini geliştirirken yeni bilgi, fikir, tavsiye ve eleştirilere açık olurlar **(D10.1)**. Öğrenciler, viyolonsel sesini duyduklarında ellerini kaldırır veya bir işaretle tepki vererek ayırt eder. Bu etkinlik sırasında öğretmen, öğrencilerin dikkatini müziksel bileşenlere çekmek ve viyolonsel sesini diğer çalgılardan ayırt etmelerini sağlamak için yönlendirme yapar. Sürecin sonunda, öğrenciler viyolonsel sesini ve özelliklerini açıklar ve öğrendiklerini grup çalışmasıyla tartışır **(SDB2.2, D4.2)**. Performans görevi olarak öğrendikleri bilgileri poster veya kısa notlar hâlinde kaydederek sınıf arkadaşlarına tanıtmaları istenebilir. Öğrenciler, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

VLS.1.3.3

Öğrenciler; viyolonselin gövde, sap, teller, eşik, kuyruk ve yay gibi temel parçalarını tanımak ve işlevlerine göre sınıflandırabilmek için önce bu parçaların şekil, malzeme ve işlev açısından belirleyici özelliklerini gözlemler (**KB2.2**). Öğrenciler, her bir bölümün işlevine göre sınıflandırılabilmesini saygı sınırları içinde fikirlerini belirtirken söz hakkı vermek ve etkin dinlemek gibi etkili iletişim becerilerini kullanırlar (**D14.1**). Öğretmen, öğrencilerin nesneleri doğru bir şekilde ayırmalarına ve sınıflandırmalarına rehberlik eder. Öğrenciler, öğrendikleri bilgileri kullanarak viyolonselin temel parçalarını işlevlerine göre gruplandırır ve bu gruplamayı öğretmenin yönlendirmesiyle görseller, kes-yapıştır çalışmaları veya sınıf içi etkinlikler yoluyla sunar. Öğrenciler, belirli ölçütlere göre her bir parçayı etiketler ve sınıflandırmalarını uygulamalı olarak yapar (**SDB2.1**). Öğrencilere, viyolonselin parçalarını doğru işlevlerine göre eşleştirip her bir parçanın işlevini tartışabilecekleri bir oyun oynatılabilir (**E2.5**). Bu oyun, sınıflandırma becerisini pekiştirmek için kullanılabilir. Öğrenciler, oyun sırasında parçaların adlarını ve işlevlerini sözlü olarak ifade edebilir veya öğretmenin yönlendirmesiyle kes-yapıştır, kart eşleştirme gibi etkinlikler yaparak pekiştirebilir. Öğretmen, her bölüm için çocukların anlayabileceği eğlenceli benzetmeler yaparak süreci daha keyifli hâle getirebilir. Örneğin gövdeyi "Viyolonselin kalbi gibidir, müzik burada doğar," telleri "Viyolonselin sesi çıkaran sihirli ipleri gibi" ve yayı "Viyolonselin konuşmasını sağlayan fırça gibi" şeklinde tanımlayarak öğrencilerin kavramları daha kolay anlamalarını sağlar. Son olarak öğrenciler sınıflandırdıkları parçaları grup içinde paylaşarak hem kendi öğrenmelerini hem de arkadaşlarının öğrenmelerini pekiştirirken grup çalışmalarında uyumlu davranmaya özen gösterirler (**SDB2.1, D3.4, D4.2**). Bu süreçte, öğrencilerin viyolonselin parçalarını doğru şekilde tanımlayıp işlevlerine göre sınıflandırmaları beklenir. Öğrencilerin bilgilerini pekiştirmek amacıyla eşleşme kartları ve kolay bir sınıflandırma etkinliği düzenlenebilir. Çalışmalar, gözlem formu veya kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden, arkadaşlarıyla veya sosyal çevrelerindeki insanlarla birlikte yaylı çalgılar hakkında küçük bir araştırma yapmaları istenebilir. Örneğin bir arkadaşına veya tanıdığına "Hiç keman, viyolonsel veya başka bir yaylı çalgı çaldınız mı? Çalmadıysanız bu çalgılar hakkında ne biliyorsunuz?" gibi sorular sormaları ve duyduklarını sınıfta paylaşmaları teşvik edilebilir. Ayrıca öğretmen öğrencilerle birlikte yaylı çalgılarla ilgili kısa bir animasyon ya da çocuk dostu bir video izleyerek onların çalgıların seslerini daha eğlenceli bir şekilde tanımlarını sağlayabilir. Grup çalışmaları sırasında, öğrenciler yaylı çalgıların görsellerini boyayarak veya bu çalgıların seslerini taklit ederek öğrendiklerini pekiştirebilir.

Destekleme Öğrencilere yaylı çalgılar hakkında sade ve temel bilgiler verilerek çalgıların sesleri ve görselleri eşleştirilebilir. Öğretmen, her çalgıyı bir hikâye ya da masal karakteri gibi tanıtarak öğrenme sürecini daha eğlenceli hâle getirebilir ("Bu büyük çalgı viyolonsel; o, yay ailesinin ağırbaşlı üyesi!" gibi). Ayrıca viyolonsel sesiyle ilgili basit bir oyun oynanabilir. Örneğin öğretmen viyolonsel sesini dinlettiğinde öğrenciler ellerini kaldırabilir ya da farklı bir işaretle tepki verebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

1. SINIF

4. TEMA VİYOLONSELDE TEMEL DAVRANIŞLAR

Temada viyolonselın doğru tutuşu ve sol elin konumlandırılmasına yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.2. Gözlemlleme

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.18. Tartışma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- VLS.1.4.1. Viyolonselin oturuş ve tutuş tekniğini gözlemleyebilme
- a) Viyolonselin oturuş ve tutuşunu gözlemlemek için ölçüt belirler.
 - b) Belirledikleri ölçütlerle viyolonselin oturuş ve tutuşuna ilişkin veri toplar.
 - c) Viyolonselin oturuş ve tutuşuna ilişkin verileri kaydeder.
- VLS.1.4.2. Sol elin viyolonselde konumlandırılmasını gözlemleyebilme
- a) Sol elin konumlandırılmasını gözlemlemek için ölçüt belirler.
 - b) Belirledikleri ölçütlerle sol elin pozisyonuna ilişkin veri toplar.
 - c) Sol elin konumlandırılmasına ilişkin verileri kaydeder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Viyolonselde Oturuş ve Tutuş
Sol El Konumu

- Genellemeler**
- Viyolonselde oturuş, tutuş ve sol elin konumlandırılması, çalma tekniğini etkiler.

Anahtar Kavramlar viyolonsel

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; kontrol listesi, performans görevi ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrenciler viyolonselin doğru oturuş ve tutuşunu sınıf arkadaşlarına gösterdikleri bir sunum yapabilir. Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin viyolonsel bölümleri hakkında temel bilgiye sahip oldukları, viyolonselin doğru oturuş ve tutuş tekniklerini ve sol elin doğru konumlandırılmasını öğrenmeye hazır oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin gözlem yapma becerilerinin geliştirilmesi ve elde edilen bilgilerin doğrulanması sürecinde aktif bir şekilde yer alacakları ve iş birliği yaparak kendi öğrenme süreçlerini pekiştirecekleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Öğretmen, öğrencilerin viyolonsel duruşu, tutuşu ve sol el konumlandırması konularındaki mevcut bilgi ve deneyimlerini değerlendirmek amacıyla birkaç soru sorabilir. Örneğin

"Daha önce viyolonsel veya benzeri bir enstrüman tuttunuz mu?"

"Sol elinizi viyolonsel üzerinde nereye koymanız gerektiğini biliyor musunuz?"

Bu sorular, öğrencilerin başlangıç seviyelerini belirlemek ve bireysel farkındalıklarını ortaya çıkarmak amacıyla kullanılabilir. Ayrıca öğretmen, öğrencilerle birlikte kısa bir uygulama yaparak mevcut duruş ve sol el konumlandırma becerilerini gözlemleyebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin viyolonselini doğru oturuş ve tutuş tekniklerini ile sol elin doğru konumlandırılmasını öğrenmeden önce, günlük yaşamda sıkça karşılaştıkları benzer durumlarla bağlantı kurmaları sağlanabilir. Örneğin öğretmen, "Bir sandalye üzerine oturduğunuzda vücudunuzu nasıl doğru bir şekilde konumlandırıyorsunuz?" gibi sorular sorarak oturuş pozisyonu ve vücut hizasının önemine dikkat çekebilir. Benzer şekilde, "Bir kalem tutarken nasıl doğru bir tutuş yapıyorsunuz?" gibi sorularla öğrencilerin ellerin doğru pozisyonları konusunda farkındalık kazanmaları desteklenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.1.4.1

Öğretmen, dersin başında öğrencilere viyolonselini doğru oturuş ve tutuş tekniklerini öğretmek amacıyla görsel materyaller ve kısa videolar kullanarak öğrencilerin ilgisini konuya çeker (**E1.1**). Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde bu materyalleri izlerken viyolonselini doğru oturuş ve tutuşu için hangi ölçütleri belirleyeceklerine karar verirler. Öğrenciler, öğretmenin sağladığı araçları kullanarak doğru oturuş ve tutuşu gözlemleyip öğrendiklerini daha iyi anlayabilmek için çeşitli kaynaklardan kullanarak resimler, videolar vb. veri toplarlar (**OB4**). Öğretmen, öğrencilerin gözlemlene becerilerini geliştirmeleri için sorular sorabilir: "Viyolonseli nasıl tutmalıyız? Beden duruşu nasıl olmalı?" Bu süreçte öğrenciler, oturuş ve tutuş konusunda neyi doğru yaptıklarını ve hangi alanlarda gelişmeleri gerektiğini belirler. Öğrenciler; öğrendikleri bilgileri öğretmenin yönlendirmesiyle kuklalar, maketler, kes-yapıştır çalışmaları veya grup etkinlikleri yoluyla ifade eder. Örneğin öğretmen tarafından gösterilen doğru duruşu ve yay tutuşunun her aşamasını, verilen hazır görseller arasından seçerek eşleştirme yapabilirler veya hareketleri taklit ederek pekiştirebilirler. Bu süreç, öğrencilerin bilgilerini somut hâle getirirken görsel hafızalarını da güçlendirir. Öğrenciler, çizimlerini tamamladıktan sonra gruplar hâlinde çalışarak birbirlerinin çalışmalarını inceleyip doğru oturuş ve tutuşla ilgili "El pozisyonu doğru mu?", "Omuz hizası uygun mu?" gibi maddeleri içeren bir kontrol listesi kullanarak görüşlerini paylaşırlar (**SDB2.1**). Bir sonraki aşamada öğretmen, küçük bir etkinlik düzenler. Öğrenciler, sınıftaki arkadaşlarına viyolonsel tutuşunu gösterirler ve birbirlerinin doğru tutuşunu odaklanarak geri bildirimde bulunurlar (**E3.2**). Bu etkinlik ile öğrenciler, arkadaşlarının bireysel gelişimini desteklerken (**D4.1**) aynı zamanda ortak hedeflere ulaşmak için dayanışma içinde olurlar (**D4.2**). Öğrenciler bu süreçte birbirlerinin duruş ve tutuşlarını gözlemler ve eksiklerini birbirlerine nazik bir şekilde bildirirken gerektiğinde teşekkür ve takdir etmenin önemini de bilirler (**D14.1**). Bu, aynı zamanda öğrenciler arasında iş birliği ve iletişim becerilerini geliştirir. Performans görevi olarak öğrenciler viyolonselini doğru oturuş ve tutuşunu sınıf arkadaşlarına gösterdikleri bir sunum yapabilir. Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile ölçülebilir.

VLS.1.4.2

Öğretmen, dersin başında öğrencilere "Sol elimizi viyolonselde nasıl doğru konumlandırabiliriz?" gibi yönlendirici sorular sorar, bu sayede öğrencilerin dikkatini sol elin pozisyonuna çeker (**E1.1**). Öğretmen, öğrencilere sol elin viyolonseldeki doğru konumlandırılması hakkında bilgi edinmeleri için görsel materyaller sunar. Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde bu materyalleri izlerken sol elin doğru konumlandırılması için ölçüt belirler. Öğrenciler, öğretmenin gösterdiği sol el konumlandırmasını izlerken öğretmenin "Bileğinizin açısı nasıl olmalı?", "Başparmak nereye konumlanmalı?" gibi sorularıyla sol elin doğru pozisyonunu analiz eder ve ihtiyacı olan veriyi toplar. Öğrenciler, gözlemledikleri doğru sol el pozisyonlarını doğrulamak için tartışma ortamı oluşturulur (**KB2.18**).

Örneğin öğretmen "Bilek açısını nasıl doğru tutabilirim?" gibi sorular sorarak öğrencilerin doğru bilgiyi yeniden gözden geçirmelerini sağlar. Bu süreçte, öğrenciler bilgilerini doğrular hem öğretmen hem de arkadaşlarının görüşlerinden yararlanarak bilgilerini pekiştirirler. Öğrenciler, öğrendikleri doğru sol el pozisyonunu kısa notlar veya çizimler yaparak kaydederler. Bu kaydetme işlemi, öğrencilerin öğrendiklerini somut hâle getirmelerini sağlar ve bilgiyi hatırlamalarını kolaylaştırır. Öğrenciler, çizimlerini tamamladıktan sonra gruplar hâlinde çalışarak birbirlerinin pozisyonlarını gözlemler ve geri bildirimde bulunurlar **(SDB2.1)**. Öğrenciler grup çalışmalarında uyumlu davranır **(D3.4)** ve arkadaşlarının bireysel gelişimini destekler **(D4.1)**. Bu süreç, öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerini ve iş birliği yapmalarını teşvik eder. Son olarak öğretmen, her öğrencinin sol el pozisyonunu gözlemleyerek öğrencilerin birbirlerine nazik ve anlayışlı bir şekilde geri bildirim vermelerini teşvik eder **(D14.1)**. Bu süreç, öğrenciler arasında iş birliği ve iletişim becerilerini geliştirir. Çalışmalar, gözlem formu veya kontrol listesi ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin viyolonsel için doğru oturuş ve tutuş tekniklerini öğrenmeleri için öğretmen farklı hızlarda ve değişik duruşlarda viyolonsel tutuşunu içeren video örnekleri sunabilir. Öğrenciler, bu videoları izlerken viyolonsel tutuşundaki küçük değişiklikleri gözlemleyebilir ve farklı stilleri keşfederek kendi tutuş tekniklerini geliştirebilirler.

Destekleme Öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına göre öğretim desteği sağlanabilir. Örneğin daha fazla rehberliğe ihtiyaç duyan öğrenciler için öğretmen; adım adım yönergelerle doğru oturuş ve tutuş tekniklerini yeniden gözden geçirebilir ve pratikler sırasında onlara özel yönlendirmeler sunabilir. Öğrencilerin dikkatini çekmek için çeşitli görsel materyaller, şemalar ve kısa video klipler kullanılabilir. Bilek ve kol hareketlerinin doğru yapıldığını gözlemleyen öğrenciler, video ve görsel materyallerdeki hareketleri inceleyerek hangi hareketlerin doğru veya yanlış yapıldığını belirleyebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. SINIF**1. TEMA: TÜRK MÜZİĞİ VE VİYOLONSEL**

Temada viyolonselın Türk müziğindeki yerini ve önemini farklı kaynaklardan bilgi toplayarak keşfetmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 4

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.6. Bilgi Toplama

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D19. Vatanseverlik

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık, OB5. Kültür Okuryazarlığı

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Sosyal Bilgiler, Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.5. Sınıflandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.2.1.1. Viyolonselin Türk müziğindeki yeri ve önemine ilişkin bilgi toplayabilme

- a) Viyolonselin Türk müziğindeki yerine ve önemine ilişkin bilgiye ulaşmak için kullanacağı araçları belirler.
- b) Viyolonselin Türk müziğindeki yeri ve önemine ilişkin bilgileri toplar.
- c) Viyolonselin Türk müziğindeki yeri ve önemine ilişkin topladığı bilgileri doğrular.
- ç) Viyolonselin Türk müziğindeki yeri ve önemine ilişkin bilgileri kaydeder.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Viyolonselin Türk Müziğindeki Yeri

Genellemeler

Anahtar Kavramlar

Genellemeler

- Viyolonsel, Türk müziğinde kendine özgü bir yer tutar ve farklı kullanımlarıyla öne çıkar.

Anahtar kavramlar

- Türk müziği, viyolonsel

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi ile ölçülebilir.

Performans görevi olarak her öğrenci, öğrendiklerini görsel hâle getirecekleri bir "Türk Müziği ve Viyolonsel" posterini hazırlayabilir. Bu görev, öğrencilerin topladıkları bilgileri somutlaştırarak sunmalarını sağlar.

Performans görevleri, analitik dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin viyolonselin temel özelliklerini ve tarihsel bağlamını tanıdıkları, Türk müziğinde viyolonselin kullanımına yönelik temel bilgileri öğrenmeye hazır oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin müzikle bağlantı kurma konusunda meraklı ve öğrenme sürecine katılmaya istekli oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğretmen, dersin başında öğrencilerin viyolonselin Türk müziğindeki yerini ve önemini kavrayabilmeleri için önceki bilgilerini hatırlayabilmeleri amacıyla sorular sorabilir. Örneğin "Türk müziğinde hangi enstrümanlar çalınabiliyor?" veya "Türk müziğinde kalın sesleri hangi enstrümanlar çalabiliyor olabilir?" gibi sorular yöneltilerek öğrencilerin konuyla ilgili düşünebilmeleri sağlanabilir.

Daha sonra, "Sizce viyolonsel bu müzikte nasıl kullanılabilir?" gibi bir soru ile öğrencilerin viyolonselin rolü üzerine fikir yürütebilmelerine rehberlik edilebilir. Ardından öğrencilerin viyolonselin Türk müziğindeki tarihsel yerini ve fonksiyonunu daha iyi anlayabilmeleri için kısa bir video veya müzik örneği dinletilebilir. Öğrencilere bu müzik parçalarının viyolonsel kullanımı hakkında gözlem yapabilmeleri istenebilir. Bu süreç, öğrencilerin önceden sahip olabilecekleri bilgileri ve algılarını gözden geçirebilmelerine yardımcı olabilir ve öğrenme sürecine hazırlık sağlayabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerin viyolonselin Türk müziğindeki yerini ve önemini daha iyi kavrayabilmeleri için öğretmen günlük yaşamdan benzer örnekler verebilerek konuya dikkat çekebilir. Örneğin "Bir orkestradaki her enstrüman nasıl farklı bir görev üstlenebiliyorsa viyolonsel de Türk müziğinde kendine özgü bir rol oynayabilir. Tıpkı bir orkestra şefinin tüm enstrümanları yönlendirebilmesi gibi viyolonsel de müzikteki duyguları yönlendirebilir." şeklinde benzetmelerle öğrencilerin konuyu daha da somutlaştırabilmeleri sağlanabilir.

Daha sonra, öğretmen öğrencilere viyolonselin Türk müziğinde nasıl bir ses rengine sahip olabileceğini hayal edebilmelerini isteyerek onların keşfetme sürecine katılabilmelerini teşvik edebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları VLS.2.1.1

Öğretmen, viyolonselin Türk müziğindeki yerini ve önemini anlamaya yönelik **(OB5)**. çeşitli görsel ve işitsel materyalleri sınıfa getirir. Öğrenciler sahip oldukları bilgileri etkili şekilde kullanarak ülkesinin kültürel mirasını tanır ve korur **(D19.3)**. Bu materyaller arasında kısa performans videoları, ses kayıtları ve viyolonselin Türk müziğinde icra edildiğini gösteren görseller yer alır **(OB4)**. Öğrenciler, viyolonselin Türk müziğindeki kullanımına dair bilgi edinmek için kullanacakları araçları belirler **(SDB1.2)**. Öğrenciler, belirledikleri araçları kullanarak viyolonselin Türk müziğindeki yeri ve önemine dair bilgileri toplar. Bu süreçte öğretmen rehberliğinde her bir materyali dikkatlice inceleyerek viyolonselin hangi yönlerle Türk müziğine katkıda bulunduğuyla ilişkin bilgi edinirler **(OB4)**. Öğrenciler, viyolonselin Türk müziğindeki yeri ve önemine dair topladıkları bilgileri sınıflandırırken gözlem yapma becerilerini kullanarak elde ettikleri bilgileri düzenler **(KB2.5)**. Öğrenciler, dikkatlice inceledikleri **(E3.2)** her materyale dair gözlemlerini paylaştıktan sonra öğretmen, onları Türk müziğinde viyolonselin yeri ve işlevini daha iyi anlamaları için yönlendiren sorular sorabilir. Örneğin "Viyolonsel burada hangi duyguyu dile getiriyor olabilir?" ya da "Türk müziğinde viyolonselin sesi nasıl bir atmosfer yaratır?" gibi sorularla öğrencilerin daha derin düşüncesini teşvik eder **(SDB2.1)**. Bu süreçte öğrenciler, yalnızca görsel ve işitsel materyalleri kullanarak bilgi toplar ve öğrendiklerini arkadaşlarına aktararak kendi bilgilerini pekiştirirler. Sonrasında, öğrenciler topladıkları bilgileri öğretmenin rehberliğinde doğrular ve öğretmen, öğrencilerin dikkat etmeleri gereken noktaları açıklayarak topladıkları bilgileri nasıl sınıflandıracaklarına dair örnekler sunar. Öğrenciler, doğruladıkları bilgileri sınıflandırıp kaydeder. Her öğrenci, bilgileri kısa notlar alarak veya basit çizimlerle özetler ve ardından öz değerlendirme yaparak kendi öğrenme sürecini değerlendirir. Bu değerlendirme sürecinde öğrenciler zayıf ve güçlü yönlerinin farkında olur **(D10.1)** ve hedeflere ulaşmak için hazırladıkları planları uygular **(D3.2)**. Öğrenciler, kendi sınıflandırmalarını sınıf arkadaşlarıyla paylaşarak grup çalışmasını zenginleştirir. Performans görevi olarak her öğrenci, öğrendiklerini görsel hâle getirecekleri küçük bir "Türk Müziği ve Viyolonsel" posteri hazırlayabilir. Bu poster, öğrencilerin öğrendiklerini somutlaştırıp diğer arkadaşlarıyla paylaşmaları istenebilir **(OB4)**. Öğrenciler, bu grup çalışması sırasında birbirlerinin öğrenme süreçlerine katkıda bulunarak topladıkları bilgileri birbirleriyle tartışır **(SDB2.2)** ve akran değerlendirmesi yapar. Bu etkileşim sürecinde ortak hedeflere ulaşmak için arkadaşlarıyla dayanışma içinde olurlar **(D4.2)**. Bu süreç, öğrencilerin sadece kendi öğrenmelerini pekiştirmelerini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda sosyal becerilerini de geliştirmelerine yardımcı olur **(SDB2.1)**. Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Viyolonselî Türk müziğinde farklı tarzlarda çalan sanatçılarının performanslarından örnekler izlenebilir. Öğrencilere, viyolonselî Türk müziğindeki yeri ve katkıları üzerine kısa bir araştırma yapmaları ve bu araştırmada öğrendikleri bilgileri sunmaları istenebilir.

Destekleme Viyolonselî Türk müziğindeki yerini ve önemini öğrenirken öğretmen bireysel destek sağlayabilir. Bu öğrenciler, viyolonselî Türk müziğindeki kullanımıyla ilgili daha kolay örneklerle çalışabilir ve öğretmenin rehberliğinde görsel materyaller üzerinden adım adım açıklamalar alabilirler. Öğrencilerin, bu süreçte öğrendiklerini somutlaştırabilmeleri için Türk müziğiyle ilgili şarkıları ve melodileri dinleyerek viyolonselî hangi bölümlerde yer aldığını anlamalarına yardımcı olunabilir.

ÖĞRETMEN YANSİTMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. SINIF**2. TEMA: VİYOLONSELİMİ KORUYORUM VE TELLERİNİ TANIYORUM**

Temada viyolonselın korunması, bakımı, doğru kullanım şekli ve boş tel seslerini tanıma ile ilgili belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 11

ALAN BECERİLERİ -

KAVRAMSAL BECERİLER KB1. Temel Beceriler, KB2.2. Gözlemlleme

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D17. Tasarruf

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.5. Sınıflandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.2.2.1. Viyolonselın korunması, bakımı ve kullanım şeklini gözlemleyebilme

- a) Viyolonselın bakımı, korunması ve kullanım şeklini gözlemlemek için amaç belirler.
- b) Koruma, bakım ve kullanım şekillerine ilişkin veri toplar.
- c) Gözlemleri doğrultusunda topladığı verileri kaydeder.

VLS.2.2.2. Viyolonseldeki boş tel seslerini ve tel numaralarını tanıyabilme

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Viyolonselın Bakımı

Viyolonselın Korunması

Viyolonselın Kullanımı

Viyolonselın Boş Tel Sesleri

Genellemeler/

Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Viyolonselın doğru korunması, bakımı ve boş tel seslerinin tanınması, çalgının verimli kullanımını sağlar.

Anahtar kavramlar

- bakım, viyolonsel, yay

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; kontrol listesi ve performans görevi ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden viyolonselın bakım ve korunmasıyla ilgili öğrendiklerine ilişkin sunum yapmaları ya da poster gibi bir materyal hazırlamaları istenebilir. Performans görevi, gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin viyolonseli doğru tutmayı ve sol elin nasıl konumlandırılması gerektiğini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğretmen; öğrencilere viyolonselın bakımını, korunmasını ve boş tel seslerini anlayabilmeleri için birkaç farklı yöntem kullanabilir. Öncelikle, "Viyolonseli nasıl taşıyabilir ve koruyabilirsiniz?", "Viyolonselın temizliğini veya bakımını daha önce görebildiniz mi?" gibi sorular sorularak öğrencilerin daha önceki bilgi ve deneyimlerini anlayabilmeleri sağlanabilir.

Öğrencilere viyolonselın parçalarını gösteren bir görsel veya gerçek viyolonsel sunularak "Bu parçanın adı ne olabilir?" veya "Bu bölümün temizliği neden önemli olabilir?" gibi ek sorular yöneltilebilir. Ayrıca viyolonsel tellerinden çıkan sesleri tanıyabilmelerini sağlamak için kısa bir ses kaydı dinletilebilir ve "Bu sesleri daha önce duyabildiniz mi?" veya "Hangi telin hangi sesi çıkarabileceğini tahmin edebilir misiniz?" soruları ile öğrencilerin sesleri tanıyabilme becerileri ölçülebilir.

Öğretmen, bu yöntemlerle öğrencilerin mevcut bilgi düzeylerini gözlemleyebilir ve ders planını buna göre şekillendirebilir.

Köprü Kurma

Öğretmen, öğrencilerin viyolonselın bakımını ve korunmasını günlük yaşamdaki temizlik ve korunma alışkanlıklarıyla ilişkilendirebilmelerini sağlayabilir. Örneğin özel eşyalarını (oyuncak, defter vb.) temiz ve sağlam tutabilmek için neler yapabildiklerini söylemelerini isteyebilir. Bu sayede, viyolonselın de düzenli bakım ve koruma gerektirebilen özel bir eşya olduğu fikri oluşturulabilir.

Boş tellerin öğrenilebilmesiyle ilgili olarak "Bir haritada bir yeri bulabilmek için simgelerin

yerini bilmek nasıl önemli olabilir? Peki, viyolonselde notaları öğrenebilmek de bir haritayı keşfedebilmek gibi olabilir mi?" gibi sorularla öğrencilerin düşünceleri teşvik edilebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları VLS.2.2.1

Öğrenciler, öğretmenin sağladığı rehberlikle görsel materyaller, videolar ve rehber metinler gibi kaynakları inceleyerek gözlem yapacakları araçları belirler (**OB4**). Bu süreçte, öğretmen yönlendirmesiyle "Viyolonselde hangi kısımları korunmalıdır?" veya "Temizlik sırasında neler yapılır?" gibi sorular gözlem amacını netleştirmeye yardımcı olur. Öğrenciler, seçilen materyalleri gözlemleyerek viyolonselde bakım ve korunmasına ilişkin veri toplar. Videolarda viyolonselde temizlenme aşamalarını izler, görsellerdeki örneklerden kullanım hatalarını fark eder ve rehber metinlerden öğrendiklerini analiz eder. Müzik aletlerinin daha verimli kullanılması için bakım ve temizliğin özenle yapılmasının gerekliliği üzerinde durulur. Öğrenciler sahip oldukları eşyaları özenli kullanır (**D17.3**). Bu süreçte, öğretmene sorular sorarak eksik bilgileri tamamlar ve gruplarında nezaket kurallarına uygun şekilde tartışmalar yaparak gözlemlerini doğrular (**E3.8, D4.2, SDB2.2**). Öğrenciler; gözlemlerini şema, kısa yazı veya poster gibi görsel materyallere dönüştürerek kaydeder. Hedeflere ulaşmak için hazırladıkları planları uygularlar (**D3.2**). Performans görevi olarak öğrencilerden hazırladıkları materyalleri sınıfta sunmaları istenebilir. Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

VLS.2.2.2

Öğretmen, öğrencilere viyolonselde boş tellerini ve bu tellerin adlarını tanıtmak için bir etkinlik düzenler. Öğrencilere, her telin adını ve numarasını öğrenmeleri için görsel bir tablo ya da şema sunulur (**OB4**). Öğrenciler, öğretmenin viyolonsel üzerinde boş telleri çalmasını dinleyerek bu tellerin isimlerini ve seslerini eşleştirir. Ardından öğrenciler boş tellerin isimlerini ve tel numaralarını doğru bir şekilde sınıflandırarak bu bilgileri tekrar eder (**KB2.5**). Öğrenciler, öğretmenin yönlendirmesiyle, boş tellerin adlarını ve numaralarını doğru bir şekilde ifade etmeye odaklanır (**E3.2**). Bu süreçte öğretmen, öğrencilerin doğru tel ve nota isimlerini kullanıp kullanmadığını kontrol eder ve geri bildirim verir. Etkinlik sırasında öğrenciler, öğrendikleri tellerin adlarını ve numaralarını gruplar hâlinde tekrar ederek birbirlerinin duygu ve düşüncelerini anlayacak şekilde değerlendirebilir (**D4.2, SDB2.1, SDB2.3**). Öğrenciler, sonunda öğrendikleri bilgileri nota kâğıdına kaydederek pekiştirir. Öğretmen, öğrencileri gözlem formu ya da kontrol listesi kullanarak değerlendirebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Viyolonselde bakım ve koruma yöntemlerini öğrenen öğrenciler, farklı enstrümanların bakım ihtiyaçlarını araştırarak karşılaştırma yapabilir. Boş tellerin seslerini öğrenen öğrenciler, bu seslerden oluşan kısa bir ezgi tasarımları için teşvik edilebilir. Ayrıca öğrendiklerini yaratıcı bir poster, dijital bir sunum veya hikâye formunda ifade etmeleri sağlanarak öğrencilerin hem analitik hem de sanatsal düşünme becerileri desteklenebilir.

Destekleme

Öğretmen, viyolonselde bakım ve boş tel seslerini tanıma becerisini geliştirmek için öğrencilere çeşitli etkinlikler sunabilir. Öğrencilere viyolonselde resimlerini içeren bir "parça kartları" seti hazırlanarak bu parçaları doğru şekilde eşleştirmeleri için bir oyun oynatılabilir. Ayrıca öğrencilere viyolonselde bakım ile ilgili öğrendikleri bilgileri bir poster üzerinde görsel hâle getirmeleri istenebilir. Boş tel seslerini tanıma ise, öğretmenin çaldığı boş tel seslerini taklit etmeleri istenebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

2. SINIF

3. TEMA: BOŞ TELLERDE YAY ÇALIŞMALARI

Temada viyolonselde boş teller üzerinde doğru yay çekme tekniğini uygulamaya yönelik belirlenen öğrenme çıktılarına ulaşmak amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme (Öz Güven), E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D10. Mütevazılık

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik, Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.15. Yansıtma Becerisi

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.2.3.1. Boş tellerde yay çekme-itme hareketlerini uygulayarak çalabilme

a) Çalınacak etüdü çözümler.

b) Boş tellerde yay çekme ve itme hareketlerini uygularken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.

c) Boş tellerde yay çekme-itme hareketlerini çalgıya özgü tekniklerle kullanır.

ç) Boş tellerde yay çekme-itme hareketlerini müziksel bileşenlerle ilişkilendirerek uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Viyolonselde Yay Çekme

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Viyolonselde boş tellerde yay çekme-itme hareketleri, çalgıya özgü tekniklerle uygulanır.

Anahtar kavramlar

- viyolonsel, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; kontrol listesi ve performans görevi ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden viyolonsel bakım ve korunmasıyla ilgili öğrendiklerine ilişkin sunum yapmaları ya da poster gibi bir materyal hazırlamaları istenebilir. Performans görevi, gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Öğrencilerin viyolonselde doğru oturuş ve tutuş tekniğini, sol elin doğru konumlandırılmasını ve boş tel isimlerini bildiği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğretmen, öğrencilerin viyolonsel tutuşu ve oturuş tekniği ile ilgili bilgilerini hatırlatmak için birkaç soru sorar. Örneğin:

"Viyolonseli tutarken beden duruşunuz nasıl olmalı?"

"Yay çekerken kolumuzu nasıl hareket ettirmeliyiz?"

"Boş tellerde hangi sesleri çıkardığımızı hatırlıyor musunuz?" Bu sorular, öğrencilerin önceki bilgilerini hatırlamalarını sağlar ve yay çekme tekniğine geçmeden önce eksik olan bilgileri belirlemeye yardımcı olur.

Köprü Kurma Öğrencilere, doğru yay tekniği ile müzik yapabilme sürecinin günlük yaşamdaki diğer hassas görevlerle nasıl benzerlik gösterebileceği açıklanabilir. Örneğin öğretmen, "Bir resim çizebilirken fırçayı doğru şekilde tutamazsak istediğimiz çizgileri elde edemeyebiliriz. Yay çekebilmeye sırasında da doğru tutuş, bilek ve kol hareketleri çok önemli olabilir. Sizce fırçayı tutabilmek ve yay çekebilmek arasında nasıl bir bağlantı olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin düşünebilmeleri sağlanabilir.

Ayrıca "Yemek yapabilirken bıçağı yanlış açıda tutarsak sebzeleri düzgün doğrayamayabiliriz. Aynı şekilde, viyolonselde yay açısını doğru ayarlayabilmek, istediğimiz sesi elde edebilmek için neden önemli olabilir?" gibi örneklerle öğrencilerden günlük hayatla bağ kurabilmeleri beklenebilir. Son olarak metronom eşliğinde çalışabilmenin bir araba hızını sabit tutabilmeye veya bir yürüyüş temposunu düzenleyebilmeye nasıl benzeyebileceği tartışılabilir. Bu bağlamda öğrencilerden, yay çekebilmeye tekniğini ve hızını günlük yaşamda dikat, denge ve hassasiyet gerektiren durumlarla ilişkilendirebilmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.2.3.1

Öğretmen, öğrencilere boş telde yay çekme ve itme hareketlerinin temel unsurlarını göstermek için bir uygulama yapar. Bu süreçte öğretmen, öğrencilerin yay pozisyonu, kol açısı ve hızına dikkat ederek doğru duruş ve tutuş pozisyonunu almalarına rehberlik eder **(OB4)**. Öğretmen, "Yay çekerken bileğimizin hareketi nasıl olmalı?" ve "Kol açısını koruyarak yay çekmek neden önemlidir?" gibi sorularla öğrencilerin dikkat, öz disiplin ve odaklanma becerilerini geliştirmeye yönelik düşünmelerini sağlar. Öğrenciler, öğretmenin verdiği etüdün bonasını yaparak etüdün içindeki notaların, yay hareketlerinin ve ritmik yapının nasıl uygulanacağını çözümler. Öğrenciler, doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını aldıktan sonra boş teller üzerinde yavaş bir hızda yay çekme ve itme hareketini uygulamaya başlar. Öğrenciler yay çekme sırasında bilek ve kol açısına dikkat ederek çalgıya özgü teknikleri kullanır ve deneyimlerini gözden geçirerek yay hareketlerini planlı bir şekilde kontrol eder **(KB2.15)**. Öğrenciler hedeflere ulaşmak için hazırladıkları planları uygular **(D3.2)**. Öğrenciler sırayla çalgı üzerinde uygulama yapar ve diğer arkadaşlarının yay pozisyonunu gözlemleyerek geri bildirimde bulunabilir. Bu süreçte, öğrencilerin birbirlerine saygı ve iş birliği içinde çalışması sağlanır **(SDB2.1)**. Daha sonra, öğrenciler belirlenen bir hızda yay çekme ve itme hareketlerini metronom eşliğinde uygular. Bu süreçte, öğrenciler yay çekme hızını ve hareketlerini müziksel bileşenlere uygun bir şekilde çalabilmek için odaklanır. Performans görevi olarak öğrencilerden, öğretmenin belirlediği bir tempoda yay çekmeleri istenebilir. Bu çalışmada, öğrenciler öz değerlendirme ve akran değerlendirme formlarıyla uygulamalarını analiz ederek eksik yönlerini fark edebilir. Öğrenciler zayıf ve güçlü yönlerinin farkında olur **(D10.1, E3.2, SDB1.1, SDB2.3)**. Öğrenciler, öğretmenin sağladığı geri bildirimleri dikkate alarak doğru yay tekniği üzerinde çalışır ve her başarılı uygulama sonunda öz güvenlerini geliştirir **(E1.5)**. Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı kullanarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin metronom kullanarak çeşitli hızlarda yay çekme alıştırmaları yapmaları sağlanarak tekniklerini geliştirmeleri teşvik edilebilir. Piyano ve forte çalma denemeleri yaparak yay çekme hızını müzikal ifadeye nasıl adapte edeceklerini araştırabilir. Ayrıca ünlü viyolonsel sanatçılarının performans videoları izletilerek yay çekme tekniklerini ve müzikal ifadelerini gözlemlemeleri sağlanabilir.

Destekleme Öğretmen, yay çekme tekniğinde öğrencilere bire bir rehberlik sunarak özellikle kol açısı, bilek hareketi ve duruş gibi ayrıntılarda yönlendirme yapabilir. Hareketin detaylarını daha iyi kavrayabilmeleri için yay çekme ve itme hareketlerini yavaşlatarak gösterir ve öğrencilerin adım adım tekrar etmelerini sağlayabilir. Öğrencinin yay çekme tekniğini dikkatle izleyip bireysel geri bildirim verir; doğru yapılan kısımları övgüyle pekiştirirken geliştirilebilecek alanlarda açıklamalar yapar ve teknik gelişimlerini desteklemesi sağlanabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. SINIF

1. TEMA: NOTALARI KEŞFET

Temada öğrencilerin viyolonselın boş tellerindeki notaları keşfetmeleri, bu notaların çalgı üzerindeki yerlerini öğrenmeleri ve farklı tellerdeki notalar arasındaki ilişkileri anlamaları ile ilgili belirlenen öğrenme çıktısına ulaşmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ -

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E3.6. Analitiklik

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D4. Dostluk, D10. Mütevazılık

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Görsel Sanatlar, Hayat Bilgisi, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.5. Sınıflandırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.3.1.1. Viyolonseldeki boş teller üzerindeki notaların yerlerini çözümleyebilme

a) Viyolonseldeki boş teller üzerindeki notaları ve fiziksel yerlerini belirler.

b) Boş teller üzerindeki notaların yerleri arasındaki sıralamayı ve ilişkileri belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Boş Teller

Nota Yerleri

Genellemeler/

Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Viyolonseldeki boş teller üzerindeki notalar, belirli bir sıra ve ilişki içinde düzenlenir.

Anahtar kavramlar

- nota, tel, viyolonsel

ÖĞRENME

KANITLARI

(Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden viyolonsel üzerindeki belirli bir teldeki notaları fiziksel olarak göstermeleri, bu notaların sırasını bir çizimle sunmaları veya gruplandırarak düzenlemeleri istenebilir. Performans görevleri, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin viyolonseldeki boş teller üzerindeki notaların isimlerini daha önce öğrendikleri ve bu bilgilere aşina oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin viyolonsel üzerinde temel oturuş ve tutuş pozisyonlarına hâkim oldukları, öğretmenin rehberliğinde yönlendirilerek notaların fiziksel yerlerini öğrenmeye hazır oldukları kabul edilmektedir. Öğrencilerin aynı zamanda temel görsel okuma becerilerine sahip oldukları ve gruplandırma, sınıflandırma gibi temel kavramlarla tanıştıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğretmen, öğrencilerin viyolonseldeki boş teller üzerindeki notalarla ilgili mevcut bilgi düzeylerini değerlendirebilmek için kısa sorular yöneltebilir. Örneğin: "Do, Sol, Re ve La tellerindeki notaların isimlerini hatırlayabiliyor musunuz?", "Hangi telin hangi sesleri çıkarabildiğini daha önce duyabildiniz mi?" veya "Birlikte hangi notaları çalabildik, hatırlayabiliyor musunuz?" gibi sorularla öğrencilerin daha önceki bilgilerinin gözden geçirilebilmesi sağlanabilir.

Daha sonra öğretmen, viyolonseldeki teller üzerinde kısa bir uygulama yapabilir ve öğrencilere "Bu hangi telin sesi olabilir?" gibi tahmin soruları sorabilir. Öğrencilerden, duyabildikleri sesin hangi tele ait olabileceğini tahmin edebilmeleri ve düşüncelerini paylaşabilmeleri istenebilir. Bu süreçte öğrencilerin önceki bilgileri gözlemlenebilir ve hangi alanlarda ek destek gerekebileceği belirlenebilir.

Köprü Kurma Dersin başında öğretmen, öğrencilerin viyolonsel üzerindeki notalarla günlük yaşamda duyabildikleri sesler arasında bir bağ kurabilmelerini sağlamak için sorular yöneltebilir. Örneğin: "Bir şarkıda duyabildiğiniz bir melodiyi hangi çalgının çalabileceğini hiç düşünebildiniz mi?", "Bir müzik aletinin sesi, bir kuşun ötüşü ya da bir rüzgâr sesi gibi doğal sesleri size hatırlatabiliyor mu?" gibi sorular sorulabilir.

Daha sonra öğretmen, viyolonselın tellerini sırasıyla çalabilir ve "Bu ses size tanıdık gelebiliyor mu? Daha önce böyle bir sesi nerede duyabilmiş olabilirsiniz?" gibi sorularla öğrencilerin notalarla bağ kurabilmeleri teşvik edilebilir. Öğrencilerden, bu seslerin günlük yaşamda duyabildikleri diğer seslerle benzerliğini ya da farkını düşünebilmeleri ve bu düşüncelerini sınıfta paylaşabilmeleri istenebilir.

Son olarak öğretmen, bir viyolonsel performansından kısa bir bölüm dinletebilir ve "Bu performansta hangi tellerden ses alınabildiğini tahmin edebilir misiniz?" sorusuyla öğrencilerin dikkatini viyolonselın telleri ve notalarına çekebilir. Bu süreçte öğrenciler kendi fikirlerini ifade edebilir ve notaların viyolonsel üzerindeki yerlerini öğrenmeye hazırlanabilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.3.1.1

Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde viyolonselın boş tellerindeki notaların isimlerini hatırlayarak derse başlar. Öğretmen, viyolonsel üzerindeki boş tellerde yer alan notalara ilişkin parçaları belirlemelerine yardımcı olacak görsel materyaller ve yönergeler sunar **(OB4)**. Öğrenciler, boş tellerdeki notaları tek tek inceleyerek bu notaların fiziksel yerlerini belirler. Bu süreçte öğretmen, "Do teli üzerinde hangi notalar var?", "Bu tel üzerindeki notaların diğer tellerle bağlantısı nedir?" gibi sorularla öğrencilerin dikkatini parçaların tespiti ve belirlenmesine çeker. Öğrenciler, belirledikleri notaların fiziksel yerleri arasındaki sıralamayı ve ilişkileri belirlerken nesnel kanıtlar kullanır ve akıl yürüterek çıkarımlarda bulunur **(E3.6)**. Bu aşamada, öğrencilerden aynı tel üzerindeki notaların sıralamasını ve farklı teller üzerindeki notaların birbirleriyle olan ilişkilerini açıklamaları istenir. Öğretmen, "Sol teli üzerindeki notalar ile Do teli üzerindeki notalar nasıl bir ilişki oluşturuyor?" gibi sorular yönelterek çözümleme sürecini pekiştirir. Daha sonra, öğrenciler viyolonseldeki notaları sınıflandırarak aynı tel üzerindeki notaları gruplar hâlinde düzenler **(KB2.5)**. Öğrenciler, aynı oktavda yer alan notaları veya aynı tel üzerindeki notaları gruplandırmak için tartışmalara nezaket ölçülerinde katılır **(D4.2, SDB2.2)**. Öğrenciler, öğrendikleri bilgileri görsel materyallere (şema veya çizim) dönüştürerek kaydeder. Bu materyaller, grup içinde paylaşılır, gerektiğinde başkalarından yardım talep edilir ve eksik bilgiler tamamlanır **(D10.1)**. Öğretmen, süreç boyunca öğrencilerin doğru notaları belirleyip belirlemediğini gözlemleyerek geri bildirim verir ve öğrencilerin kendi kendilerini değerlendirmelerine rehberlik eder **(SDB1.2)**. Performans görevi olarak öğrencilerden viyolonseldeki belirli notaları fiziksel olarak göstermeleri ya da notaların sırasını bir çizimle sunmaları istenebilir. Bu süreçte öz ve akran değerlendirme formları kullanılabilir **(SDB1.2, SDB2.3)**. Çalışmalar, kontrol listesi veya gözlem formu ile yapılabilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Öğrenciler, viyolonselın boş tellerindeki notaları öğrenirken bu notalarla ilgili yaratıcı etkinliklere katılabilir. Örneğin viyolonselın tellerine ait notaları içeren bir müzik bulmacası veya "notaları eşleştirme" oyunu oynayabilirler. Ayrıca grup çalışmaları sırasında, öğrenciler boş tellerdeki notaları kullanarak temel bir melodi oluşturabilir ve bu melodiyi sınıfta arkadaşlarına sunabilir. Daha ileri bir etkinlik olarak öğretmen öğrencilerden viyolonsel üzerindeki boş telleri temel alarak bir "nota yolculuğu" haritası çizmelerini istenebilir ve bu haritayı diğer gruplarla paylaşarak tartışmalar yapabilirler.

Destekleme Öğrencilere boş tellerdeki notaların fiziksel yerlerini öğrenmeleri için görsel şemalar ve notaların yer aldığı dijital uygulamalar sunulabilir. Öğretmen, her tel üzerindeki notayı çalarak öğrencilerden bu sesleri tekrar etmelerini istenebilir. Her teli ayrı ayrı ele alarak adım adım öğrenme sağlanabilir. Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde boş tellerdeki notaların sırasını küçük gruplar hâlinde çalışabilir ve arkadaşlarının desteğiyle eksiklerini tamamlayabilir. Daha eğlenceli bir yaklaşım olarak sınıfta herkesin katılabileceği bir "hızlı nota bulma" oyunu düzenlenebilir. Oyunda ihtiyacı olan öğrencinin bildiği notalar sorularak motivasyonu artırılabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. SINIF

2. TEMA: RE VE LA TELLERİNDE SESLERİN İZİNDE

Temada öğrencilerin re ve la telleri üzerindeki notaları temel parmak pozisyonlarında seslendirmeleri ve bu notaların fa anahtarındaki yerlerini tanımları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.1. Kendini Tanıma (Öz Farkındalık), SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik, Matematik

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.3.2.1. Re ve la telleri üzerindeki notaları temel parmak pozisyonlarında çalabilme

- a) Re ve la tellerinde çalınacak etüdü çözümler.
- b) Re ve la tellerindeki notaları çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Re ve la tellerindeki notaları çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Re ve la telleri üzerindeki notaları çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.3.2.2. Notaların fa anahtarı üzerindeki yerini çözümleyebilme

- a) Notaların fa anahtarı üzerindeki yerlerini çözümlemek için bileşenleri belirler.
- b) Notaların fa anahtarı üzerindeki yerlerini çözümlemek için ilişkileri belirler.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Re ve La Telleri Üzerindeki Notalar

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Viyolonselde re ve la tellerindeki notalar, temel parmak pozisyonlarında çalınır ve fa anahtarında düzenlenir.

Anahtar kavramlar

- fa anahtarı, nota, viyolonsel, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; kontrol listesi, performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden re ve la tellerindeki notalardan oluşan bir etüt hazırlamaları istenebilir. Performans görevleri, analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin temel müzik terimlerini ve viyolonsel ana bölümlerini tanıdığı; doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını bildiği kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin viyolonselde boş tel seslerini tanıyabildiği ve temel yay çekme tekniklerine aşina olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretmen, öğrencilerin viyolonselde daha önce öğrenebildikleri temel duruş, tutuş, boş tel sesleri ve temel yay çekme becerilerini hatırlayabilip hatırlayamadıklarını gözlemleyebilmek için kısa sorular sorabilir. Örneğin "Viyolonselde boş tel seslerinin adları neydi, hatırlayabilen var mı?" ve "Boş teller üzerinde yay çekebilme sırasında dikkat etmemiz gereken noktalar nelerdi?" gibi sorular yöneltebilir. Bu sorular, öğrencilerin önceki bilgilerini hatırlayabilmelerini sağlayabilir ve mevcut bilgi seviyelerini belirleyebilmeye yardımcı olabilir. Ayrıca öğretmen, öğrencilerin parmak pozisyonları hakkında bilgi sahibi olup olamayacaklarını gözlemleyebilmek amacıyla kısa bir deneme çalışması yapabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerden, viyolonselde öğrenebildikleri notaların yerlerini ve parmak pozisyonlarını günlük yaşamla ilişkilendirebilmeleri için "Bir haritayı inceleyebildiğinizde belirli yerleri bulabilmek için ipuçlarına dikkat edersiniz. Peki, viyolonseldeki notaları bulabilirken de benzer bir süreç yaşayabildiğimizi söyleyebilir miyiz?" gibi sorularla öğrencilerin düşünebilmeleri istenebilir.

Ayrıca "Her bir notanın doğru yerini bulabilmek ve doğru pozisyonda çalabilmek, tıpkı yazabilirken kaleminizi doğru tutabilmemiz gerektiği gibi önemli olabilir. Sizce bu, neden çalabildiğiniz müziğin kalitesini etkileyebilir?" gibi sorularla öğrencilerden, bu sürecin dikkat ve özen gerektirebilen yönlerini fark edebilmeleri beklenebilir.

Fa anahtarında notaların yerlerini öğrenebilmek için "Bir kitabın içindeki belirli bir bölümü bulabilmek için sayfa numaralarına dikkat edebiliriz. Peki, fa anahtarındaki notaları bulabilirken sizce hangi ipuçlarını kullanabiliriz?" gibi sorular sorularak öğrencilerden notaların yerlerini daha sistemli bir şekilde öğrenebilmeleri istenerek bağ kurabilmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.3.2.1

Öğrenciler, öğretmenin yönlendirmesiyle gruplar hâlinde re ve la tellerindeki notaların yerlerini keşfetmek için viyolonsel üzerinde merakla inceleme yapar (**D3.3, OB4**)(**KB2.4**). Gruplar, viyolonselde hangi bölgelerinde hangi notaların yer aldığını belirlemek için önce tahminlerde bulunur, ardından öğretmenlerine sorular sorarak (**E3.8**) doğru bilgilere ulaşır (**KB2.6**). Edindikleri bilgileri analiz ederek (**OB7**), parmak pozisyonlarını bir kâğıda şema şeklinde işaretler ve grup içinde tartışır (**SDB2.2**). Öğrenciler, öğretmenin verdiği etüdün bona ve solfejini yaparak ilgili notaların yerlerini ve ritmik yapısını çözümler. Öğrenciler doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alarak belirlenen notaları viyolonsel üzerinde deneyerek doğru sesleri bulmaya çalışır. Yay açısı ve parmak pozisyonlarına dikkat ederek sırasıyla re teli üzerinde mi, fa ve sol; la teli üzerinde si, do ve re notalarını çalmaya odaklanırlar. Bu süreçte, aynı zamanda her notanın parmak numaralarını gözlemleyip uygulayarak öğrenirler. Öğrenciler, çalgıya özgü teknikleri doğru bir şekilde kullanırken birbirlerinin parmak yerleşimlerini ve yay çekme tekniklerini gözlemler ve doğru kullanım için yapıcı önerilerde bulunurlar. Etüdün sırayla çalarak akıcılığını ve bütünlüğünü sağlamaya odaklanırlar. Her grup, etüdü diğer gruplara sunar ve dinleyenlerden diğerlerinin fikirlerine değer vererek geri bildirim alır (**SDB2.1, SDB2.3, D4.2**). Geri bildirimler doğrultusunda etüdü geliştiren öğrenciler, etüdü akıcı bir şekilde seslendirirken müziksel bileşenleri doğru ve özverili şekilde uygulamaya odaklanırlar (**D16.3, E3.2**). Öğrenciler, etüdü çaldıktan sonra öz değerlendirme formlarıyla performanslarını analiz edebilir. Gruplar, akran değerlendirme formları ile birbirlerinin performansını değerlendirebilir. Performans görevi olarak öğrencilerin re la telleri üzerindeki notalardan oluşan bir etüt hazırlamaları istenebilir. Performans görevi gözlem formu ya da analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

VLS.3.2.2

Öğrenciler, fa anahtarında re ve la tellerindeki notaların yerlerini çözümlmek için materyaller üzerinde inceleme yapar. Öğrenciler, nota defterleri, görsel materyaller veya dijital nota yazım programları gibi dijital araçlar kullanarak fa anahtarındaki çizgi ve aralıkların konumlarını belirler ve bu konumlar arasındaki ilişkileri analiz eder (**OB4, OB2**). Öğrenciler, fa anahtarındaki notaların isimleri, parmak numaraları ve viyolonsel üzerindeki yerleri arasındaki ilişkileri şema ve grafiklerle ifade eder. Bu süreçte, belirledikleri hedeflere ulaşmak için bir plan oluşturur ve bu planı düzenli çalışarak uygular (**D3.2**). Öğrenciler, çözümledikleri bilgileri viyolonselde uygulayarak pekiştirir ve fa anahtarındaki notaların yerlerini viyolonsel üzerinde deneyimleyerek notalar arasındaki ilişkileri belirler. Bu süreçte, anlamadıkları noktaları netleştirmek için sorular sorar ve süreci derinleştirir (**E3.8**). Ardından öğretmen rehberliğinde, kısa okuma alıştırmaları yaparak fa anahtarındaki notaları pekiştirirler.

Öğrenciler, fa anahtarı üzerinde belirlenen notaları çalgıyla çalarak alıştırma yapar. Bu süreçte eğlenceli bir oyun aracılığıyla doğru notaları bulup çalmak için yarışabilirler **(E2.5)**. Oyun sonunda öğrendikleri bilgileri karşılaştırır, eksiklerini tamamlar ve geri bildirimlerle varsa hatalarını düzelterek süreçlerini geliştirebilirler **(D10.1)**. Akran değerlendirme formlarını kullanarak eksik veya hatalı noktaları tespit edebilirler **(SDB1.1, SDB2.3)**.

Öğrenciler, notaların doğru yerlerini kaydetme konusunda öz değerlendirme formları ile kendi süreçlerini analiz edebilir **(SDB1.2)**. Öğretmen de gözlem formu ya da kontrol listesi ile süreci değerlendirebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Viyolonsel sanatçıların performans videoları izletilerek bu notaların çalgı üzerindeki konumu ve çalma teknikleri gösterilebilir. Öğrenciler, video izlerken bu notaların fa anahtarındaki yerleriyle de ilişki kurabilirler. Ek olarak nota okuma becerilerini pekiştirmek amacıyla metronom eşliğinde bireysel veya grup çalışmaları yapılabilir. Bu tür etkinlikler, öğrencilere notaları doğru hızda ve teknikle seslendirme konusunda pratik yapma fırsatı sunar.

Destekleme Öğrencinin öğrenme hızına göre metronom kullanarak bire bir çalışmalar sağlanabilir. Öğretmen, bu öğrencilere her nota ve parmak pozisyonu üzerinde daha fazla zaman ayırarak yönlendirme yapabilir. Öğrencilere farklı renklerde nota etiketleri, video, etkileşimli tahtadan uygulamalı etkinlikler verilebilir. Kılavuz çizimler kullanarak viyolonsel üzerindeki pozisyonları görsel olarak destekleyebiliriz.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

3. SINIF

3. TEMA: SOL VE DO TELLERİNDE SESLERİN İZİNDE

Temada öğrencilerin viyolonselde Do, Sol, Re ve La tellerindeki notaları doğru parmak pozisyonlarıyla seslendirmeleri ve bu notaları kullanarak temel etüt çalışmaları yapmaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 34

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.4. Çözümleme

EĞİLİMLER E1.5. Kendine Güvenme, E2.5. Oyunseverlik, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- VLS.3.3.1. Sol ve do telleri üzerindeki notaları temel parmak pozisyonlarında çalabilme
- a) Sol ve do tellerinde çalınacak etüd çözümler.
 - b) Sol ve do tellerindeki notaları çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
 - c) Sol ve do tellerindeki notaları çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
 - ç) Sol ve do tellerindeki notaları çalarken müziksel bileşenleri uygular.
- VLS.3.3.2. Notaların fa anahtarı üzerindeki yerini çözümleyebilme
- a) Notaların fa anahtarı üzerindeki yerlerini çözümlemek için bileşenleri belirler.
 - b) Notaların fa anahtarı üzerindeki yerlerini çözümlemek için ilişkileri belirler.
- VLS.3.3.3. Viyolonselde boş tellerde temel notalarla oluşturulan etütleri çalabilme
- a) Temel notalardan oluşan etütleri çözümler.
 - b) Temel notaları çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
 - c) Temel notaları çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
 - ç) Temel notaları çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Do-Sol Telleri Üzerindeki Notalar
Fa Anahtarı

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Genellemeler

- Viyolonselde do ve sol tellerindeki notalar, temel parmak pozisyonlarında çalınır.
- Boş tellerde temel notalarla oluşturulan etütler, çalgıya özgü teknikler ve müziksel bileşenlerle icra edilir.
- Notalar, fa anahtarı üzerinde belirli bir düzen ve ilişki içinde yer alır.

Anahtar kavramlar

- anahtar, nota, viyolonsel, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; kontrol listesi, performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden öğrendikleri etüt çalışmalarını sergilemeleri istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı, gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller Bu temada, öğrencilerin viyolonselın temel duruş ve tutuş pozisyonlarını bildiği kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin daha önce re ve la telleri üzerindeki notaları temel parmak pozisyonlarında çalma deneyimine sahip oldukları kabul edilmektedir. Ritim yapısı ve müzikal ifadelere yönelik temel bir farkındalık geliştirmiş olan öğrencilerin, fa anahtarı üzerinde temel nota yerlerini tanıyabilecek düzeyde müzik okuryazarlığı bilgisine sahip oldukları kabul edilmektedir. Grup çalışmaları ve akran değerlendirmesi yaparak geri bildirim verme becerisini de temel düzeyde geliştirmiş olan öğrencilerin, yeni öğrenme çıktıları edinmeleri için gereken altyapıya sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğretmen, bu temanın başında öğrencilerin viyolonsel üzerindeki temel parmak pozisyonlarına dair mevcut bilgi düzeylerini anlayabilmeleri için çeşitli sorular sorabilir. Örneğin "Re ve la tellerindeki notaları çalabilirken hangi parmak pozisyonlarını kullanabiliyorduk?" veya "Daha önce çalışabilmiş olduğumuz tellerde hangi notaları öğrenebilmiştik?" gibi sorularla öğrencilerin önceki bilgilerini hatırlayabilmeleri sağlanabilir.

Ayrıca öğretmen, öğrencilerin fa anahtarında nota tanıyabilme becerisini gözlemleyebilmek için nota kartları ya da kısa bir okuma çalışması yaptırabilir. Böylece öğretmen, öğrencilerin mevcut seviyelerini belirleyerek bu temaya yönelik rehberliğini yapılandırabilir.

Köprü Kurma Öğrencilerden, viyolonselde öğrenebildikleri notaların yerlerini ve bu notaları çalabilmeyi günlük yaşamla ilişkilendirebilmeleri için "Bir tarif kitabındaki bir yemeği yapabilmek için malzemelerin doğru sırayla yerleştirilmesi gerektiğini biliyoruz. Peki, viyolonselde notaların yerlerini öğrenebilmek ve bu sırayı çalabilmek sizce buna benzer bir süreç olabilir mi?" gibi sorularla dikkatlerini çekebilmeleri istenebilir.

Ayrıca "Bir yapı inşa edebilirken her tuğlanın doğru yere konulması gerekir. Sizce, viyolonselde notaların doğru pozisyonlarda öğrenilebilmesi müzikte nasıl bir temel oluşturabilir?" gibi sorularla, notaların doğru yerlerde olabildiğinin müzikal ifadeyi nasıl etkileyebileceği üzerine düşünebilmeleri sağlanabilir.

Fa anahtarındaki notaları öğrenebilmek için "Bir haritanın üzerindeki simgelerin doğru şekilde anlaşılabilmesi, bir yeri bulabilmemizi kolaylaştırabilir. Fa anahtarı da notaların konumunu anlayabilmemizde bir rehber olabilir. Peki, bu rehberi kullanabilmek viyolonselde nasıl bir fark yaratabilir?" gibi sorularla bağ kurulabilir. Ayrıca etüt çalışmalarının bir eseri öğrenebilmeden önce temel yapı taşlarını oluşturabileceğini fark edebilmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

VLS.3.3.1

Öğrenciler, öğretmenin yönlendirmesiyle gruplar hâlinde sol ve do tellerindeki notaların yerlerini keşfetmek ve yaratıcılığını geliştirmek için viyolonsel üzerinde inceleme yapar (**D3.3, OB4, KB2.4**). Gruplar, viyolonselde hangi bölgelerinde hangi notaların yer aldığını belirlemek için önce tahminlerde bulunur, ardından öğretmenlerine sorular sorarak (**E3.8**) doğru bilgilere ulaşır (**KB2.6**). Edindikleri bilgileri analiz ederek parmak pozisyonlarını bir kâğıda şema şeklinde işaretler ve grup içinde tartışır (**SDB2.2**). Öğrenciler, öğretmenin verdiği etüdün bona ve solfejini yaparak ilgili notaların yerlerini ve ritmik yapısını çözümler. Ardından doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alarak belirlenen notaları viyolonsel üzerinde deneyerek doğru sesleri bulmaya çalışır. Yay açısı ve parmak pozisyonlarına dikkat ederek sırasıyla sol teli üzerinde la, si ve do; do teli üzerinde re, mi ve fa notalarını çalmaya odaklanırlar. Bu süreçte, aynı zamanda her notanın parmak numaralarını gözlemleyip uygulayarak öğrenirler. Öğrenciler, çalgıya özgü teknikleri doğru bir şekilde kullanırken birbirlerinin parmak yerleşimlerini ve yay çekme tekniklerini gözlemler ve doğru kullanım için yapıcı önerilerde bulunur, arkadaşlarına karşı sabır, nezaket ve anlayış gösterirler (**D10.3**). Etüdü sırayla çalarak akıcılığını ve bütünlüğünü sağlamaya odaklanırlar. Her grup, etüdü diğer gruplara sunar ve dinleyenlerden geri bildirim alırken arkadaşlarının fikir ve görüşlerine değer verirler (**D4.2, SDB2.3**). Geri bildirimler doğrultusunda etüdü geliştiren öğrenciler, etüdü akıcı bir şekilde seslendirirken müziksel bileşenleri doğru şekilde uygulamaya odaklanırlar ve sorumluluklarını yerine getirme sürecine yönelik iç motivasyon geliştirirler (**D16.3, E3.2**). Bu süreçte, yay hareketleri ve duruş teknikleri bir kez daha gözden geçirilir. Öğrenciler, etüdü çaldıktan sonra öz değerlendirme formlarıyla performanslarını analiz eder. Gruplar, akran değerlendirme formları ile birbirlerinin performansını değerlendirir ve güçlü yönlerini paylaşır. Öğretmen, süreç boyunca rehberlik ederek gözlem formu ya da kontrol listesi kullanarak öğrencileri değerlendirebilir.

VLS.3.3.2

Öğrenciler, fa anahtarında sol ve do tellerindeki notaların yerlerini çözümlemek için materyaller üzerinde inceleme yapar. Öğrenciler, nota defterleri, görsel materyaller veya dijital nota yazım programları gibi dijital araçlar kullanarak fa anahtarındaki çizgi ve aralıkların konumlarını belirler ve bu konumlar arasındaki ilişkileri analiz eder (**OB4, OB2**). Öğrenciler, fa anahtarındaki notaların isimleri, parmak numaraları ve viyoloncel üzerindeki yerleri arasındaki ilişkileri şema ve grafiklerle ifade eder. Belirledikleri hedeflere ulaşmak için bir plan oluşturur ve bu planı düzenli çalışarak uygularken hedef ve planları gerektiğinde yeniden düzenlerler (**D3.2**). Öğrenciler, çözümledikleri bilgileri viyoloncelde uygulayarak pekiştirir ve fa anahtarındaki notaların yerlerini viyoloncel üzerinde deneyimleyerek notalar arasındaki ilişkileri belirler. Bu süreçte, anlamadıkları noktaları netleştirmek için sorular sorar ve süreci derinleştirir (**E3.8**). Ardından öğretmen rehberliğinde, kısa okuma alıştırmaları yaparak fa anahtarındaki notaları pekiştirirler. Öğrenciler, fa anahtarı üzerinde belirlenen notaları çalgıyla çalarak alıştırmalar yapar. Bu süreçte eğlenceli bir oyun aracılığıyla doğru notaları bulup çalmak için yarışabilirler (**E2.5**). Oyun sonunda öğrendikleri bilgileri karşılaştırır, eksiklerini tamamlar ve geri bildirimlerle süreçlerini geliştirirken hatalarının sonuçlarını değerlendirerek bu hataları düzeltme yollarını da ararlar (**D10.1**). Akran değerlendirme formlarını kullanarak eksik veya hatalı noktaları tespit edebilirler (**SDB2.3**). Öğrenciler, notaların doğru yerlerini kaydetme konusunda öz değerlendirme formları ile kendi süreçlerini analiz edebilir (**SDB1.2**). Öğretmen de gözlem formu ya da kontrol listesiyle süreci değerlendirebilir.

VLS.3.3.3

Öğrenciler, öğretmenin yönlendirmesiyle çalışacakları etüdü çözümlemek için önce etüdü bonasını ve solfejini yapar. Bu süreçte, etütte yer alan notaları, ritmik yapıyı ve yay tekniklerini analiz eder. Ardından öğretmenin rehberliğinde viyoloncelde doğru duruş ve tutuş pozisyonu alarak etüt çalışmalarına başlar. Öğretmen, öğrencilerin rahat bir pozisyonda oturmalarını ve çalma sırasında doğru bilek, kol ve yay pozisyonlarını doğru kullanmaları için rehberlik eder. Öğrenciler çiftler hâlinde birbirlerinin duruşlarını kontrol eder ve gerekirse düzeltmeler önerirken arkadaşlarının olumlu yönlerini de örnek alırlar (**D4.1**). Öğretmen, öğrencilere boş tellerde temel notaları içeren bir etüt çalmanın teknik detaylarını açıklar (**OB4**). Öğrenciler, metronom eşliğinde çalışarak her notayı doğru teknikle çalar ve çalgıya özgü teknikleri (yay çekme, bilek hareketleri, parmak pozisyonları gibi) uygular. Öğrenciler, bireysel olarak kendi teknik performanslarını analiz eder, (**OB7**). geliştirilmesi gereken alanları belirlerken hedeflerine ulaşmak için açık ve ulaşılabilir hedefler belirlerler (**D3.2**). Öğrenciler, öğrendikleri etüdü çalarken müziksel bileşenleri doğru şekilde uygulamaya odaklanır ve bu süreçte metronom ile dijital araçları kullanarak tempo ve zamanlama üzerinde çalışırlar. Öğrenciler, öğrendikleri etüdü sınıf içinde bir performans sergileyerek çalabilir (**E1.5**). Bu performans sırasında, doğru pozisyon, teknik uygulama ve müzikal bileşen kriterlerini dikkate alır. Çalışmaların sonucunda, öğrenciler öz değerlendirme formları ile kendi performanslarını analiz edebilir ve akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirimde bulunabilir (**SDB2.3**). Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile ölçülebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilere dünyaca ünlü viyolonsel sanatçılarının performanslarından örnekler izlettirilebilir ve bu performanslarda kullanılan teknikleri analiz etmeleri istenebilir. Öğrencilerden, kendi müzikal tarzlarını oluşturmak adına kısa bir "kendi mini etüdünü bestele" gibi bir etkinlik yapmaları istenebilir. Öğrenciler, öğrendikleri teknikleri kullanarak küçük bir müzik parçası oluşturabilir ve sınıf arkadaşlarına sunarak geri bildirim alabilirler.

Destekleme Öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyaçlarına göre öğretmen, bire bir rehberlik sunarak doğru parmak pozisyonlarını bulmalarına yardımcı olabilir. Öğrencilerin gelişim seviyelerine göre daha kolay etüt çalışmaları verilebilir. Öğrenme sürecinde nota okuma ve pozisyon çalışmaları öğrencinin öğrenme hızına göre ayarlanarak ayrıntılı açıklamalar yapılabilir. Görsel, işitsel materyaller kullanılarak sürece destek olunabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. SINIF

1. TEMA YAYIN BÖLÜMLERİ

Temada öğrencilerin yayın farklı bölümlerini kullanarak etüt çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E3.7. Sistematiçlik

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik, Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.4.1.1. Yayın farklı bölümlerini kullanarak etüt çalabilme

- a) Yayın farklı bölümlerini kullanacağı etüd çözümler.
- b) Yayın farklı bölümlerini kullanmak için duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Yayın uç, orta ve dip bölümlerini çalgıya özgü teknikle kullanır.
- ç) Yayın farklı bölgelerini kullanarak etüt çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Yayın Bölümleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Viyolonselde yayın uç, orta ve dip bölümleri farklı tekniklerle kullanılır.

Anahtar kavramlar

- viyolonsel, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden, belirlenen eseri yay bölümlerini kullanarak çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin yay çekme tekniğine ilişkin temel kavramlara aşina olduğu ve çalma sırasında doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını sergileyebildiği kabul edilir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretmen, öğrencilerin daha önce öğrenebildikleri yay kullanımı ile ilgili bilgileri hatırlatabilmelerine yönelik sorular sorabilir. Örneğin "Yayın hangi bölümlerini bilebiliyoruz?" veya "Daha önce yayın hangi bölümlerini kullanarak çalabilmistik?" gibi sorularla öğrencilerin ön bilgilerini gözden geçirebilmelerine yardımcı olabilir.

Bu süreçte öğrencilerin yay tutuşları ve temel çalma pozisyonlarına ilişkin kısa bir uygulama yaptırılarak gözlem yapılabilir ve öğrencilerin mevcut bilgi düzeyleri değerlendirilebilir.

Köprü Kurma

Öğrencilerle günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri nesnelerin ve hareketlerin viyolonsel üzerindeki yayın farklı bölümlerini kullanabilmeye olan benzerliklerini keşfedebilmeleri için bir sohbet başlatılabilir. Örneğin "Günlük yaşamda belirli bölümleriyle kullanılabilen nesneler veya hareketler nelerdir?" diye sorulabilir. Öğrencilerden bir fırçanın yalnızca ucu ile yapılabilen hafif dokunuşları, bir makasın ortasından sıkılarak daha kontrollü kesilebilmesi veya bir süpürge'nin tamamı yerine sadece belirli bir kısmıyla yapılabilen süpürme hareketini düşünebilmeleri istenebilir. Bu sayede yayın uç, orta ve dip bölümlerini kullanabilmenin farklı etkiler yaratabileceği üzerine bir farkındalık oluşturulabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları VLS.4.1.1

Öğretmen, öğrencilere "Yay kullanımında uç, orta ve dip bölgeleri nasıl farklılık gösterir?" gibi yönlendirici sorular sorarak öğrencilerin konuya ilişkin ön bilgilerini aktif hâle getirir **(E1.1)**. Öğrenciler, dijital kaynaklar, kitaplar veya görsel materyaller üzerinden araştırma yaparak yay bölümlerini hakkında bilgi toplar **(KB2.6, OB4, OB2)**. Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde yay bölümlerinin her birini tanıyarak yay tutuşu ve hareketlerinde her bölümü doğru bir şekilde ayırt eder. Uygulamaya geçmeden önce öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde etüdün bonasını ve solfejini yaparak yay kullanımına dair temel hareketleri analiz eder ve ilgili bölümleri çözümler. Daha sonra, uygulamaya geçmek için doğru duruş ve tutuş pozisyonunu alır. Öğretmen, her bölümdeki yay çekme tekniğini uygulamalı olarak gösterir ve her bir bölüm için yay tutuşu ve kol hareketi gibi temel teknikleri tanıtır **(OB4)**. Öğrenciler, çalgıya özgü teknikleri doğru kullanarak sırayla yay çekme pratiği yapar ve öğretmenin geri bildirimlerine dayanarak duruş, tutuş ve hareketlerini ayırt eder ve gerektiğinde düzeltir. Çiftler hâlinde veya ayna karşısında çalışan öğrenciler, teknikleri doğru kullanarak hem kendilerinin hem de birbirlerinin yay kullanımını gözlemler ve öz değerlendirme ile akran değerlendirmesi yaparken arkadaşlarının hakkını onların bulunmadığı ortamlarda da savunurlar **(D4.1, SDB2.1, SDB2.3)**. Son olarak öğrenciler öğrendikleri bilgileri kullanarak etüdü çalarken müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak bir eseri yayın bölümlerine dikkat ederek çalmaları istenebilir. Öğrenciler, yay bölümlerinde çaldıkları etütte hem teknik doğruluğa hem de müzikal ifadeye dikkat eder. Bu süreçte belirli bir planlamayla düzenli, odaklı, gayretli ve istikrarlı bir şekilde ilerlerken görev ve sorumluluklarını yerine getirme konusunda kararlı davranır **(D12.3, E3.7)**. Hedeflerine ulaşmak için etkili bir yol haritası çizer ve çalışmalarında sebat eder **(D3.1, D3.2)**. Performans görevi, gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin viyolonselde yayın farklı bölümlerini daha derinlemesine keşfetmeleri ve bu konudaki farkındalıklarını artırmaları için çeşitli viyolonsel sanatçıların yayın farklı bölümlerini bilinçli bir şekilde kullandıkları performans videoları izletilebilir. Ayrıca yayın farklı bölümlerini vurgulayan özel etütler ve kısa eserler seçilerek öğrencilerin bu bölümleri kontrollü şekilde kullanmaları sağlanabilir. Daha hızlı bir metronom eşliğinde yapılan çalışmalarla, yayın her bölgesinin farklı bir direnç ve ses karakteri yarattığı deneyimlenebilir.

Destekleme Teknik becerilerde öğrenciler için yayın farklı bölümlerinin kullanımına odaklanan yavaşlatılmış uygulamalar ve temel hareketler üzerinde bire bir çalışmalar yapılabilir. Yayın uç, orta ve dip bölümlerinin çalgı üzerindeki etkisini kavrayabilmeleri için her bir bölüm ayrıntılı şekilde uygulamalı olarak gösterilebilir. Görsel destekli materyaller ve şemalar kullanılarak yayın farklı bölümlerinin çalım üzerindeki etkileri hakkında öğrencilerin farkındalık kazanmaları sağlanabilir. Daha yavaş bir metronom eşliğinde, her bölümü bilinçli şekilde kullanmaya yönelik kolay etüt çalışmaları yapılabilir.

ÖĞRETMEN
YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. SINIF

2. TEMA: YAY TEKNİKLERİ 1

Temada öğrencilerin detaşe ve legato çalma tekniklerini kullanarak etüt çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik, Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.2. Gözlemlleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.4.2.1. Detaşe tekniğini kullanarak etüt çalabilme

- a) Detaşe tekniğini kullanacağı etüdü çözümler.
- b) Detaşe tekniğine yönelik duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Detaşe tekniğini çalgıya özgü teknikle kullanır.
- ç) Detaşe tekniği ile etüt çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.4.2.2. Legato tekniğini kullanarak etüt çalabilme

- a) Legato tekniğini kullanacağı etüdü çözümler.
- b) Legato tekniğine yönelik duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Legato tekniğini çalgıya özgü teknikle kullanır.
- ç) Legato tekniği ile etüt çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Detaşe Tekniği

Legato Tekniği

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Detaşe ve legato gibi teknikler, viyolonsel çalımında temel yay teknikleri olarak uygulanır.

Anahtar kavramlar

- detaşe, legato, viyolonsel, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden legato tekniğini kullanarak belirlenen eseri çalması istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin yay çekme tekniğine ilişkin temel kavramlara aşina olduğu, yayın farklı bölümlerini kullanabildiği ve çalma sırasında doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını sergileyebildiği kabul edilir. Ayrıca öğrencilerin temel nota bilgisini kavradığı, detaşe ve legato gibi çalma teknikleri arasındaki farkları öğrenmeye hazır olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretmen, öğrencilerin yay tekniklerine yönelik düşünebilmelerini sağlamak için sorular sorabilir. Örneğin "Yayı çekebilirken hareketin sürekli veya kesintili olması çaldığımız sese nasıl etki edebilir?" veya "Farklı yay kullanımları müzikal ifadeyi nasıl değiştirebilir?" gibi sorularla öğrencilerin konuya yönelik farkındalık geliştirebilmelerine yardımcı olabilir.

Bu süreçte, öğrencilerin yayı doğru şekilde tutabilmeleri ve detaşe ile legato tekniklerini uygulayabilmeleri için temel hareketler üzerine kısa bir uygulama yaptırılarak gözlem yapılabilir. Öğrencilerin yay kontrolü, hareket akıcılığı ve çalma pozisyonları değerlendirilerek mevcut bilgi düzeyleri belirlenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerle günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri nesnelerin ve hareketlerin viyolonsel üzerindeki yay teknikleriyle olan benzerliklerini keşfedebilmeleri için bir sohbet başlatılabilir. Örneğin "Günlük yaşamda görebildiğiniz, hareketi sürekli veya kesintili olan neler olabilir?" diye sorulabilir. Öğrencilerden, suyun musluktan kesintisiz bir akışla dökülebilmesini veya yürüyen merdivenin sürekli hareket edebilmesini legato tekniğiyle; bir kuyruğa girebilen insanların adım adım ilerleyebilmesini ya da bir makasın ritmik açılıp kapanabilmesini detaşe tekniğiyle ilişkilendirebilmeleri istenebilir.

Bu sayede, yay çekebilme sırasında sürekli hareket gerektirebilen legato tekniği ile her notanın ayrı yay hareketiyle çalınabildiği detaşe tekniği arasında bağ kurabilmeleri sağlanabilir. Bu bağlantılarla öğrenciler, yay tekniklerini daha somut bir şekilde anlamlandırarak öğrenmeye başlayabilirler.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları VLS.4.2.1

Öğretmen, öğrencilere detaylı bilgiye ulaşmaları için görsel ve işitsel materyaller sunar. Öğrenciler, öğretmenin sağladığı bu materyalleri **(OB4)** kullanarak detaşe tekniğinde yay vuruşlarının nasıl bağımsız ve net yapılması gerektiğini gözlemler ve gözlemleri doğrultusunda tekniğin temel özelliklerini belirlemek için amaç ve ölçütler geliştirir **(KB2.2)**. Öğretmen, öğrencilerin bu ölçütler doğrultusunda kendi değerlendirmelerini yapmalarına rehberlik eder. Uygulamaya geçmeden önce, öğrenciler öğretmenin rehberliğinde etüdün bonasını ve solfejini yaparak yay kullanımına dair temel hareketleri analiz eder ve ilgili bölümleri çözümler. Öğrenciler, yay hareketlerine odaklanarak **(E3.2)** bilek ve kol pozisyonlarını dikkatle kontrol eder ve duruş ve tutuş pozisyonunu alırlar. Çiftler hâlinde veya ayna karşısında çalışan öğrenciler, yay hareketlerini gözlemleyerek öz değerlendirme yapar ve akran değerlendirmesi yoluyla arkadaşlarına geri bildirimde bulunarak duygu ve düşüncelerini paylaşabilirler **(D4.2)**. Öğretmen, her öğrencinin detaşe tekniğini bağımsız ve net bir şekilde kullanıp kullanmadığını gözlemler; gerektiğinde bireysel rehberlik sunarak öğrencinin çalma konusunda tam anlamıyla hazırlıklı olmasını destekler **(SDB2.1)**.

Öğrenciler bağımsız yay vuruşları yaparak sesleri net şekilde ayırt etmeyi deneyimler. Öğretmen, yay vuruşlarının her birinin netliğini sağlamak için öğrencilerden farklı hızlarda çalma denemeleri yapmalarını ister ve her öğrenciye, çalma sırasında yay vuruşlarının netliğini gözlemlemesi için rehberlik eder. Bu süreçte, öğrenciler çalgıya özgü teknikleri kullanarak yay vuruşlarının bağımsız ve net olmasını sağlamak için planlı bir şekilde çalışır ve hedeflerine ulaşmak için hazırladıkları planı uygular **(D3.2)**, tekniklerini geliştirir ve öğrendiklerini uygulamak için hazır hâle gelirler. Dersin sonunda, öğrenciler çalıştıkları etüdü detaşe tekniğini kullanarak çalar ve bu süreçte müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak detaşe tekniğinin kullanıldığı bir eser çalmaları istenebilir. Öğrenciler, kendilerine verilen bu bireysel geri bildirimleri değerlendirerek çalma becerilerini geliştirir. Performans görevi, gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirebilir.

VLS.4.2.2

Öğretmen, öğrencilere legato çalma tekniği ile ilgili temel bilgilere ulaşmaları için çeşitli kaynaklar sunar. Öğrenciler, öğretmenin sağladığı görsel ve işitsel materyallerle **(OB4)** legato tekniğinin nasıl uygulandığını gözlemler ve bu tekniği kavrayabilmek için yay hareketlerinin detaylarını inceler. Bu süreçte öğrenciler, gözlemlerine yönelik amaç ve ölçüt belirleyerek legato çalma tekniği için gerekli yay hareketlerini öğrenmeye hazırlanır **(KB2.2)**. Uygulamaya geçmeden önce, öğrenciler öğretmenin rehberliğinde etüdün bonasını ve solfejini yaparak yay kullanımına dair temel hareketleri analiz eder ve ilgili bölümleri çözümler. Öğrenciler, duruş ve tutuş pozisyonu olarak legato tekniğini uygulamak için yavaş tempoda alıştırmalar yapar ve yay hareketlerini akıcı hâle getirmeye odaklanır **(E3.2)**.

Çiftler hâlinde veya ayna karşısında çalışan öğrenciler, yay çekme hareketlerinin akıcılığını gözlemleyerek çalma pozisyonlarını değerlendirir ve öz değerlendirme ile akran değerlendirmesi yaparak arkadaşlarıyla duygu ve düşüncelerini paylaşır **(D4.2, SDB2.1)**. Öğrenciler, çalgıya özgü teknikleri kullanarak notaları bağlar ve aralarındaki geçişleri akıcı bir biçimde sağlayarak yay hareketlerini birbirine eklemeyi dener. Öğretmen, her öğrencinin sesleri ayırt etmesine yönelik geri bildirim sunar ve öğrencinin yumuşak geçişlerle yay çekmesini destekler. Bu aşamada öğrenciler, legato tekniğinin inceliklerine odaklanarak tekniklerini pekiştirir. Dersin sonunda, öğrenciler çalıştıkları etüdü legato tekniğini kullanarak çalar ve bu süreçte müziksel bileşenleri uygular. Her öğrenci, legato tekniğinde öğrendiği bilgi ve becerileri sergilerken aynı zamanda dikkat ve odaklanma becerilerini de güçlendirir. Performans görevi olarak legato tekniğinin kullanıldığı bir eser çalmaları istenebilir. Öğrenciler, bu performans sürecinde öz değerlendirme yaparak ilerlemelerini izler ve birbirlerinin çalma tekniklerine saygı gösterir **(SDB2.3)**. Performans görevi, gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin viyolonselde detaşe ve legato yay tekniklerini daha derinlemesine keşfetmeleri ve bu konudaki farkındalıklarını artırmaları için çeşitli viyolonsel sanatçılarının bu teknikleri içeren performans videoları izletilebilir. Ayrıca detaşe ve legato tekniklerini vurgulayan özel etütler ve kısa eserler seçilerek öğrencilerin bu teknikleri kontrollü ve bilinçli şekilde kullanmaları sağlanabilir. Daha hızlı bir metronom eşliğinde yapılan çalışmalarla, öğrencilerin her iki tekniği farklı tempolarda deneyimlemeleri teşvik edilebilir.

Destekleme Teknik becerilerde öğrenciler için detaşe ve legato yay tekniklerine yönelik yavaşlatılmış uygulamalar ve temel hareketler üzerinde odaklanan bire bir çalışmalar yapılabilir. Bu tekniklerin doğru uygulanabilmesi için her birinin yay üzerindeki etkisi ayrıntılı şekilde uygulamalı olarak gösterilebilir. Görsel destekli materyaller kullanılarak legatonun akıcı ve bağlı hareketi ile detaşenin net ve ayrık vuruşları arasındaki farklar açıklanabilir. Daha yavaş bir metronom eşliğinde kolay etüt çalışmaları yapılarak öğrencilerin her iki tekniği kontrollü ve bilinçli şekilde kullanmaları sağlanabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

4. SINIF

3. TEMA: TELLERDEKİ YOLCULUĞUM GENİŞLİYOR

Temada öğrencilerin diyez, bemol, natürel gibi ses değiştirici işaretleri etkin bir şekilde kullanmalarını amaçlamaktadır.

DERS SAATİ 30

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** KB2.7. Karşılaştırma

EĞİLİMLER E1.1. Merak

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D12. Sabır, D14. Saygı, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Görsel Sanatlar, Matematik, Fen Bilimleri

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme, KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.10. Çıkarım Yapma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.4.3.1. Diyez, bemol ve natürel işaretlerinin görevlerini karşılaştırabilme

- a) Diyez, bemol ve natürel işaretlerinin özelliklerini belirler.
- b) Diyez, bemol ve natürel işaretlerinin benzerliklerini listeler.
- c) Diyez, bemol ve natürel işaretlerinin farklılıklarını listeler.

VLS.4.3.2. Diyez, bemol ve natürel işaretlerinin klavye üzerindeki yerlerine göre çalabilme

- a) Diyez, bemol ve natürel işaretlerini çalacağı etüdü çözümler.
- b) Diyez, bemol ve natürel işaretlerini çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Diyez, bemol ve natürel işaretlerini çalgıya özgü tekniklerle kullanır.
- ç) Diyez, bemol ve natürel işaretlerini çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.4.3.3. Batı müziğindeki ses değiştirici işaretlerle eser çalabilme

- a) Batı müziğindeki ses değiştirici işaretlerin kullanıldığı eseri çözümler.
- b) Batı müziğindeki ses değiştirici işaretleri çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Batı müziğindeki ses değiştirici işaretleri çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Batı müziğindeki ses değiştirici işaretleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Diyez/Bemol/Natürel İşaretleri
Müzikal İfade

**Genellemeler/
Anahtar Kavramlar/**

Genellemeler

- Viyolonselde açık konum, yarım pozisyon ve ses değiştirici işaretler, doğru tekniklerle çalma sürecini yönlendirir.
- Diyez, bemol ve natürel işaretleri klavye üzerindeki yerlerine göre ayırt edilir ve eserlerde kullanılır.

Anahtar kavramlar

- bemol, diyez, natürel, pozisyon, viyolonsel, yay

**ÖĞRENME
KANITLARI
(Ölçme Ve
Değerlendirme)**

Öğrenme çıktıları; çalışma kâğıtları, kontrol listesi, performans görevi, öz değerlendirme, akran değerlendirmesi, kontrol listesi gibi araçlarla değerlendirilebilir. Diyez, bemol ve natürel işaretlerinin görevlerini karşılaştırmaları için; doğru-yanlış, eşleştirme sorularından oluşan çalışma kâğıtları verilebilir. Performans görevi olarak seçilen bir eseri ses değiştirici işaretleri doğru şekilde uygulayarak çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

**ÖĞRENME-ÖĞRETME
YAŞANTILARI**

Temel Kabuller

Temada öğrencilerin önceki sınıflarda viyolonselın temel pozisyonlarını, doğru duruş ve tutuş yöntemlerini öğrendiği kabul edilmektedir. Ayrıca diyez, bemol ve natürel işaretlerine dair temel bilgiye, nota okuma becerisine, viyolonsel üzerinde notaları doğru şekilde uygulama deneyimine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci Bu tema başlamadan önce, öğrencilerin pozisyon bilgisi, diyez, bemol ve natürel işaretlerine dair temel bilgileri değerlendirebilmeleri sağlanabilir. Öğrencilere, belirli sorular yöneltilerek önceki öğrenme deneyimlerini hatırlayabilmeleri ve bilgilerinin tazelenmesi sağlanabilir. Ardından kısa bir uygulama etkinliği ile öğrencilerin viyolonsel üzerinde temel teknikleri ve ses değiştirici işaretleri kullanabilme becerileri gözlemlenebilir.

Köprü Kurma Öğrencilerden, günlük yaşamda karşılaşılabilecekleri farklı ses tonlarını ve duygu durumlarını düşünebilmeleri istenebilir. Örneğin "Bir film izleyebilirken müzikte duyabildiğiniz farklı tınılar size hangi duyguları hissettirebilir?" veya "Hangi ses tonları sizi rahatlatabilir, hangileri sizi heyecanlandırabilir?" gibi sorularla öğrencilerden fikirlerini paylaşabilmeleri beklenir.

Daha sonra, öğrenciler küçük bir tartışma yaparak şu soruları yanıtlayabilirler: "Sizce müzikte kullanılabilen ses değiştirici işaretler bir eserin havasını nasıl değiştirebilir?" ve "Pozisyonların farklı ses tonları yaratabilmek için neden önemli olduğunu düşünebilirsiniz?" Bu süreçte öğrencilerden, kendi deneyimlerinden yola çıkarak seslerin etkisini açıklayabilmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

VLS.4.3.1

Öğretmen, derse "Diyez, bemol ve natürel işaretlerinin notaları nasıl etkilediğini hiç düşündünüz mü?" gibi bir soruyla başlar ve öğrencilerden bu işaretlere dair fikirlerini paylaşmalarını ister. Daha sonra öğretmen, bu işaretlerin farklı melodilerde nasıl bir değişiklik yarattığını duyurmaya yönelik örnekler çalar ve öğrencilerin dikkatini seslerdeki farklılıklara çeker. Örneğin aynı melodiyi önce diyez, sonra bemol işaretleriyle dinletir. Öğrenciler, dinledikleri melodilerdeki ses farklılıklarını analiz eder ve fark ettikleri noktaları belirler. Sonraki aşamada öğrenciler, diyez, bemol ve natürel işaretlerinin özelliklerini incelemek üzere gruplara ayrılır. Öğrenciler öğretmenin rehberliğinde görsel tablolar, dijital nota yazım araçları ve kısa videolar gibi materyalleri kullanarak bu işaretlere ilişkin topladıkları bilgileri sistematik bir şekilde kaydeder (**OB1, OB2, KB2.6**). Öğrenciler, gruplar hâlinde çalışmaya devam ederek diyez, bemol ve natürel işaretlerinin seslerde yarattığı değişiklikleri karşılaştırır. Bu süreçte öğretmen, "Diyez işareti bir notayı hangi yönde değiştirir?" ve "Natürel işareti hangi durumlarda kullanılır?" gibi sorularla öğrencileri düşünmeye yönlendirir. Öğrenciler, işaretlerin seslerdeki etkilerini analiz ederek aralarındaki ilişkileri belirler. Bu aşamada, işaretlerin görevlerini karşılaştırmalarını desteklemek için doğru-yanlış ve eşleştirme sorularından oluşan çalışma kâğıtları verilebilir. Her grup, belirlediği özellikleri tablo hâline getirerek sunar. Sunum sırasında öğrenciler, işaretlerin benzerliklerini ve farklılıklarını sistematik olarak karşılaştırırken arkadaşlarıyla etkili bir iletişim kurarak düşüncelerini açık bir şekilde ifade eder (**OB4, D4.2**). Bu süreçte, öğrenciler farklı görüşleri söz kesmeden dinleyip empati kurarak karşılaştırmalarına derinlik kazandırır ve sunumlarını daha kapsamlı hâle getirir (**D14.1**). Son aşamada öğrenciler, öz değerlendirme formlarını doldurarak süreçteki performanslarını analiz eder. Grup içindeki çalışmalarda akran değerlendirme formu kullanarak birbirlerine yapıcı geri bildirim verirler (**SDB1.2, D4.2**). Öğretmen, gözlem formu veya kontrol listesiyle öğrencilerin öğrenme sürecindeki gelişmelerini değerlendirir.

VLS.4.3.2

Öğretmen, dersi "Klavyede diyez, bemol ve natürel işaretleri nerelerde yer alıyor? Bu işaretler sesin karakterini nasıl değiştiriyor olabilir?" gibi sorularla başlatır. Öğrenciler, bu sorular üzerinde düşünerek önceki bilgileriyle ilişki kurar ve fikirlerini grup içinde paylaşır **(KB2.10, SDB2.1)**. Öğrenciler, çalışacakları konuyu çözümlmek için öğretmenin rehberliğinde klavyede yer alan diyez, bemol ve natürel işaretlerinin bulunduğu bölgeleri ve çalacakları etüdü analiz eder. Bu süreçte, etüdün bonasını ve solfejini yaparak hem notaların yapısını hem de bu işaretlerin sesler üzerindeki etkilerini inceler. Ardından viyolonselde doğru duruş ve tutuş pozisyonunu alarak öğretmenin rehberliğinde klavyede diyez, bemol ve natürel işaretlerini bulmak için belirli bir nota üzerinde inceleme yapar. Örneğin "La diyez nerede olabilir? Parmak numarası kaç olmalı?" gibi sorularla öğrencilere rehberlik edilir. Bu süreçte, öğrenciler klavye üzerindeki işaretlerin yerlerini belirlemek için görsel materyaller, nota tabloları ve rehber çizimleri kullanır **(KB2.6)**. Öğrenciler, öğrendikleri bilgileri çalgı üzerinde deneyerek işaretlerin seslere nasıl bir etkisi olduğunu gözlemleyerek öğrenir **(KB2.4)**. Öğrenciler, ses değiştirici işaretleri doğru parmak numaralarıyla çalgıya özgü tekniklerle seslendirir. Grup çalışmaları sırasında öğrenciler, belirli bir işareti seslendirirken diğer arkadaşlarının parmak pozisyonlarını gözlemler ve geri bildirimde bulunur **(SDB2.3, D4.2)**. Öğretmen, her öğrencinin doğru parmak yerleşimini ve teknik doğruluğunu uyguladığını gözlemlemek için bireysel çalışmalar yaptırır. Öğrenciler, ses değiştirici işaretleri belirli bir hızda seslendirme alıştırmaları yaparak düzenli çalışmanın önemini deneyimler ve bu süreçte hız ile teknik kontrolünü geliştirir. Bu süreçte, hedeflerine ulaşmak için çalışmalarında sebat gösterir **(D12.3)**. Bu alıştırmalar sırasında, öğretmen öğrencilerin gayretini destekler ve her bir doğru seslendirme için öğrencilerin başarılarını övgüyle pekiştirir. Daha sonra, öğrenciler ses değiştirici işaretlerin teknik özelliklerini ezgisel yapıya uygun şekilde seslendirir. Örneğin öğretmen, 'Do- Re - Mi bemol - Fa' dizisini çalar ve öğrencilerden bu diziye doğru parmak yerleşimiyle ve akıcı bir şekilde tekrar etmelerini ister. Bu süreçte öğrenciler, müziksel bileşenleri uygularken teknik becerilerini geliştirmeye odaklanırlar. Dersin sonunda öğrenciler, öğrendikleri bilgileri sınıfta oluşturulan bir parmak numarası tablosuna aktarırlar ve bu bilgileri görsel olarak düzenler. Bu görevin yerine getirilmesi sırasında, sorumlulukların dikkatle yerine getirilerek özverili bir şekilde çalışılması beklenir **(D16.3)**. Bu aşamada, öğrenciler doğrultusunda işaretler arasındaki ilişkileri belirleyerek diziye doğru bir şekilde temsil etmeye odaklanırlar **(KB2.4)**. Ayrıca bireysel olarak öz değerlendirme formunu doldurarak hangi işaretleri doğru uygulayıp uygulayamadıklarını analiz eder **(SDB1.2)**. Ders sonunda öğretmen, öğrencilerin bireysel ve grup performanslarını gözlem formları aracılığıyla değerlendirebilir ve her öğrenciye teknik becerilerini geliştirmek için bireysel geri bildirim sağlar.

VLS.4.3.3

Öğretmen, dersin başında "Batı müziğinde ses değiştirici işaretler bir eserin karakterini nasıl etkiler? Diyez, bemol veya natürel işaretlerinin eserlerdeki rolünü düşündünüz mü?" gibi sorularla öğrencilerin dikkatini çeker ve önceki konularla bağlantı kurar. Öğrenciler bu sorular üzerine bireysel olarak düşünür ve daha sonra fikirlerini grup içinde paylaşarak ses değiştirici işaretlerin eserlerdeki etkilerini tartışır **(SDB2.1)**.

Öğretmen, Batı müziğindeki diyez, bemol ve natürel işaretlerini içeren bir eser seçer. Öğrenciler, eserin bonasını ve solfejini yaparak eserin yapısını çözümler. Öğrenciler, bu işaretleri çalgı üzerinde uygulamadan önce öğretmenin rehberliğinde parmak numaralarını ve basım tekniklerini gözden geçirerek duruş ve tutuş pozisyonunu alır. Öğrenciler eserde yer alan ses değiştirici işaretleri çalgıya özgü tekniklerle kullanır ve bu süreçte, öğretmen, öğrencilerin yay ve parmak tekniklerini bireysel olarak gözlemler ve teknik doğruluğu artırmak için anlık geri bildirimler sunar. Öğrenciler, eserleri çalışırken metronom kullanarak ritim doğruluğu ve hız kontrolüne odaklanır. Ayrıca öğretmenin yönlendirmesiyle, diyez, bemol ve natürel işaretlerini içeren pasajlarda seslerin akıcılığı ve doğruluğunu geliştirmeye odaklanır. Bu süreçte, çalışmaların düzenli bir şekilde yapılması sağlanarak kararlılık gösterilmesi beklenir **(D12.3)**. Grup çalışması sırasında, öğrenciler birbirlerinin çalım tekniklerini gözlemler ve "Bu pasajda hangi ses değiştirici işareti var? Burada parmak numarasını doğru kullanıyor muyum?" gibi sorularla tartışarak birbirlerine geri bildirim verir **(SDB2.3, D4.1, D4.2)**. Öğrenciler, eserde yer alan ses değiştirici işaretleri kullanarak müziksel bileşenleri doğru şekilde uygular. Öğretmen, öğrencilerin eserin duygu ve karakterine uygun bir müzikal ifade geliştirmeleri için rehberlik eder. Dersin sonunda, performans görevi olarak öğrencilerden seçtikleri bir eseri çalmaları istenebilir. Öğrenciler, öz değerlendirme formu doldurarak kendi performanslarını analiz edebilir ve grup içindeki akran değerlendirmesi sayesinde birbirlerinden öğrenerek gelişim alanlarını belirler. Bu süreçte, aldıkları tavsiyelere açık olup geri bildirimleri dikkate alır **(D10.1, SDB1.2)**. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formuyla değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Ses değiştirici işaretlerin ve çalgılardaki pozisyonların viyolonsel dışında farklı çalgılarda nasıl kullanıldığını araştırmaları için öğrenciler yönlendirilir ve bu bilgiler üzerinden karşılaştırma yapmaları istenebilir. Ses değiştirici işaretlerin bulunduğu daha karmaşık pasajları çalarak teknik becerilerini geliştirebilirler. Ayrıca öğrencilere kendi küçük melodilerini yaratarak bu melodilere ses değiştirici işaretler ekleme görevi verilebilir.

Destekleme Öğretmen, daha kolay etütler veya eserler üzerinden öğrencilere bire bir rehberlik sağlayabilir. Bu çalışmalar sırasında daha yavaş bir metronom kullanılabilir. Ayrıca nota tabloları, rehber çizimler ve görsel materyallerle öğrencilerin klavye üzerindeki notaları daha iyi anlamaları desteklenebilir. Bu süreçte akıllı tahta gibi teknolojik araçlardan da faydalanılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. SINIF**1. TEMA: AÇIK POZİSYON ÇALIŞMALARI**

Temada öğrencilerin viyolonselde açık pozisyonu doğru tekniklerle kullanarak çalabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 10

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D4. Dostluk, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.5.1.1. Viyolonselde açık pozisyonu kullanarak etüt çalabilme

- a) Açık pozisyonu kullanarak çalacağı etüdü çözümler.
- b) Açık pozisyon için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Açık pozisyonda çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Açık pozisyonda çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Viyolonselde Pozisyonlar

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Viyolonselde açık pozisyon, çalma tekniklerini geliştirmek ve ifade çeşitliliği sağlamak için uygulanır.

Anahtar kavramlar

- pozisyon, viyolonsel, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerin viyolonselde açık pozisyonda doğru parmak yerleşimlerini yaparak bir etüt çalmaları ve yay-sol el koordinasyonunu sergilemeleri istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin viyolonselde temel duruş ve tutuş pozisyonlarını bildikleri, nota okuma becerisine sahip oldukları ve yay ile sol el koordinasyonu için başlangıç düzeyinde deneyim kazandıkları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretmen, öğrencilerin viyolonselde açık konumla ilgili bilgi düzeylerini değerlendirebilmesi için dersin başında önceki pozisyon çalışmalarıyla bağlantı kurabilmelerini sağlayacak sorular yöneltebilir. Örneğin: "Açık konumda parmak yerleşimi, 1. konuma göre nasıl farklılık gösterebilir?", "Parmakların sap üzerindeki konumu değiştiğinde sesler nasıl etkilenebilir? Açık konumda seslerin değişimini nasıl tanımlayabilirsiniz?"

Bu sorular, öğrencilerin geçmişte edinebildikleri bilgileri hatırlayabilmelerine ve açık konuma geçişte karşılaşılabilecekleri zorlukların farkına varabilmelerine yardımcı olabilir. Ayrıca öğretmen, öğrencilerin açık konumdaki farkındalık düzeylerini anlayabilmek için sap üzerinde temel el hareketleri yaptırabilir. Örneğin öğrencilerden aşağı ve yukarı doğru açık konumda parmaklarını yerleştirebilmeleri ve hangi notaları elde edebildiklerini gözlemleyebilmeleri istenebilir. Öğretmen, bu süreçte öğrencilerin birinci parmağın yerleşimini ve diğer parmakların ona göre nasıl konumlanabildiğini deneyimleyebilmelerini sağlayabilir.

Grup çalışmaları sırasında, öğrencilerden parmak yerleşimlerini inceleyebilmeleri ve arkadaşlarına, "Açık konumda parmaklarınızın yerleşimi hangi kurallara göre değişebilir?", "Hangi parmak sabit kalabilir, hangi parmaklar hareket edebilir?" gibi sorular yönelterek birbirlerinin uygulamalarına geri bildirimde bulunabilmeleri istenebilir. Bu etkinlikler, öğretmenin öğrencilerin mevcut bilgi ve beceri düzeylerini değerlendirebilmesine olanak tanıyabilir.

Köprü Kurma Öğretmen, öğrencilerin viyolonselde açık konumu günlük yaşamla ilişkilendirebilmelerini sağlayabilmek için şu gibi sorular yöneltebilir: "Elinizle bir şişe kapağını açabilirken veya bir kilidi çevirebilirken parmaklarınızın konumu nasıl değişebilir? Benzer şekilde, viyolonselde açık konuma geçebilirken parmaklarınızın ve elinizin pozisyonunda nasıl bir değişiklik olabilir sizce?", "Bir merdivende yukarı ve aşağı inebilirken adımlarınızı nasıl ayarlayabilirsiniz? Açık konumda parmakların yerleşimi de buna benzer bir mantıkla çalışabiliyor olabilir mi?"

Bu sorular, öğrencilerin açık konumdaki parmak yerleşimlerini günlük hareketlerle ilişkilendirebilmelerini sağlayarak daha somut bir bağlamda düşünebilmelerine yardımcı olabilir. Öğrencilerden, kendi günlük yaşamlarındaki benzer hareketleri (bir bilgisayar klavyesinde parmaklarını kaydırarak farklı tuşlara basabilmek, bir müzik kutusunun kurma kolunu çevirebilirken el pozisyonunu değiştirebilmek veya bir kapağı açabilirken bilek hareketlerini ayarlayabilmek gibi) düşünebilmeleri ve viyolonselde açık konuma nasıl uyum sağlayabileceklerini tartışabilmeleri istenebilir.

Bu bağlantılar; açık konumda parmakların birbirine göre konumunu nasıl değiştirebileceğini, el ve bilek hareketlerinin nasıl kontrol edilebilmesi gerektiğini anlamalarına yardımcı olabilir. Böylece öğrenciler, açık konumun mantığını kavrayarak bu tekniğin müzikal ifadeye ve çalma becerilerine katkısını keşfedebilme fırsatı bulabilirler.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları VLS.5.1.1

Dersin başında, öğrenciler viyolonselde açık konumu keşfetmeye yönlendirilir. Açık konumun, farklı ses aralıklarını keşfetmek, müzikal ifadeyi zenginleştirmek ve teknik becerileri geliştirmek açısından önemli bir temel oluşturduğu, tartışmalar ve uygulamalar yoluyla pekiştirilir. Öğrencilere, "Açık konumda çalarken yay ve sol el koordinasyonunu nasıl sağlayabiliriz?" gibi sorular yöneltilir. Öğretmen, açık konumda geçişler yapabileceği bir etüt sergiler ve öğrenciler, bu uygulamayı dikkatle izleyerek sol el parmaklarının sap üzerinde nasıl konumlandığını ve yay hareketlerinin buna uyumunu gözlemler. Öğrenciler; açık konumda parmak yerleşimini nasıl daha doğru ve kontrollü yapabileceklerini araştırır ve "Açık konumda parmak yerleşimini nasıl kontrol etmeliyiz?" gibi sorular yöneltilir, bu sorular üzerinden çıkarımlarda bulunarak görüşlerini paylaşır (**E3.8, KB2.11, SDB2.1**). Ardından öğrenciler çalacakları etüdün bona ve solfej çalışmasını yaparak etüdün çözümler. Açık konumda kullanılacak notaların yerlerini analiz eder ve konuma geçiş için gerekli hareketleri inceler. Öğrenciler, açık konum çalışmaları için duruş ve tutuş pozisyonlarını alarak yay ve sol el koordinasyonunu geliştirmeye hazırlanır. Bu aşamada, aşağı doğru açık konumda I. pozisyonda doğal hâliyle tuşe üzerinde konumlandırılan sol elin birinci parmağının sabit kalacağı ve diğer parmakların yarım ses daha ince basılacağı gösterilir. Örneğin la telinde aşağı doğru açık konumda parmaklar sırasıyla si, do diyez, re ve re diyez notalarına basar. Yukarı doğru açık konumda ise I. pozisyonda iki, üç ve dördüncü parmakların sabit kalacağı, birinci parmağın yarım ses daha kalın basılacağı vurgulanır. Örneğin la telinde yukarı doğru açık konumda birinci parmaklar sırasıyla si bemol, do, do diyez ve re notalarına basar. Öğrenciler, sap üzerinde açık konumda parmak yerleşimlerini belirlemeye yönelik alıştırmalar yapar. Bu süreçte, çalgıya özgü teknikleri uygulayarak yay ve sol el koordinasyonlarını geliştirir. Etüt çalma aşamasında, öğrenciler açık konumda verilen etüdü dikkatlice çalar ve bu süreçte müziksel bileşenleri uygular. Grup etkinliklerinde, öğrenciler çiftler hâlinde birbirlerinin uygulamalarını gözlemler ve olumlu geri bildirimlerde bulunabilir (**D4.2, SDB2.3**). Ders boyunca, öğrenciler sabır ve kararlılıkla tekniklerini geliştirmeye odaklanır (**D12.3**). Performans görevi olarak öğrencilerin viyolonselde açık pozisyonda doğru parmak yerleşimlerini yaparak bir etüt çalmaları ve yay-sol el koordinasyonunu sergilemeleri istenebilir. Dersin sonunda, öğrenciler öz değerlendirme formları ile kendi performanslarını analiz edebilir ve akran değerlendirme formları aracılığıyla birbirlerinin uygulamalarına dair geri bildirimde bulunabilir (**SDB1.2, OB4**). Performans görevi, gözlem formları veya kontrol analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden, açık konumda geçen bir melodi veya kısa bir eser bestelemeleri istenebilir. Besteleme ve icra sırasında, açık konumda parmak yerleşimlerinin ses üzerindeki etkisi ile yay ve sol el koordinasyonunun nasıl bir rol oynadığı analiz edilebilir.

Grup çalışmaları sırasında, her gruba farklı bir açık konum etüdü veya teknik pasaj verilir ve bu pasajı müzikal bileşenleri dikkate alarak yorumlamaları istenebilir. Gruplar daha sonra bu çalışmaları birleştirerek sınıfta toplu bir performans sergileyebilir.

Destekleme Öğrencilerin açık konumu daha iyi anlamaları ve bu konumda doğru parmak yerleşimlerini geliştirmeleri için pozisyondan açık konuma küçük geçişler yaptırılabilir. Bu geçişlerde, sap üzerinde el ve parmak hareketlerini görselleştirmeleri ve açık konumda parmakların nasıl yerleştiğini daha iyi kavramaları için öğretmen tarafından hazırlanmış sade görsel rehberler veya animasyonlu videolar kullanılabilir.

Öğrenciler, açık konumdaki parmak yerleşimlerini pekiştirmek için kısa ve kolay etütlerle çalışabilir. Bu etütlerde, özellikle aşağı ve yukarı doğru açık konum geçişlerini güçlendirmek için yavaş bir tempoda çalışmalar teşvik edilebilir.

Bu süreçte, öğretmen bireysel geri bildirimlerle öğrencilerin doğru teknikleri uygulamalarını destekleyebilir. Ayrıca öğrencilere açık konuma geçişleri daha rahat ve akıcı hâle getirmek için uygulanabilecek el ve bilek esneme egzersizleri önerilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. SINIF

2. TEMA: HIZ VE NÜANS UYGULAMALARI

Temada öğrencilerin müzikte hız ve nüans terimlerini tanıyarak bu terimlerin teknik ve ifade açısından önemini kavramaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 20

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.10. Çıkarım Yapma, KB3.3. Eleştirel Düşünme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.5.2.1. Viyolonselde hız terimlerini kullanarak etüt çalabilme

- a) Hız terimlerinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Hız terimlerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Hız terimlerini çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Hız terimlerini çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.5.2.2. Viyolonselde nüans terimlerini kullanarak etüt çalabilme

- a) Nüans terimlerinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Nüans terimlerini çalabilmek için duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Nüans terimlerini çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Nüans terimlerini çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Hız ve Nüans Terimleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Viyolonselde hız ve nüans terimleri, çalma sürecinde ifadeyi zenginleştirmek için kullanılır.

Anahtar kavramlar

- hız, nüans, viyolonsel, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden belirlenen bir eseri hız ve nüans değişimlerini doğru şekilde uygulayarak çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin viyolonselin temel çalma tekniklerini bildiği, yay çekme ve parmak yerleşimi becerilerinde belirli bir hâkimiyete sahip olduğu kabul edilir. Ayrıca öğrencilerin temel nota bilgisine sahip olduğu, hız terimleri (allegro, moderato, andante, largo) ve nüans terimleri (piyano, forte, mezzo forte, crescendo, decrescendo) gibi müzikal ifadelerle tanışmaya ve bu terimleri viyolonsel çalma sırasında uygulamaya hazır olduğu kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Bu tema başlamadan önce, öğrencilerin hız ve nüans terimlerine dair temel farkındalıkları değerlendirilir. Öğrencilere, "Hız terimleri müzikte neyi ifade eder?" veya "Bir eseri çalarken hızımızı nasıl kontrol ediyoruz?" gibi sorular yöneltilerek bilgileri hatırlatılır. Ardından kısa bir uygulama etkinliğiyle öğrencilerin belirli bir hız terimini uygun şekilde uygulaması istenir. Aynı şekilde, piyano ve forte gibi temel nüans işaretleri içeren bir pasajın doğru şekilde çalınıp çalınmadığı gözlemlenir. Bu süreçte, öğrencilerin temel hız kontrolü ve dinamik farkındalık düzeyleri değerlendirilmeye çalışılır.

Köprü Kurma Öğrenciler, müzikteki hız ve nüans terimlerinin, günlük hayatlarındaki farklı duygusal anları ve ifadeleri temsil edebileceğini keşfedebilir. Öğretmen, "Bir konuşma sırasında sesimizi bazen yükseltir bazen alçaltırız, ya da hızlanırız ve yavaşlarız. Sizce bu değişiklikler bir konuşmanın etkisini nasıl artırır?" gibi sorular sorarak öğrencilerin hız ve nüans terimlerini günlük iletişimle ilişkilendirmelerine yardımcı olabilir. Öğrenciler, hız terimlerinin bir hikâye anlatımında heyecanı ve akışı, nüans terimlerinin ise duyguları ve anlamı nasıl ifade ettiğini tartışır. Ayrıca öğretmen, çevredeki seslerin hız ve şiddet özelliklerine dikkat çekerek öğrencilerden örnekler vermelerini ister. Örneğin "Bir fırtına sırasında rüzgârın sesi crescendo gibi giderek yükselirken ardından piyano gibi hafif bir esintiye dönüşebilir. Bu değişiklikler size ne hissettirir?" sorusu tartışmaya yön verebilir. Bu süreçte öğrenciler, hız ve nüans terimlerinin yalnızca müzikte değil doğada ve günlük yaşamdaki birçok durumda da gözlemlenebileceğini fark edebilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.5.2.1

Öğretmen, dersi başlatmak için "Müzikte hız terimleri neyi ifade ediyor olabilir? Hangi hızlarda eserler çalmış olabilirsiniz?" gibi sorular sorar. Öğrenciler, bu sorular üzerine düşünerek bireysel fikirler üretir ve önceki bilgileriyle ilişki kurar (**KB3.3**). Ardından grup içinde düşüncelerini paylaşarak hız terimlerinin müzikteki rolü hakkında bir tartışma gerçekleştirir. Bu süreçte, arkadaşlarının görüşlerine empatiyle yaklaşarak ve etkili bir iletişim kurmaya çalışır (**D4.2, SDB2.1**). Daha sonra öğretmen, hız terimlerini öğrenmeleri için öğrencilere dijital kaynak veya görsel tablo sunar. Öğrenciler, allegro, moderato, andante ve largo gibi hız terimlerinin anlamlarını araştırmak için dijital ve basılı materyalleri inceleyerek bilgi toplar (**KB2.6, OB2, OB1**). Elde ettikleri bilgileri sistematik bir şekilde düzenler ve gruplarında paylaşarak anlamları üzerinde tartışır (**D3.2**). Bu süreçte, hız terimlerinin farklı tempoları nasıl ifade ettiğini fark eder ve elde ettikleri bilgileri gruplarıyla paylaşır. Öğrenciler, hız terimlerinin viyolonselde uygulanışını öğrenmek için belirli bir etüt üzerinde çalışmaya başlar, etüdün bonasını ve solfejini yaparak çözümler. Öğrenciler, doğru duruş ve tutuş pozisyonu alarak çalışmaya başladıktan sonra önce etüdü yavaş tempoda çalar ve ardından diğer hız terimlerine uygun tempolarda uygulamalar yapar. Bu süreçte, öğretmen her öğrencinin pozisyonunu ve uygulama sırasında hız kontrolünü bireysel olarak takip eder. Öğrenciler, metronom yardımıyla tempolarını kontrol ederek hız terimlerini çalgıya özgü tekniklerle uygular. Çalma sırasında öğretmen, bireysel gözlemler yaparak yay kullanımı ve parmak pozisyonlarına dair geri bildirim sağlar. Grup çalışması aşamasında, öğrenciler farklı hız terimlerini içeren kısa etütler üzerinde çalışır. Her öğrenci, grup içinde belirli bir hız terimiyle ilgili etüdü seslendirme görevini üstlenir ve bu görev sırasında aldığı kararların sonuçlarını arkadaşlarının değerlendirmesine sunar (**D16.3, E2.2**). Diğer öğrenciler, çalınan hızın terime uygun olup olmadığını karşılaştırır ve "Bu hız daha yavaş mı olmalıydı?" gibi sorularla geri bildirim verir. Öğrenciler, gözlemlerine dayanarak hız terimlerinin etüt içindeki uygunluğunu karşılaştırır ve önerilerde bulunur (**SDB2.3, KB2.10**). Son olarak öğrenciler etüdü çalarken müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak öğrencilerden belirlenen bir eseri hız değişimlerini doğru şekilde uygulayarak çalmaları istenebilir. Dersin sonunda, her öğrenci öz değerlendirme formunu doldurarak hız terimlerini uygulama becerilerini analiz edebilir ve grup içindeki akran değerlendirmesi ile birbirine geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

VLS.5.2.2

Öğretmen, dersi başlatmak için "Müzikte nüans terimleri bir eserin ifadesini nasıl etkiler? Forte ve piyano ifadeleriyle bir eser çaldığınızı hayal edin, bu terimler eserlerin karakterine nasıl katkı sağlar?" gibi sorular sorar. Öğrenciler, bu sorular üzerine düşünerek bireysel fikirler üretir ve önceki bilgileriyle ilişki kurar (**KB3.3**). Ardından grup içinde düşüncelerini paylaşır ve nüans terimlerinin müzikteki rolü hakkında bir tartışma gerçekleştirir.

Bu süreçte, öğrenciler fikirlerini paylaşırlarken empatiyle yaklaşır ve etkili iletişim kurmaya çalışır (**D4.2, SDB2.1**). Daha sonra öğretmen, nüans terimlerini öğrenmeleri için öğrencilere dijital bir kaynak veya görsel bir tablo sunar. Öğrenciler, dijital veya basılı materyalleri inceleyerek piyano, forte, mezzo forte, crescendo ve decrescendo gibi nüans terimlerinin anlamlarını araştırır ve bilgi toplar (**KB2.6, OB2, OB1**). Elde ettikleri bilgileri sistematik bir şekilde düzenler ve gruplarında paylaşarak anlamları üzerinde tartışır (**D3.2**). Öğrenciler, hız terimlerinin viyolonselde uygulanışını öğrenmek için belirli bir etüt üzerinde çalışmaya başlar, etüdün bonasını ve solfejini yaparak çözümler. Uygulamaya başlamadan önce öğrenciler, doğru duruş ve tutuş pozisyonu alır; ardından etüdü önce piyano ifadesiyle, daha sonra da diğer nüans terimlerini çalgıya özgü tekniklerle uygun şekilde kullanarak seslendirir. Çalma sırasında öğretmen, bireysel gözlemler yaparak yay kullanımı ve parmak pozisyonlarına dair geri bildirim sağlar. Grup çalışması aşamasında, öğrenciler farklı nüans terimlerini içeren kısa etütler üzerinde çalışır. Her öğrenci, grup içinde belirli bir nüans terimiyle ilgili etüdü seslendirme görevini üstlenir ve bu görev sırasında aldığı kararların sonuçlarını arkadaşlarının değerlendirmesine sunar (**D16.3, E2.2**). Diğer öğrenciler, çalınan nüansların terime uygun olup olmadığını karşılaştırır ve "Buradaki forte biraz daha güçlü olabilir mi?" gibi sorularla geri bildirim verir. Öğrenciler, gözlemlerine dayanarak nüans terimlerinin etüt içindeki uygunluğunu karşılaştırır ve önerilerde bulunur (**SDB2.3, KB2.10**). Son olarak öğrenciler etüdü çalarken müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak öğrencilerden belirlenen bir eseri nüans değişimlerini doğru şekilde uygulayarak çalmaları istenebilir. Dersin sonunda, her öğrenci öz değerlendirme formunu doldurarak nüans terimlerini uygulama becerilerini analiz edebilir ve grup içindeki akran değerlendirmesi ile birbirine geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme

Hız ve nüans terimlerini derinlemesine araştırmaları ve müzikal ifade becerilerini geliştirmeleri için gelişmiş etüt ve eserler sunulur. Örneğin crescendo ve decrescendo gibi terimlerin uzun pasajlarda uygulandığı parçalar seçilebilir. Ayrıca video analizleriyle profesyonel çellistlerin hız ve nüans kullanımları incelenebilir. Öğrencilerden, kendi kısa etütlerini beslemeleri ve bu etütlere hız ve nüans terimlerini eklemeleri istenebilir.

Destekleme

Hız ve nüans terimlerini uygulamada, süreçler adım adım planlanarak çalışmalar daha küçük parçalar hâlinde uygulanabilir. Sadeleştirilmiş etütler veya parçalar sunularak hız ve nüans terimlerini kavramaları kolaylaştırılır. Görsel desteklerin kullanımıyla öğrenme süreci güçlendirilebilir. Öğrencilerin bireysel çalışma zamanlarını planlamalarına rehberlik edilerek ihtiyaç duydukları alanlarda daha fazla tekrar yapmaları sağlanabilir. Ayrıca akran destekli etkinlikler düzenlenerek öğrencilerin birbiriyle iş birliği içinde çalışmaları sağlanır ve bu süreçte hem hız hem de nüans terimlerini daha iyi anlamalarına yardımcı olunur.

ÖĞRETMEN YANSİTMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

5. SINIF

3. TEMA: DİZİ VE ETÜT UYGULAMALARI-1

Temada öğrencilerin çargâh, buselik ve kürdi gibi Türk müziği dizilerini öğrenmeleri, bu yapıları viyolonselde doğru tekniklerle çalabilmeleri ve bu yapılar arasındaki farkları anlayabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 38

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB2. Dijital Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik, Bilişim Teknolojileri

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.6. Bilgi Toplama

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.5.3.1. Çargâh makamında etüt çalabilme

- a) Çargâh makamı dizisinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Çargâh makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Çargâh makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Çargâh makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.5.3.2. Buselik makamında etüt çalabilme

- a) Buselik makamı dizisinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Buselik makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Buselik makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Buselik makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.5.3.3. Kürdi makamında etüt çalabilme

- a) Kürdi makamı dizisinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Kürdi makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Kürdi makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Kürdi makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Makamsal Diziler

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Çargâh, buselik ve kürdi makamlarının dizileri, viyolonselede doğru tekniklerle icra edilir ve farklı müziksel ifadeler sunar.

Anahtar kavramlar

- dizi, makam, viyoloncel

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden çargâh, buselik ve kürdi makamlarında eser çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, makamsal dizi kavramları hakkında genel bir fikre sahip oldukları, nota sistemlerini duydukları ve temel sınıflandırma becerileri geliştirdikleri kabul edilir. Ayrıca öğrencilerin viyoloncel üzerinde temel duruş, tutuş ve çalma tekniklerini bildikleri; solfej yapma, dijital kaynaklardan bilgi toplama ve grup içinde iş birliği yapma deneyimine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç Öğretmen, öğrencilerin makamsal dizilere ilişkin mevcut bilgi düzeylerini değerlendirebilmesi amacıyla sınıfta kısa sorular yöneltebilir. Örneğin: "Daha önce bir müzik eserinde belirli bir melodi veya dizi fark edebilmiş oldunuz mu?", "Dinleyebildiğiniz şarkılar veya türkülerde belirli bir melodi kalıbının tekrar ettiğini hissedebildiniz mi?" Bu sorular, öğrencilerin makam kavramına ilişkin ön bilgilerini ve sezgisel algılarını ortaya çıkarabilmeye yönelik yönlendirmeler içerebilir.

Öğretmen, öğrencilerin verdiği yanıtlara göre makamsal dizilerin nasıl yapılandığını, müzikte nasıl bir rol oynayabildiğini ve farklı duygular ifade edebildiğini açıklayarak süreci yönlendirebilir. Ayrıca öğretmen sınıfa kısa melodik örnekler dinletebilir ve "Bu melodiler size tanıdık gelebiliyor mu?" veya "Bu melodilerin birbirinden farkı ne olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin dikkatini makamsal dizilere yönlendirebilir. Bu süreçte öğrencilerin müzikal farkındalıklarını gözlemleyerek hangi öğrencilerin ek desteğe ihtiyaç duyabileceğini belirleyebilir.

Köprü Kurma Öğretmen, makamsal dizilerin günlük yaşamda duyulabilen müziklerle nasıl ilişkilendirilebileceğini düşündürebilmek için öğrencilerden kendi deneyimlerini paylaşabilmelerini isteyebilir. Öğrencilere, "Günlük hayatınızda dinleyebildiğiniz şarkılar veya türkülerden herhangi biri size belirli bir duyguyu hissettirebilir mi?" veya "Düğünlerde çalınabilen oyun havaları ile hüzünlü bir türkünün müzik yapısı arasında nasıl bir fark olabilir?" gibi sorular yöneltebilir.

Öğrenciler, bu sorular üzerine bireysel olarak düşünebilir ve fikirlerini paylaşarak dizilerin ifade edebildiği duygulara dair görüşlerini belirtebilirler. Ardından öğrencilerden dinleyebildikleri popüler şarkıların veya türkülerde kullanılabilen melodilerin hangi müzik yapılarına dayanabileceği hakkında fikir yürütebilmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

VLS.5.3.1

Öğretmen, dersi "Çargâh makamı dizisini hiç duydunuz mu? Sizce bu makam hangi duyguları ifade ediyor olabilir?" gibi sorularla başlatır. Öğrenciler, bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve grup içinde fikirlerini paylaşır. Bu süreçte, makamların müzikteki rolü ve çargâh makamının yapısı üzerine bir tartışma yapılabilir. Öğrenciler, öğretmenin sağladığı dijital veya basılı kaynaklardan yararlanarak çargâh makamı hakkında bilgileri toplar (**KB2.6, OB1**). Akıllı tahtada çargâh makamının sesleri, güçlü ve durak gibi özellikleri vurgulanarak gösterilir. Öğrenciler, dizinin seyir özelliklerini inceler ve bu özelliklere odaklanmaları gerektiğini fark ederler (**OB2, E3.2**). Bu süreçte öğrenciler, sorular sorarak makamın yapısını anlamaya yönelik keşif yapar (**E3.8, D3.3**). Öğretmen, öğrencilerin bu sorularını not alır ve sınıf tartışmasını yönlendirir. Çargâh makamı dizisini içeren kısa bir etüdün bona ve solfejini yaparak etüdü çözümler. Ardından viyolonsele doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alarak viyolonsele özgü teknikleri kullanmak için odaklanır. Diziyi içeren etüdü önce bireysel olarak ardından grup hâlinde çalarken müziksel bileşenleri uygular ve grup çalışması sırasında diğer öğrencilerle uyum içinde çalmaya özen gösterir (**D3.4**). Performans görevi olarak öğretmen, çargâh makamında bir eser çalmalarını istenebilir. Öğrenciler, bireysel performanslarını öz değerlendirme formlarıyla analiz edebilir ve grup içinde akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2, SDB2.3**). Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

VLS.5.3.2

Öğretmen, dersi "Buselik makamı dizisini daha önce duydunuz mu? Sizce bu makam nasıl bir duygu ifade ediyor olabilir?" gibi sorularla başlatır. Öğrenciler, bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve grup içinde fikirlerini paylaşır. Bu süreçte, makamların müzikteki rolü, buselik makamının yapısı ve çargâh makamıyla arasındaki farklar üzerine bir tartışma yapılır.

Grup çalışması sırasında, öğrenciler birbirlerinin fikirlerini empatiyle dinler ve bu fikirleri kendi düşünceleriyle ilişkilendirerek anlamaya çalışır **(E2.1)**. Öğrenciler, öğretmenin sunduğu dijital veya basılı kaynaklardan yararlanarak buselik makamı hakkında bilgileri toplar **(KB2.6, OB1)**. Akıllı tahtada makamın sesleri, durak, güçlü ve yeden noktaları gösterilir. Öğrenciler, buselik makamını içeren kısa bir etüdün bona ve solfejini yaparak etüdü çözümler. Öğrenciler, grup içinde aksaklıklar ve tempoya uyum sağlamada karşılaştıkları zorluklara sabırla yaklaşır ve duygularını dengeli bir şekilde yöneterek iş birliği içinde çalışırlar **(D12.2)**. Viyolonselde doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alarak buselik makamının seslerini viyolonselde özgü teknikleri doğru şekilde kullanır. Buselik makamı dizisini içeren bir etüdü önce bireysel olarak ardından grup hâlinde çalarken müziksel bileşenleri uygular ve grup çalışması sırasında diğer öğrencilerle uyum içinde çalmaya özen gösterir **(D3.4)**. Performans görevi olarak öğretmen, buselik makamında bir eser çalmalarını istenebilir. Öğrenciler, bireysel performanslarını öz değerlendirme formlarıyla analiz edebilir ve grup içinde akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir **(SDB1.2, SDB2.3)**. Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

VLS.5.3.3

Öğretmen, dersi "Kürdi makamı dizisini daha önce duydunuz mu? Sizce bu makam nasıl bir duygu ifade ediyor olabilir?" gibi sorularla başlatır. Öğrenciler, bireysel olarak düşüncelerini ifade eder ve grup içinde fikirlerini paylaşır. Bu süreçte, makamların müzikteki rolü, kürdi makamının yapısı ve buselik makamıyla arasındaki farklar üzerine bir tartışma yapılır. Grup çalışması sırasında, öğrenciler birbirlerinin fikirlerini empatiyle dinler ve bu fikirleri kendi düşünceleriyle ilişkilendirerek anlamaya çalışır **(E2.1)**. Öğrenciler, öğretmenin sunduğu dijital veya basılı kaynaklardan yararlanarak kürdi makamı hakkında bilgileri toplar **(KB2.6, OB1)**. Akıllı tahtada makamın sesleri, durak, güçlü ve yeden noktaları gösterilir. Öğrenciler, kürdi makamı dizisini içeren kısa bir etüdün bona ve solfejini yaparak etüdü çözümler. Öğrenciler, grup içinde aksaklıklar ve tempoya uyum sağlamada karşılaştıkları zorluklara sabırla yaklaşır ve duygularını dengeli bir şekilde yöneterek iş birliği içinde çalışırlar **(D12.2)**. Viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alarak kürdi makamının seslerini çalarken viyolonselde özgü teknikleri kullanır. Kürdi makamı dizisini içeren etüdü önce bireysel olarak ardından grup hâlinde çalarken müziksel bileşenleri uygular ve grup çalışması sırasında diğer öğrencilerle uyum içinde çalmaya özen gösterir. Performans görevi olarak öğretmen, kürdi makamında bir eser çalmalarını istenebilir. Öğrenciler, bireysel performanslarını öz değerlendirme formlarıyla analiz edebilir ve grup içinde akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir **(SDB1.2, SDB2.3)**. Performans görevi gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Türk müziği eserlerinden seçilen örneklerin analizine yönelik bireysel veya grup projeleri önerilebilir. Örneğin öğrencilerden bir diziyi içeren eser bestelemeleri veya bu eserlerde kullanılan dizilerin akışını (seyir) görsel bir şekilde ifade etmeleri istenebilir. Dijital araçlar kullanarak bir makamın seyir özelliklerini görselleştirme veya bu dizilerdeki belirli sesleri analiz etme çalışmaları yapılabilir. Ayrıca öğrencilerden, farklı dizilerin sosyal yaşamda nasıl bir anlam taşıdığını keşfetmek için aile bireylerinden veya müzisyenlerden röportaj yapmaları istenebilir.

Destekleme Öğretmen, makamsal dizileri tanıtırken doğrudan enstrüman üzerinde uygulamalı çalışmalar yapabilir. Örneğin makamsal dizi güçlü ve durak sesleri viyolonsel üzerinde çalınarak öğrencilere hissettirebilir. Ayrıca öğretmen, öğrencilerle birlikte sadeleştirilmiş solfej çalışmaları yaparak temel ritim ve ezgi yapılarını tekrar edebilir. Grup çalışmaları sırasında, öğrenciler birbirine destek olacak şekilde eşleştirilir; bu sayede, her öğrencinin süreçte aktif bir rol üstlenmesi sağlanabilir. Dijital kaynaklardan yararlanmakta zorlanan öğrenciler için akıllı tahtada adım adım gösterim yapılabilir ve öğrencilerin bire bir rehberlik alması sağlanabilir. Ayrıca temel bilgilere yönelik oyunlaştırılmış etkinlikler veya hafıza kartları kullanılarak öğrencilerin dizi ve makam bilgilerini pekiştirmeleri kolaylaştırabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF

1. TEMA: TÜRK MÜZİĞİNDE SES DEĞİŞTİRİCİ İŞARETLER

Temada Türk müziğinde kullanılan ses değiştirici işaretlerin tanınması, sınıflandırılması ve çalgıya özgü tekniklerle uygulanması amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 14

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

KAVRAMSAL BECERİLER KB2.5. Sınıflandırma Becerisi

EĞİLİMLER E2.2. Sorumluluk, E3.2. Odaklanma

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB3.1. Uyum

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D12. Sabır, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik, Görsel Sanatlar

BECERİLER ARASI İLİŞKİLER KB2.6. Bilgi Toplama, KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.6.1.1. Türk müziğindeki ses değiştirici işaretleri sınıflandırabilme

- a) Türk müziğindeki ses değiştirici işaretlere ilişkin ölçütleri belirler.
- b) Belirlenen ölçütlere göre ses değiştirici işaretleri özelliklerine göre ayırır.
- c) Ayırdığı ses değiştirici işaretleri tasnif eder.
- ç) Sınıflandırdığı ses değiştirici işaretleri adlandırır.

VLS.6.1.2. Türk müziğindeki ses değiştirici işaretleri kullanarak etüt çalabilme

- a) Türk müziğindeki ses değiştirici işaretlerin kullanıldığı etüd çözümler.
- b) Türk müziğindeki ses değiştirici işaretleri çalarken duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Türk müziğindeki ses değiştirici işaretleri çalarken viyolonsel özgü teknikleri kullanır.
- ç) Türk müziğindeki ses değiştirici işaretleri çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Türk Müziğinde Ses Değiştirici İşaretler

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Türk müziğindeki ses değiştirici işaretler, özelliklerine göre sınıflandırılır ve viyolonsel çalımında tekniklerle uygulanır.

Anahtar kavramlar

- Türk müziği, viyolonsel

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; kontrol listesi, performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden Türk müziğindeki ses değiştirici işaretlerin kullanıldığı bir eseri çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin Türk müziğine özgü ses değiştirici işaretler hakkında temel bir bilgiye sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin önceki öğrenme süreçlerinde Türk müziği ve Batı müziği arasındaki nota sistemlerini karşılaştırarak temel farkları kavradıkları ve sınıflandırma becerileri geliştirdikleri kabul edilmektedir. Öğrencilerin viyolonsel üzerinde doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını bildikleri, temel çalma tekniklerini uygulayabildikleri ve müziksel bileşenlere dikkat ederek çalma deneyimine sahip oldukları kabul edilmektedir. Bunun yanı sıra, öğrencilerin bireysel ve grup çalışmalarında iş birliği yapma, yapıcı geri bildirim sunma ve dijital kaynakları kullanarak bilgi toplama becerilerini geliştirdikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretmen, öğrencilerin Türk müziğindeki ses değiştirici işaretlere dair mevcut bilgi düzeylerini değerlendirmek amacıyla sınıfta kısa sorular yöneltebilir. Örneğin:

- "Koma bemol işaretinin bir sesi nasıl etkilediğini duymuş muydunuz?"
- "Bakiye diyey veya eksik bakiye terimlerini daha önce gördünüz mü?"
- "Bir eserde bu işaretleri fark edip yorumladığınız oldu mu?"

Bu sorular, öğrencilerin önceki temalarda edindikleri bilgileri hatırlamalarını sağlarken hangi öğrencilerin ses değiştirici işaretlerin özelliklerini anlamada ek desteğe ihtiyaç duyduğunu belirlemeye yardımcı olabilir.

Köprü Kurma Dersin başında öğretmen, Türk müziğindeki ses değiştirici işaretlerin günlük yaşamda dinlenebilen müziklerde nasıl kullanılabileceğini düşündürebilmek için öğrencilerden kendi deneyimlerini paylaşabilmelerini isteyebilir. Öğrencilere şu sorular yöneltilebilir: "Dinleyebildiğiniz bir türküde veya şarkıda bazı seslerin diğerlerinden daha farklı şekilde yükselebileceğini veya alçalabileceğini fark edebildiniz mi?" "Koma bemol veya bakiye diyez gibi işaretlerin bir melodiyi nasıl değiştirebileceğini düşünebilir misiniz?" "Düğünlerde çalınabilen coşkulu ezgilerdeki müzik yapısıyla hüzünlü ezgilerin yapısı arasında ne gibi farklılıklar olabilir?"

Öğrenciler, bu sorular üzerine bireysel olarak düşünebilir ve ardından fikirlerini sınıf ortamında paylaşabilirler. Bu süreçte, öğrencilerden dinleyebildikleri halk müziği, türkü veya popüler şarkılarda kullanılabilen melodilerin hangi ses değiştirici işaretlere dayanabileceği konusunda fikir yürütebilmeleri istenebilir. Öğrenciler, bu bağlantıları kurarak ses değiştirici işaretlerin müzikte ifade edilebilen duygular üzerindeki etkisini keşfetmeye yönlendirilebilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.6.1.1

Dersin başlangıcında, öğretmen Türk müziğinde kullanılan ses değiştirici işaretleri içeren kısa melodiler veya diziler seslendirir. Örneğin koma bemol ve bakiye diyez kullanarak bir dizi oluşturur ve bu diziyi farklı varyasyonlarla tekrar eder. Öğrenciler, sesleri dikkatle dinleyerek duydukları ezgisel bileşenleri tanımaya ve ayırt etmeye çalışır. Bu süreçte, öğretmen, öğrencilerin dikkatini belirli işaretlerin seslerde yarattığı değişikliklere çeker ve "Bu dizide hangi ses farklılıklarını fark ettiniz?" veya "Bu değişikliklerin hangi işaretten kaynaklandığını tahmin edebilir misiniz?" gibi sorular yöneltir. Öğrenciler, Türk müziğindeki ses değiştirici işaretler hakkında bilgi toplamak için öğretmenin yönlendirdiği kaynakları (müzik kitapları, çevrim içi ansiklopediler, nota defterleri) kullanır (**KB2.6**). Öğrenciler, bu kaynaklardan elde ettikleri bilgileri sınıfta paylaşır ve birbirlerinin bulgularını dikkatle dinleyerek eksiklerini tamamlar (**D3.3**). Daha sonra, sınıfta bir tartışma ortamında ses değiştirici işaretlerin özelliklerini sınıflandırmak için hangi ölçütlerin kullanılabileceğini belirler. Örneğin tizleştiren (bakiye diyez) ve pesleştiren (koma bemol) işaretler şeklinde gruplama yapılabileceği ifade edilir. Tartışma sırasında öğrenciler düşüncelerini açıkça ifade eder ve birbirlerinin fikirlerine saygılı bir şekilde söz kesmeden katkıda bulunurlar (**D14.1**). Her grup, sınıflandırma ölçütlerini listeleyerek poster veya dijital bir araçta sunar (**SDB2.1**). Grup üyeleri, görevlerini zamanında yerine getirerek iş birliği içinde çalışır (**E2.2**). Gruplar hâlinde çalışan öğrenciler, belirledikleri ölçütlere göre ses değiştirici işaretleri ayırıştırır ve bu işaretleri sistematik bir düzen içinde tasnif ederek görsel bir materyale dönüştürür (**OB4**). Hazırladıkları materyalleri sınıfta sunar. Sunum sırasında her grup, sınıflandırdığı işaretlerin Türk müziğindeki rolünü açıklayıp örneklerle destekler. Örneğin her grup 'Koma bemol kullanılarak çalınmış bir dizi' veya 'Bakiye diyez içeren bir melodi' hazırlayıp çalabilir. Tasnif edilen her bir grubu Türk müziğindeki adlarıyla etiketler ve tablolarına ekler. Bu süreçte öğrenciler, yaptıkları çalışmaları düzenli ve planlı bir şekilde sunar (**D3.2**) ve işaretlerin benzerlik ve farklılıklarını belirleyerek karşılaştırma yapar (**KB2.7, SDB2.1**). Öğrenciler, akran değerlendirme formlarını doldurarak diğer grupların çalışmalarına yapıcı geri bildirim sunabilir (**D4.2**). Dersin sonunda, her öğrenci öz değerlendirme formu doldurarak sınıflandırma sürecindeki başarısını analiz eder (**OB1, SDB1.2**). Öğretmen ise gözlem formu veya kontrol listesi kullanarak öğrencilerin gelişim süreçlerini değerlendirebilir.

VLS.6.1.2

Dersin başında, öğretmen, öğrencilere Türk müziğinde kullanılan ses değiştirici işaretler hakkında sorular yöneltir. Örneğin 'Bu işaretlerin müzikal yapıya nasıl bir etkisi olabilir?' veya 'Bu işaretlerle çalınan eserler sizce nasıl bir tınıya sahiptir?' gibi sorularla öğrencilerin dikkatini konuya çeker. Ardından öğretmenin belirlediği bir etüdün yapısını çözümlmek için bona ve solfej çalışmasını yapar. Bu süreçte, notaları dikkatlice okuyarak eserin ses değiştirici işaretlerini doğru şekilde çözümlmeye çalışır **(OB1)**. Öğrenciler duruş ve tutuş pozisyonlarını alarak etüt üzerinde çalışmaya başlar. Bu süreçte, çalgıya özgü teknikleri etkili bir şekilde uygular ve işaretlerin seslendirilmesine dikkat eder. Örneğin koma bemol içeren bir dizi üzerinde çalışırken işaretlerin seslendirilmesine uygun tekniklerle odaklanır ve performans sırasında fark ettiği eksiklikleri geliştirmek için çaba gösterir **(E3.2, D12.3)**. Öğrenciler etüdü çalarken müziksel bileşenleri uygulamaya çalışır. Öğretmen, "Bu pasajda hangi notaları daha belirgin çalmalısınız?" gibi sorularla öğrencileri yönlendirebilir. Bireysel çalışmayı tamamlayan öğrenciler, grup hâlinde etüdü icra eder. Grup çalışması sırasında her üye, ritmik ve ezgisel yapıya katkı sağlamak için uyum içinde çalmaya özen gösterir **(SDB2.2, SDB3.1)**. Süreç sonunda, performans görevi olarak öğrencilerden Türk müziğindeki ses değiştirici işaretlerin kullanıldığı bir eseri sınıf arkadaşlarına sunmaları istenebilir. Öğrenciler, performans sonrasında öz ve akran formlarını doldurarak bireysel ve grup performanslarını analiz edebilir **(SDB1.2)**. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Grup çalışması sırasında öğrencilere sınıflandırma ve etiketleme süreçlerini yönlendirmek üzere liderlik rolü verilebilir. Öğrencilerden, koma bemol ve bakiye diyez içeren diziler kullanılarak kısa bir melodi bestelemeleri ve bunu arkadaşlarına sunmaları istenebilir. Ayrıca öğrenciler daha karmaşık eserler veya etütlerde ses değiştirici işaretleri uygulayarak performanslarını geliştirebilir.

Destekleme Öğretmen, bu işaretlerin etkilerini daha somut bir şekilde göstermek amacıyla daha kolay melodiler veya diziler üzerinde bireysel rehberlik sağlayabilir. Örneğin koma bemol ve bakiye diyez içeren kısa diziler öğretmen tarafından yavaş bir tempoda çalınarak öğrencilerin dinlemesi ve tekrar etmesi istenebilir. Ayrıca bu öğrenciler için işaretlerin klavye üzerindeki yerlerini gösteren görseller ve videolar gibi destek materyalleri sunulabilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF

2. TEMA: DİZİ VE ETÜT UYGULAMALARI-2

Temada öğrencilerin rast ve uşak dizilerini öğrenmeleri, bu yapıları viyolonselde doğru tekniklerle çalabilmeleri ve bu yapılar arasındaki farkları anlayabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D3. Çalışkanlık, D4. Dostluk, D5. Duyarlılık, D12. Sabır, D15. Sevgi

Okuryazarlık Becerileri OB2. Dijital Okuryazarlık, OB4. Görsel Okuryazarlık

DİSİPLİNLER ARASI

İLİŞKİLER Türkçe, Matematik, Sosyal Bilimler, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

BECERİLER ARASI

İLİŞKİLER KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.6.2.1. Rast makamında etüt çalabilme

- a) Rast makamı dizisinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Rast makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonu alır.
- c) Rast makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Rast makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.6.2.2. Uşşak makamında etüt çalabilme

- a) Uşşak makamı dizisinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Uşşak makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Uşşak makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Uşşak makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Makamsal Diziler

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Rast ve uşşak makamlarının dizileri, viyolonselede doğru tekniklerle icra edilir ve farklı müziksel ifadeler sunar.

Anahtar kavramlar

- dizi, makam, viyolonsele

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden rast ve uşşak dizilerini içeren eserleri viyolonselede çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin önceki süreçlerde çargâh, buselik ve kürdi makamı dizilerini içeren etüt çalışmaları yaptığı ve koma seslere hâkim kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğretmen, öğrencilerin makamsal dizilere ilişkin mevcut bilgi düzeylerini değerlendirmek amacıyla sınıfta yönlendirici sorular sorar. Örneğin: "Çargâh, buselik veya kürdi makamlarını daha önce duyduunuz mu? Bu makamlar arasında nasıl farklar olabilir?", "Daha önce öğrendiğiniz bu makamların müzikal karakterleri hakkında neler hatırlıyorsunuz?", "Bu makamların kullanıldığı eserlerde hangi duyguların ifade edildiğini düşündünüz?" Bu sorularla öğrencilerin önceki bilgilerini hatırlamaları sağlanır ve rast ile uşşak makamlarına giriş yapmadan önce mevcut farkındalıkları değerlendirilir.

Öğretmen, öğrencilerin makam dizileri arasındaki farkları anlama ve sesleri ayırt etme düzeylerini belirlemek için sınıfta kısa melodik örnekler çalarak "Bu melodi size tanıdık geliyor mu?" veya "Hangi makamla ilişkili olabileceğini düşünüyorsunuz?" gibi sorular yöneltebilir. Öğretmen, bu sorulara verilen yanıtlar ve gözlemler doğrultusunda öğrencilerin bilgi düzeylerini değerlendirir ve gerekirse ek destek veya açıklamalar planlayarak öğrenme sürecini düzenler.

Köprü Kurma Öğretmen, makamsal dizilerin günlük yaşamda duyulabilen müziklerde nasıl yer alabileceğini düşündürebilmek için öğrencilerden kendi deneyimlerini paylaşabilmelerini isteyebilir. Öğrencilere, "Dinleyebildiğiniz bir şarkı veya türkü, sizde belirli bir duygu uyandırabilir mi? O duyguyu hissedebilmeniz sebebi kullanılan makam veya diziler olabilir mi?" veya "Film müziklerindeki hüznü melodilerle, kutlamalarda çalınabilen hareketli melodiler arasında nasıl farklar olabilir?" gibi sorular yöneltilebilir.

Öğrenciler, bu sorular üzerine bireysel olarak düşünebilir ve fikirlerini paylaşarak makam ve dizilerin ifade edebildiği duygulara dair görüşlerini belirtebilirler. Ardından öğretmen, öğrencilerden dinleyebildikleri popüler şarkıların veya türkülerin hangi müzik yapılarına dayanabileceği hakkında fikir yürütebilmelerini isteyebilir. Bu süreç, öğrencilerin makam ve dizilerin müzikteki ifade gücünü günlük hayatlarıyla ilişkilendirebilmelerini sağlayabilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.6.2.1

Öğretmen, dersi rast makamı dizisini içeren kısa bir eser dinleterek başlatır. Eser dinlendikten sonra, "Rast makamı hangi duyguları ifade ediyor olabilir? Daha önce öğrendiğiniz buselik ve kürdi makamlarıyla rast makamı arasında hangi benzerlikler ve farklılıklar bulunabilir?" gibi sorular sorar. Öğrenciler, bireysel olarak düşüncelerini ifade ettikten sonra küçük gruplar hâlinde çalışarak rast makamını diğer makamlarla karşılaştırır. Bu süreçte, makamlar arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları belirler ve sonuçları tartışır (**KB2.7**). Tartışma sırasında, öğrenciler grup çalışmasında nazik ve anlayışlı davranarak (**D5.1, D15.1**), birbirlerinin görüşlerine saygı gösterir ve empatiyle fikir alışverişinde bulunur (**E2.1**). Öğretmen, öğrencilerin rast makamının nota sıralamasını, dizideki sesler arasındaki ilişkileri ve müziksel bileşenlerini akıllı tahta üzerinde incelemesine rehberlik eder (**OB4**). Bu süreçte öğrenciler, rast makamındaki güçlü ve durak noktalarını analiz ederek makamın yapısını daha iyi kavrar. Öğrenciler, sorular sorarak öğrenme süreçlerini derinleştirir (**E3.8**). Daha sonra, rast makamını içeren kısa bir etüdün bona ve solfejini yaparak etüdü çözümler. Öğretmen, eserin karakteristik özelliklerini vurgulayarak öğrencilerin dikkat etmesi gereken teknikleri (segâh perdesinin seslendirilmesi vb.) açıklar. Öğrenciler, viyolonsele doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Rast dizisindeki sesleri çalarken çalgıya özgü teknikleri uygular. Bu aşamada, rast dizisindeki segâh perdesinin çalınması sırasında parmak baskısının kontrolüne dikkat edilir. Öğrenciler, koma seslerin viyolonsele özgü parmak baskısıyla elde edildiğini keşfeder ve bu sesin doğru çıkarılması için kısa denemeler yapar. Rast makamı dizisinde verilen etüdü çalarken eserin güçlü ve durak noktalarını vurgulayarak müziksel bileşenleri uygular. Bu süreçte öğrenciler birbirlerini gözlemleyerek yay ve parmak pozisyonları hakkında geri bildirimde bulunur (**SDB2.1**). Süreç sonunda, öğretmen öğrencilerden rast makamı dizisini içeren bir eseri performans görevi olarak çalmalarını istenebilir. Öğrenciler ayrıca, bireysel performanslarını öz değerlendirme formu doldurarak analiz edebilir (**SDB1.2**) ve grup içinde akran değerlendirme formuyla birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (**D4.2**). Performans görevi analitik dereceli puanlama anahtarı veya kontrol listesi kullanılarak değerlendirilebilir.

VLS.6.2.2

Uşşak makamını içeren bir eser dinletilerek başlatılır. Dinleme sonrasında, "Uşşak makamı hangi duygu ve atmosferi ifade ediyor olabilir?" ve "Bu makamın müzikal seyir özellikleri neler olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin düşünme süreçlerini tetikler. Öğrenciler, bireysel olarak düşüncelerini ifade ettikten sonra grup çalışması yaparak uşşak makamının yapı taşlarını ve duygu özelliklerini tartışır. Tartışma sonunda, grup içinde fikir alışverişi yaparak birbirlerinin görüşlerine empatiyle yaklaşır ve ulaştıkları sonuçları birlikte paylaşırlar (**E2.1**).

Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde, uşşak makamı dizisinin nota sıralamasını ve seyir özelliklerini akıllı tahtada inceler. Bu süreçte, öğrenciler dijital kaynakları kullanarak durak, güçlü ve yeden noktalarını sınıflandırır, uşşak makamını diğer makamlarla karşılaştırarak yapısını analiz eder (**OB2, KB2.7**). Öğrenciler, makamın ses aralıklarını ve seslerin duygu-ya etkisini keşfetmek için sorular sorar (**D3.3**) ve öğrenme süreçlerini derinleştirir (**E3.8**). Öğrenciler, grup hâlinde uşşak makamı dizisini içeren bir etüdün solfej ve bona çalışmasını yapar. Bu sırada, uşşak dizisine özgü ses aralıklarına dikkat ederek etüdü çözümler. Bu çalışmada, segâh perdesi gibi koma seslerin doğru çıkarılmasına odaklanılır ve teknik detaylar keşfedilir. Öğrenciler, duruş ve tutuş pozisyonlarını alır ve uşşak dizisindeki sesleri çalarken viyolonsele özgü teknikleri doğru şekilde uygular. Makamın karakteristik özelliklerini vurgularken müziksel bileşenleri uygular ve eser boyunca istikrarlı bir tutum sergileyerek performansını sürdürür (**D12.3**). Çalma sürecinde, grup içinde birbirlerini gözlemleyerek parmak pozisyonları ve yay kullanımı hakkında geri bildirim verirler (**SDB2.3**). Dersin sonunda, öğretmen öğrencilerden uşşak makamını içeren bir eseri performans görevi olarak çalmalarını istenebilir. Öğrenciler, öz değerlendirme formları doldurarak bireysel performanslarını analiz edebilir ve grup içinde akran değerlendirme formlarıyla birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarıyla değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Türk müziğinde kullanılan rast ve uşşak makamlarına odaklanan bireysel veya grup projeleri gerçekleştirilebilir. Örneğin öğrenciler rast veya uşşak makamı içeren bir eserin seyir özelliklerini analiz edebilir veya bu makamların karakteristik yapısını ifade eden kısa bir melodi bestelemeye çalışabilir.

Öğrenciler, dijital araçları kullanarak görsel sunumlar, müzikli videolar veya makamların yapılarını gösteren grafikler hazırlayabilir. Ayrıca makamların kültürel anlamını daha iyi kavrayabilmek için aile bireyleri, yerel müzisyenler veya müzik öğretmenleriyle röportaj yapmaları teşvik edilebilir. Bu röportajlardan elde edilen bilgiler, poster, dijital sunum veya kısa bir belgesel şeklinde sınıfta paylaşılabilir.

Destekleme Öğrenciler için bireysel veya küçük grup çalışmaları planlanabilir. Öğretmen, akıllı tahta üzerinde rast ve uşşak makamlarının nota dizilerini ve seyir özelliklerini adım adım analiz ederek öğrencilere bire bir rehberlik sağlanabilir.

Öğrencilerin makamları daha iyi anlamalarına yardımcı olmak için oyunlaştırılmış etkinlikler veya hafıza kartları gibi görsel araçlar kullanılarak temel bilgiler eğlenceli ve etkili bir şekilde pekiştirilebilir. Makamların nota sıralamalarını ve karakteristik seslerini kavramalarına yönelik sadeleştirilmiş solfej çalışmaları yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

6. SINIF

3. TEMA: KÜÇÜK USULLERLE ESER UYGULAMALARI-1

Temada öğrencilerin Türk müziğindeki usulleri tanımaları, analiz etmeleri ve bunları çalgı-
da uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 30

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D4. Dostluk, D12. Sabır, D14. Saygı

Okuryazarlık Becerileri OB7. Veri Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Matematik, Sosyal Bilimler, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik, Bilişim Teknolojileri

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

- VLS.6.3.1. Nim sofyan usulünde Türk müziği eserlerini çalabilme
- a) Nim sofyan usulünün kullanıldığı eseri çözümler.
 - b) Nim sofyan usulünde eser çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
 - c) Nim sofyan usulünde eser çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
 - ç) Nim sofyan usulünde eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.
- VLS.6.3.2. Semai usulünde Türk müziği eserlerini çalabilme
- a) Semai usulünün kullanıldığı eseri çözümler.
 - b) Semai usulünde eser çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
 - c) Semai usulünde eser çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
 - ç) Semai usulünde eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.
- VLS.6.3.3. Sofyan usulünde Türk müziği eserlerini çalabilme
- a) Sofyan usulünün kullanıldığı eseri çözümler.
 - b) Sofyan usulünde eser çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
 - c) Sofyan usulünde eser çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
 - ç) Sofyan usulünde eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Türk Müziği Usulleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Nim sofyan, semai ve sofyan usulleri, Türk müziği eserlerinde kullanılan temel ritmik kalıplardır.

Anahtar kavramlar

- Türk müziği, ritim, usul

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; derecelendirme ölçeği, performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme formları ile ölçülebilir.

Performans görevi olarak nim sofyan, semai ve sofyan usullerine uygun eserleri çalmaya yönelik performans görevi verilebilir. Performans görevi; analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin ritim kavramına ilişkin farkındalığa sahip oldukları, viyolonsel üzerinde temel çalma tekniklerini bildikleri ve ritim vuruşlarını uygulayabilme becerisine sahip oldukları kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğretmen, öğrencilerin ritim ve usul kavramlarına ilişkin ön öğrenmelerini belirlemek için öğrencilere şu soruları yöneltir:

Ritim düzenleri hakkında neler biliyorsunuz?

Bedenimizi ya da herhangi bir aracı kullanarak nasıl ritim tutabiliriz?

Daha sonra öğretmen, ritim vuruşlarını bireysel ya da grup hâlinde yaptırarak öğrencilerin koordinasyon ve ritim algısını gözlemleyebilir.

Köprü Kurma Öğretmen, ritimlerin günlük yaşamda müzik ile olan ilişkisini öğrencilerin deneyimlerinden yola çıkarak keşfedebilmelerini sağlamak için sorular yöneltebilir. Örneğin "Spor yapabilirken dinleyebildiğiniz bir müziğin ritmi size neler hissettirebilir?" veya "Bir filmde hüznü bir sahnede çalabilen müziğin ritmi size nasıl hissettirebilir?" gibi sorularla öğrencilerin ritme ilişkin görüşlerini paylaşabilmeleri sağlanabilir.

Öğrenciler, kişisel görüşlerini paylaşarak bu ritimlerin farklı duygu, tempo veya atmosfer oluşturmada nasıl bir rol oynayabileceğini tartışabilirler. Öğrencilerden, günlük yaşamdan dinleyebildikleri müzikler üzerinden bu ritimlerin izlerini sürebilmeleri ve görüşlerini ifade edebilmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

VLS.6.3.1

Nim sofyan usulüne uygun kısa bir eser dinletilir ve öğrencilerden bu eseri dikkatle dinlemeleri istenir. Dinleme sırasında öğretmen, "Bu eserin ritmi nasıl bir düzen izliyor olabilir? Müziğin hareketlerini elinizle saymayı deneyin." gibi ifadelerle öğrencilerin dikkatini ritim yapısına çeker. Öğrenciler, eseri dinlerken elleriyle hafifçe vurarak ritim düzenini hissetmeye çalışır. Dinleme sonrası öğretmen tarafından, nim sofyan usulünün temel özellikleri tanıtılarak bu usulün iki zamanlı bir yapı olduğu vurgulanır ve öğrencilerle birlikte eserin ritim yapısı analiz edilir. Öğrencilerin, sürece ilişkin gözlemlerini paylaşmaları istenir.

Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde elleriyle dizlerine vurarak nim sofyan usulünü vurgulayan bir ritim çalışması yapar. Bu süreçte, "düm-tek" sayarak her vuruşun zamanlamasına dikkat çekilir. Her "düm" vuruşunda sağ elleriyle dizlerine vururken "tek" vuruşunda sol ellerini yukarıda bekleterek ritim ve hareket koordinasyonu geliştirilmeye çalışılır (**SDB2.1**). Öğrencilerin, usul vuruşlarını yaparken odaklanmaları gerektiğine vurgu yapılır. Ritim sürecinde zamanlama ve koordinasyonu sağlamak açısından öğrencilerin dikkatleri çekilir (**E3.2**). Nim sofyan usulünde bir eserin bonası ve solfeji yapılarak eser çözümlenir ve bu süreçte usul vuruşları da uygulanır. Öğrenciler, viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Ardından nim sofyan usulüne uygun bir eseri çalmaya başlarlar. Bu süreçte, çalgıya özgü teknikleri kullanmalarına ve müziksel bileşenleri uygulamalarına dikkat edilir. Öğrenciler, değerlendirme sonunda bireysel performanslarına ilişkin çıkarımlarda bulunarak bireysel performanslarını analiz etmek için öz değerlendirme formu kullanabilir (**SDB1.2**). Ayrıca çalma sürecine ilişkin grup içinde akran değerlendirme formuyla birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (**D4.2**). Çalışmaları analitik dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

VLS.6.3.2

Semai usulüne uygun kısa bir eser dinletilir ve öğrencilerden bu eseri dikkatle dinlemeleri istenir. Dinleme sırasında, "Bu eserin ritim düzenini nasıl hissediyorsunuz? Ellerinizi hafifçe vurarak bu düzeni deneyimleyin." gibi ifadelerle öğrencilerin dikkati usulün yapısına çekilir. Öğrencilerin, elleriyle hafifçe vurarak eserin üç zamanlı ritim düzenini hissetmeleri sağlanır. Dinleme sonrası öğretmen tarafından, semai usulünün temel özelliklerine dikkat çekilerek bu usulün üç zamanlı bir yapıya sahip olduğuna vurgu yapılır ve örnekler üzerinden ritim yapısı öğrencilerle analiz edilir. Daha sonra, semai usulünü nim sofyan usulüyle karşılaştırarak bu iki usul arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları belirlemelerine rehberlik edilir (**KB2.7**). Öğretmen rehberliğinde, öğrencilerin elleriyle dizlerine vurarak semai usulünün "düm-tek-tek" düzenine dikkat çekilir. Bu süreçte, her vuruşun zamanlamasını doğru bir şekilde uygulamaları için sağ elleriyle "düm" vuruşunu, sol elleriyle "tek-tek" vuruşlarını yaparak ritim duygularını pekiştirmeleri sağlanır. Öğrencilerin, ritim çalışmaları sırasında zamanlama ve hareket koordinasyonuna dikkat etmeleri sağlanır (**E3.2, SDB2.1**).

Ardından öğretmen tarafından semai usulünde bir eserin bonası ve solfeji yapılarak eser çözümlenir ve bu süreçte usul vuruşları da uygulanır. Öğrenciler, viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alır ve öğrencilerin semai usulüne uygun eserleri çalarken çalgıya özgü teknikleri uygulamalarına dikkat edilir. Öğrencilerin, eserdeki müziksel bileşenleri vurgulamasına ve usulün ritim yapısını doğru bir şekilde yansıtmasına dikkat edilir. Öğrenciler, değerlendirme sonunda bireysel performanslarına ilişkin çıkarımlarda bulunarak bireysel performanslarını analiz etmek için öz değerlendirme formu kullanabilir **(SDB1.2)**. Ayrıca semai usulündeki eseri çalma sürecine ilişkin grup içinde akran değerlendirme formuyla birbirlerine geri bildirim sağlayabilir **(D4.2)**. Çalışmaları analitik dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir.

VLS.6.3.3

Sofyan usulüne uygun bir Türk müziği eseri dinletilir. Öğrencilerin eseri dinlerken elleriyle dizlerine vurarak ritim düzenini hissetmeleri sağlanır. Dinleme sonrası, öğretmen tarafından sofyan usulünün temel özelliklerine dikkat çekilir ve bu usulün dört zamanlı bir yapı olduğuna vurgu yapılır. Öğrenciler, bu bilgiyi kullanarak sofyan usulünün ritmik yapısını analiz eder ve diğer usullerle benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırmalarına rehberlik edilir **(KB2.7)**. Bu süreçte, öğrencilerin topluluk içinde görüşlerini belirtmeleri istenir. Bunu yaparken de farklı görüşlere saygı duymaları, görüş alışverişi sırasında arkadaşlarına nazik ve ölçülü bir yaklaşım sergilemeleri gerektiğine vurgu yapılır **(D14.1)**. Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde sofyan usulüne uygun bir ritim çalışması yapar. Bu sırada öğrenciler, "düm 2, te-ke" düzenini elleriyle dizlerine vurarak uygular. Sağ el ile iki vuruşluk bir "düm" darbı yapılırken, sağ el ile bir vuruşluk "te" darbı ve ardından sol el ile bir vuruşluk "ke" darbı uygulanır. Bu süreçte, öğrencilerin ritmik düzeni anlamaları ve koordinasyon becerilerini geliştirmeleri sağlanır **(SDB2.1)**. Öğrencilerin, ritim çalışması sırasında melodik akış ve zamanlama üzerine dikkati çekilir **(E3.2)**. Öğrenciler tarafından sofyan usulünde bir eserin bonası ve solfeji yapılarak eser çözümlenir. Bu çalışmalar sırasında, müziksel örüntüleri betimleyerek analiz eder ve usulün düzenini anlamaya çalışır **(OB7)**. Öğrenciler, viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Sofyan usulünde bir Türk müziği eseri çalarken çalgıya özgü teknikler kullanılır ve eserde geçen koma seslerin çalımı sırasında parmak baskısına dikkat edilir. Ayrıca eserin güçlü ve durak noktalarını vurgulayarak müziksel bileşenler uygulanır. Süreç boyunca, öğrenciler müziksel ifadeleri doğru şekilde uygulamak için sabır ve kararlılıkla çalışmaları gerektiğine dikkatleri çekilir **(D12.3)**. Süreç sonunda, performans görevi olarak öğrencilerden nim sofyan, semai ve sofyan usullerine uygun eserleri viyolonselde çalmaları istenebilir. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı veya gözlem formu ile değerlendirilebilir. Öğrenciler, değerlendirme sonunda bireysel performanslarına ilişkin çıkarımlarda bulunarak bireysel performanslarını analiz etmek için öz değerlendirme formu kullanabilir **(SDB1.2)**. Ayrıca sofyan usulündeki eseri çalma sürecine ilişkin grup içinde akran değerlendirme formuyla birbirlerine geri bildirim sağlayabilir **(D4.2)**.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Farklı hızlardaki nim sofyan, semai ve sofyan usullerine uygun eserlerden oluşan bir çalma listesi oluşturulabilir. Öğrencilerden bu eserleri dinleyerek ritim düzenlerini analiz etmeleri ve usullerin karakteristik özelliklerini belirlemeleri istenebilir. Ayrıca öğrenciler dijital uygulamalar kullanarak usul vuruşlarını modelleyebilir. Grup çalışmaları sırasında, her gruba farklı bir usulün vuruş düzenini canlandıracakları kısa bir performans hazırlama görevi verilebilir. Bu süreçte öğrencilerden elleriyle veya ritim aletleriyle usul vuruşlarını yansıttıkları bir sunum yapmaları istenebilir.

Destekleme Öğrencinin öğrenme hızına uygun tempoda eserlerle çalışmaları istenebilir. Bu eserlerin vuruş düzeni, öğretmenin rehberliğinde akıllı tahtada görsel olarak açıklanabilir ve adım adım uygulanabilir. Ayrıca ritim algısını pekiştirmek için oyunlaştırılmış etkinlikler düzenlenebilir; örneğin usul vuruşlarını içeren hafıza kartları kullanılabilir veya eşleştirme oyunları oynanabilir. Grup çalışmaları sırasında diğer öğrencilerle eşleştirme yapılabilir, bu şekilde öğrencilerin akran öğrenmeleri desteklenebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF

1. TEMA: YAY TEKNİKLERİ-2

Temada Staccato ve Pizzicato tekniklerinin öğrenilmesi, bu tekniklerin kombinasyonlarının uygulanması ve geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E1.1. Merak, E1.2. Bağımsızlık

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim, SDB2.2. İş Birliği, SDB2.3. Sosyal Farkındalık

Değerler D4. Dostluk, D12. Sabır, D16. Sorumluluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi, Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.7. Karşılaştırma

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.7.1.1. Staccato tekniğini kullanarak etüt çalabilme

- a) Staccato tekniğinin kullanıldığı etüd çözümler.
- b) Staccato tekniğine yönelik duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Staccato tekniğini çalgıya özgü tekniklerle kullanır.
- ç) Staccato tekniğini kullanarak etüt çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.7.1.2. Pizzicato tekniğini kullanarak etüt çalabilme

- a) Pizzicato tekniğinin kullanıldığı etüd çözümler.
- b) Pizzicato tekniğine yönelik duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Pizzicato tekniğini çalgıya özgü tekniklerle kullanır.
- ç) Pizzicato tekniğini kullanarak etüt çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.7.1.3. Karma yay tekniklerini kullanarak eser çalabilme

- a) Karma yay tekniklerinin kullanıldığı eseri çözümler.
- b) Karma yay tekniklerine yönelik duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Karma yay tekniklerini çalgıya özgü tekniklerle kullanır.
- ç) Karma yay tekniklerini kullanarak eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Staccato Tekniği
Pizzicato Tekniği

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/ Genellemeler

- Staccato ve pizzicato gibi teknikler, viyolonsel çalımında temel yay teknikleri olarak uygulanır.

Anahtar kavramlar

- pizzicato, staccato, yay

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme ile ölçülebilir. Performans görevi olarak; öğrencilerden staccato, pizzicato ve karma yay tekniklerini kullanarak bir Türk müziği eserini çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin viyolonsele özgü temel teknikleri ve nota okuma becerilerini bildikleri kabul edilmektedir. Ayrıca öğrencilerin bireysel ve grup çalışmalarına aktif katılım sağlayabilecekleri ve müzikal ifadeye yönelik temel bir anlayış geliştirdikleri kabul edilmektedir. Öğrencilerin daha önce öğrenilen yay teknikleri (Detaşe, Legato) konusunda bilgi sahibi oldukları ve bu bilgiyi yeni tekniklerle ilişkilendirebilecekleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğretmen, dersin başında öğrencilerin yay tekniklerine yönelik mevcut bilgi ve deneyimlerini değerlendirmek için kısa sorular sorabilir. Örneğin "Yayla çalışırken hangi teknikleri daha önce kullandınız?", "Bir yay hareketini güçlü ve vurgulu hâle nasıl getirebilirsiniz?" gibi sorularla öğrencilerin düşünmesini sağlayabilir. Bu sorular, yeni tekniklerin öğrenilmesi için zemin hazırlar ve öğrencilerin konuyla bağlantı kurmasına yardımcı olabilir.

Köprü Kurma Öğrenciler, farklı yay tekniklerini uygulayabilirken günlük yaşamdaki hareket ve becerilerle bağlantı kurabilirler. Örneğin "Bir kalemi hafifçe bastırarak yazabilmekle, daha güçlü bastırarak yazabilmek arasında nasıl bir fark olabilir? Bu durum yay tekniklerini uygulayabilmekle nasıl ilişkilendirilebilir?" gibi sorularla öğrenciler düşünmeye teşvik edilebilir.

Ayrıca "Bir boya fırçasını yavaşça ya da hızla hareket ettirebilerek farklı dokular oluşturabilmek, yay çekebilirken kullandığınız hız ve baskıyla nasıl benzerlik gösterebilir?" gibi örnekler üzerinden tartışma yapılabilir. Öğrencilerden bu sorulara örneklerle cevap verebilmeleri ve düşüncelerini sınıf ortamında paylaşabilmeleri istenebilir. Grup tartışmalarında birbirlerinin fikirlerini dinleyerek yorum yapabilir ve tekniklerin günlük yaşamdaki yansımalarını birlikte keşfedebilirler.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları

VLS.7.1.1

Dersin başında, öğrenciler staccato tekniğinin temel özelliklerini keşfetmeye yönlendirilir. Kısa ve keskin yay hareketlerinden oluşan bu teknik, örnekler üzerinden tartışılır. Ardından, "Legato tekniği ile staccato tekniği arasında nasıl bir fark var? İkisi de farklı yay teknikleri, ama ne gibi farklılıklar gözlemliyorsunuz?" gibi sorularla öğrencilerin staccato hakkında edindikleri bilgileri hatırlamalarını ve legato ile karşılaştırmalarını sağlar **(KB2.7)**. Öğrenciler, öğretmenin staccato tekniğini sergilediği uygulamayı dikkatle izleyerek yay çubuğunun teller üzerinde hiç kalkmadığını fark eder ve "Staccatonun hızını ve yay kontrolünü etkileyen unsurlar nelerdir?" gibi sorularla tekniğin detaylarını inceler. İzledikleri uygulama ve gözlemleri doğrultusunda, staccato ve legato tekniklerinin benzerliklerini ve farklılıklarını keşfeder ve bu bulgularını sınıfta paylaşır **(OB4, SDB2.2, E1.2)**. Öğrenciler ayrıca öğretmenin sunduğu metni ve görselleri inceleyerek teknikle ilgili bilgilerini derinleştirir. Öğrenciler uygulama öncesinde odaklanarak çalınacak etüdün bona ve solfejini yaparak etüdü çözümler. Ardından öğrenciler doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alarak staccato yay hareketlerini dener. Viyolonsele özgü teknikleri kullanarak yay çekişlerinde kısa ve keskin hareketlere odaklanılır. Öğretmen, bireysel rehberlik sunarak öğrencilerin yay üzerindeki hareket ve basıncı kontrol etmelerine destek olur. Çiftler hâlinde çalışan öğrenciler, birbirlerinin yay hareketlerini gözlemler ve geri bildirim verir. Bu süreçte, öğrenciler sabır ve kararlılıkla tekniklerini geliştirmeye çalışır **(D12.3)**. Son olarak etüt üzerinde staccato tekniği ile çalma pratiği yapılır. Öğrenciler, etüdü çalarken yay vuruşlarının netliğine dikkat eder ve müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak seçilen Türk müziği eserini bu teknikle çalması istenebilir. Dersin sonunda, öğrenciler öz değerlendirme formu doldurarak performanslarını analiz edebilir ve akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirimde bulunabilir **(SDB1.2)**. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

VLS.7.1.2

Dersin başında, öğrenciler pizzicato tekniğini keşfetmeye yönlendirilir. Bu tekniğin, yay kullanmaksızın tellerin parmakla çekilmesiyle ses elde etmeye dayandığı, örnekler üzerinden tartışılır. Sağ el pizzicatosunda işaret veya orta parmağın etli kısmının kullanılabileceği ve sesin dolgunluğunu artırmak için sapın başlangıcı ile tuşenin bitimi arasındaki bölgenin tercih edilmesi gerektiği, öğrencilerle birlikte gözlemlenir ve uygulamalı olarak deneyimlenir. Öğrenciler, "Pizzicato tekniği ile yaylı teknikler arasında ne gibi farklar vardır? Hangi durumlarda pizzicato tercih edilir?" gibi sorulara cevap arayarak tekniğin kullanım alanlarını keşfeder (**KB2.7, E1.1**). Öğrenciler, öğretmenin pizzicato tekniğini sergilediği uygulamayı dikkatle izleyerek uygulama sırasında dikkatlerini sağ ve sol el pizzicato tekniklerinin farklılıklarına odaklar. "Hangi el daha kısa sürede ve net bir ses çıkarıyor? Pizzicato sesinin dolgunluğu nasıl artırılabilir?" gibi sorularla gözlemlerini analiz eder ve sınıfta paylaşır (**OB4, SDB2.1**). Öğrenciler uygulama öncesinde çalınacak etüdün bona ve solfejini yaparak etüdü çözümler. Ardından pizzicato tekniğini uygulamak için önce duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Sağ el pizzicatosunda, işaret veya orta parmaklarıyla tele vurgu yaparak tok ve dolgun bir ses elde etmeye odaklanır. Viyolonsele özgü teknikleri kullanarak tellerin doğru bölgesinden ses çıkarır. Sol el pizzicatosunda, basma ve çekme hareketlerini kısa sürede gerçekleştirerek temiz ve net bir ses elde etmeye çalışır. Öğrenciler çiftler hâlinde çalışarak birbirlerinin uygulamalarını gözlemler ve geri bildirim verir (**D4.1, SDB2.3**). Son olarak etüd üzerinde pizzicato tekniği ile çalma pratiği yapılır. Öğrenciler, etüdü çalarken müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak seçilen Türk müziği eserini bu teknikle çalması istenebilir. Dersin sonunda, öz değerlendirme formlarıyla kendi performanslarını analiz edebilir ve akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirimde bulunabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

VLS.7.1.3

Dersin başında öğrenciler karma yay tekniklerinin (staccato, pizzicato) özelliklerini kısaca gözden geçirir ve bu tekniklerin bir eserde nasıl uyumlu şekilde kullanılabileceğine ilişkin fikir alışverişi yapar. "Bu teknikler bir araya geldiğinde müzikal ifadeye nasıl bir katkı sağlar? Hangi teknik hangi bölümde daha etkili olabilir?" gibi sorularla öğrencilerin teknikleri düşünerek tartışmalarını sağlar. Öğrenciler, öğretmenin yönlendirmesiyle bir Türk müziği eserini inceler ve eserin hangi bölümlerinde hangi tekniklerin kullanılabileceğine karar verir. Eseri çalmadan önce, bona ve solfej çalışmalarını yaparak eseri çözümler. Grup çalışmasıyla, bir öğrenci eserin staccato kısımlarını ve bir diğeri pizzicato bölümlerini uygular. Bu süreçte, grup üyeleri birbirleriyle iş birliği yaparak eseri teknikler arasında uyumlu bir geçişle çalmayı planlar (**D16.1**). Uygulama aşamasında, öğrenciler eseri çalmak için önce doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Viyolonsele özgü teknikleri kullanarak yay çekişlerini ve parmak hareketlerini uygular. Teknikleri sırayla ve uyum içinde çalarken müziksel bileşenleri doğru şekilde uygulamaya özen gösterir. Grup içinde birbirlerine rehberlik ederek performans sırasında eksikliklerini düzeltir ve koordinasyon sağlar. Öğretmen, bu süreçte rehberlik ederek grup içindeki koordinasyonu destekler. Son aşamada, öğretmen performans görevi olarak öğrencilerden grup çalışması yaparak karma yay tekniklerini içeren bir Türk müziği eserini seçip bu eseri hazırlamalarını ve sınıfta sergilemelerini ister. Performans sırasında teknik geçişlerin akıcılığına, müziksel ifadenin tutarlılığına ve ekip çalışmasına dikkat edebilirler. Dersin sonunda, öz değerlendirme formlarıyla bireysel katkılarını ve akran değerlendirme formlarıyla grup içindeki iş birliğini analiz edebilirler. Öğretmen, performans görevini analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirebilir ve her gruba geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2**).

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler, staccato ve pizzicato tekniklerini birleştiren eserlerden oluşan bir çalma listesi oluşturabilir. Bu eserleri dinleyerek her bir teknik kullanımının müzikal ifadeye nasıl katkıda bulunduğunu analiz etmeleri istenebilir. Ayrıca dijital müzik notasyonu programlarını kullanarak bir etüt tasarımları ve bu etüt üzerinde teknikleri uygulamaları teşvik edilebilir. Grup çalışmaları sırasında, her gruba farklı bir yay tekniğini temsil eden bir bölüm çalma görevi verilerek tekniklerin karşılaştırıldığı bir mini performans hazırlanabilir.

Destekleme Sade ve yavaş tempolu etütler ve eserlerle çalışmaları önerilebilir. Bu çalışmalar sırasında, tekniklerin uygulama detayları, öğretmenin rehberliğinde akıllı tahtada görsel olarak açıklanabilir ve adım adım uygulanabilir. Öğrencilerin teknikleri pekiştirmesi için oyunlaştırılmış etkinlikler düzenlenebilir; örneğin tekniklerin adlarına ve özelliklerine yönelik hafıza kartları ya da eşleştirme oyunları kullanılabilir. Grup çalışmaları sırasında, tekniklerde daha deneyimli öğrencilerle eşleştirme yapılabilir. Ayrıca öğretmen, tekniklerin daha yavaş uygulanmasını sağlamak için bireysel desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere rehberlik edebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF

2. TEMA: DİZİ VE ETÜT UYGULAMALARI-3

Temada öğrencilerin segâh ve hüseyni dizilerini öğrenmeleri, bu yapıları viyolonselde doğru tekniklerle çalabilmeleri ve bu yapılar arasındaki farkları anlayabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati, E3.2. Odaklanma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D4. Dostluk, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı, OB4. Görsel Okuryazarlık, OB9. Sanat Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Sosyal Bilimler, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.7. Karşılaştırma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.7.2.1. Segâh makamında etüt çalabilme

- a) Segâh makamı dizisinin kullanıldığı etüd çözümler.
- b) Segâh makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Segâh makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Segâh makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.7.2.2. Hüseyini makamında etüt çalabilme

- a) Hüseyini makamı dizisinin kullanıldığı etüd çözümler.
- b) Hüseyini makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Hüseyini makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Hüseyini makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Makamsal Diziler

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Segâh ve hüseyini makamlarının dizileri, viyolonselede doğru tekniklerle icra edilir ve farklı müziksel ifadeler sunar.

Anahtar kavramlar

- dizi, makam, viyolonsele

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden segâh ve hüseyini dizilerini içeren eserleri viyolonsele çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin önceki süreçlerde çargâh, buselik ve kürdi makamı dizilerini içeren etüt çalışmaları yaptığı ve koma seslere hâkim kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreç

Öğretmen, öğrencilerin dizi ve makam kavramlarına dair mevcut bilgi düzeylerini değerlendirmek amacıyla sınıfta yönlendirici sorular sorar. Örneğin: "Daha önce segâh veya hüseyini makamlarını duydunuz mu? Bu makamlarla ilgili herhangi bir bilginiz var mı?", "Daha önce öğrendiğiniz çargâh, buselik, kürdi veya uşşak makamlarıyla karşılaştırıldığında, sizce segâh ve hüseyini makamları nasıl bir müzikal ifade sunuyor olabilir?", "Segâh ve hüseyini makamlarını içeren bir eser dinlediğinizde, hangi duyguları çağrıştırmasını beklersiniz?"

Bu sorular aracılığıyla öğrencilerin önceki makam bilgilerini hatırlamaları ve segâh ile hüseyini makamları hakkında sezgisel olarak düşünmeleri sağlanır. Öğretmen, öğrencilerin verdikleri yanıtları dinleyerek hangi öğrencilerin makamlarla ilgili daha önce bir deneyimi olduğunu ve hangi öğrencilerin ek desteğe ihtiyaç duyabileceğini belirler.

Öğrencilerin mevcut teknik seviyelerini değerlendirmek için öğretmen, segâh ve hüseyini makamlarında kısa melodik örnekler çalarak "Bu melodinin karakteristik yapısı hakkında neler söyleyebilirsiniz?" gibi sorular yöneltebilir. Ayrıca öğrencilerin viyolonsele üzerindeki duruş, tutuş ve çalma tekniklerini uygulama düzeyleri gözlemlenir.

Öğretmen, bu sorulara verilen yanıtlar ve yapılan gözlemler doğrultusunda öğrencilerin bilgi ve uygulama düzeylerini değerlendirir. Eksik veya geliştirilmesi gereken alanlar belirlenerek bu alanlara yönelik ek destek veya açıklamalar planlanır ve öğrenme süreci buna göre düzenlenir.

Köprü Kurma Öğretmen, segâh ve hüseyini makamlarını öğrencilerin günlük hayatta duydukları müziklerle ilişkilendirmelerine yardımcı olmak için onları düşündürmeye yönelik sorular yöneltilir. Örneğin: "Dinlediğiniz türküler veya şarkılar arasında size hüznü veya duygusal gelen melodiler var mı? Sizce bu tür eserlerde hangi müziksel öğeler duyguları ifade etmede etkili olabilir?", "Segâh ve hüseyini makamlarını daha önce bir müzik eserinde fark etmiş olabilirsiniz. Sizce bu makamlar hangi duyguları ifade etmek için tercih ediliyor olabilir?", "Bir film sahnesini düşünün; eğer karakter hüznü veya içe dönük bir ruh hâlindeyse, sizce bu sahnede hangi tür müzik kullanılabilir? Bu müziklerin makamlarla bağlantısı olabilir mi?" Bu sorularla, öğrenciler makamların müzikal anlatımdaki rolü üzerine düşünmeye yönlendirilir. Daha sonra, öğretmen segâh ve hüseyini makamlarını içeren kısa müzik örnekleri dinleterek "Bu melodinin size çağrıştırdığı hisler nelerdir?" veya "Daha önce dinlediğiniz bir müziğe benziyor mu?" gibi sorularla öğrencilerin makam algısını sezgisel olarak geliştirmeye çalışır. Öğrenciler, bireysel olarak düşündükten sonra grup içinde fikirlerini paylaşarak segâh ve hüseyini makamlarının anlatım gücünü keşfetmeye yönlendirilir. Bu süreçte, öğrenciler makamların müzikal ifadeyi nasıl etkilediğini tartışır ve yeni öğrenecekleri makamlarla önceki deneyimlerini ilişkilendirir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.7.2.1

Öğretmen, segâh makamını içeren bir eserin kısa bir bölümünü dinleterek derse başlar. Dinleme sonrasında, "Segâh makamı size hangi duyguları çağrıştırıyor?" ve "Bu makamın seyir özellikleri müzikal ifadeyi nasıl etkiler?" gibi sorularla öğrencilerin dikkatini çeker. Öğrenciler, bireysel düşüncelerini ifade ettikten sonra gruplar hâlinde çalışarak segâh makamının yapı ve seyir özelliklerini analiz eder ve bu bilgileri akıl yürüterek ilişkilendirir (**KB2.7, OB1, D4.2**). Öğretmen, segâh makamının nota sıralamasını, durak, güçlü ve yeden noktalarını akıllı tahtada gösterir. Öğrencilerden, dijital kaynaklar kullanarak segâh makamını gözlemlmeleri ve bu gözlemlerinden yola çıkarak müzikal yapı hakkında çıkarımlar yapmaları istenir. Bu süreçte, makamın duygusal ifadesine yönelik çıkarımlar yaparak öğrenme süreçlerini derinleştirirler. Öğrenciler, segâh makamını içeren bir etüdün bona ve solfej çalışmasını yaparak etüdü çözümler ve bu sırada, nota okuma becerilerini kullanarak makamın seslerini doğru bir bütünlük içinde ifade eder. Grup çalışmasında, öğrenciler arkadaşlarının bireysel hedeflerini desteklemek için yapıcı geri bildirimler verir ve birlikte çalışma süreçlerini güçlendirir. Öğrenciler, doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alır ve segâh makamındaki sesleri çalarken viyolonselde özgü teknikleri doğru şekilde uygular. Makamın karakteristik özelliklerini vurgularken müziksel bileşenleri uygular. Bu süreçte, öğrencilerden performans hedefine ulaşmak için çabalarını planlı, istikrarlı ve odaklanmış bir şekilde ortaya koymasını beklenir (**D12.3, E3.2**). Grup içinde, yay hareketleri ve entonasyon hakkında geri bildirim vererek performanslarını geliştirirler (**SDB2.1**). Süreç sonunda öğretmen, öğrencilerden segâh makamını içeren bir eserin performans görevi olarak çalınmasını istenebilir. Öğrenciler, bireysel performanslarını öz değerlendirme formlarıyla analiz edebilir ve grup içinde akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

VLS.7.2.2

Öğretmen, hüseyini makamını içeren bir eserin kısa bir bölümünü dinleterek derse başlar. Dinleme sonrasında, "Hüseyini makamı size hangi duyguları çağırıştırıyor?" ve "Bu makamı diğer makamlardan ayıran seyir özellikleri nelerdir?" gibi sorularla öğrencilerin dikkatini çeker. Öğrenciler, bireysel düşüncelerini ifade ettikten sonra gruplar hâlinde çalışarak hüseyini makamının seyir ve yapı özelliklerini daha önce öğrendikleri makamlarla karşılaştırır ve birbirlerinin görüşlerini empatiyle değerlendirir (**KB2.7, E2.1**). Öğretmen, hüseyini makamının nota sıralamasını ve durak, güçlü noktalarını akıllı tahtada gösterir. Öğrencilerden makamın müzikal yapısını gözlemlmeleri ve bu gözlemlerden yola çıkarak tahminler yapmaları istenir. Bu süreçte, makamın duygusal ifadesine yönelik çıkarımlar yapar ve bu çıkarımlarla öğrenme süreçlerini derinleştirir (**KB2.11, OB4**). Öğrenciler, hüseyini makamını içeren bir etüdün bona ve solfej çalışmasını yaparak etüdü çözümler ve bu süreçte, makamın seslerini müzikal bir bütünlük içinde ifade eder. Öğrenciler, grup çalışması sırasında birbirlerine teknik detaylar hakkında geri bildirim verir ve koma seslerin doğru çıkarılması için dikkatle çalışır. Öğrenciler, duruş ve tutuş pozisyonlarını alır ve hüseyini makamındaki sesleri çalarken viyolonsele özgü teknikleri doğru şekilde uygular. Makamın karakteristik özelliklerini vurgulayarak müziksel bileşenleri uygular, performansını hedefe uygun şekilde planlar ve sergiler (**OB9**). Grup içinde, yay hareketleri ve entonasyon hakkında geri bildirim vererek iş birliğini sürdürürler (**SDB2.1**). Öğretmen, hüseyini makamını içeren bir eseri performans görevi olarak çalınmasını istenebilir. Öğrenciler, bireysel performanslarını öz değerlendirme formlarıyla analiz edebilir ve grup içinde akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrenciler, segâh ve hüseyini makamlarını içeren eserler üzerinde bireysel veya grup projeleri gerçekleştirebilir. Örneğin segâh veya hüseyini makamında yazılmış bir eserin seyir özelliklerini analiz edebilir veya bu makamların karakteristik yapısını yansıtan kısa bir beste çalışması yapabilirler.

Öğrenciler, dijital araçları kullanarak bu makamların yapısını ve müzikal ifadesini gösteren sunumlar veya kısa müzikli projeler hazırlayabilir. Ayrıca segâh ve hüseyini makamlarının kültürel ve duygusal etkilerini keşfetmek için çevrelerindeki müziklerle ilgili küçük bir araştırma yapmaları ve bulgularını sınıfta paylaşımları istenebilir. Bu süreçte, öğrenciler geleneksel Türk müziğindeki kullanım alanlarını inceleyerek segâh ve hüseyini makamlarının müzikal anlatım üzerindeki etkilerini tartışabilirler.

Destekleme Öğretmen, segâh ve hüseyini makamlarının nota sıralamalarını ve seyir özelliklerini öğrencilere bire bir rehberlik ederek açıklayabilir. Dijital ortamda ya da akıllı tahta üzerinde bu makamların adım adım analizi yapılabilir.

Öğrencilerin segâh ve hüseyini makamlarını daha iyi kavrayabilmesi için temel nota sıralamaları ve makam özelliklerini pekiştirmeye yönelik sadeleştirilmiş solfej ve çalma çalışmaları düzenlenebilir.

Segâh ve hüseyini makamlarının karakteristik özelliklerine odaklanan bireysel veya küçük grup çalışmaları ile destek sağlanarak öğrencilerin teknik ve müzikal ifade becerilerini geliştirmeleri teşvik edilebilir.

**ÖĞRETMEN
YANSITMALARI**

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

7. SINIF

3. TEMA: KÜÇÜK USULLERLE ESER UYGULAMALARI-2

Temada öğrencilerin Türk müziğindeki usulleri tanımaları, analiz etmeleri ve çalgıda uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 20

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D4. Dostluk, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER**

Türkçe, Matematik, Sosyal Bilimler, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER**

KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.7.3.1. Türk aksağı usulünde Türk müziği eserlerini çalabilme

- a) Türk aksağı usulünün kullanıldığı eseri çözümler.
- b) Türk aksağı usulünde eser çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Türk aksağı usulünde eser çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Türk aksağı usulünde eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.7.3.2. Yürük semai usulünde Türk müziği eserlerini çalabilme

- a) Yürük semai usulünün kullanıldığı eseri çözümler.
- b) Yürük semai usulünde eser çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Yürük semai usulünde eser çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Yürük semai usulünde eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Türk Müziği Usulleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Türk aksağı ve yürük semai usulleri, Türk müziği eserlerinde ritmik yapıyı oluşturur.

Anahtar kavramlar

- ritim, Türk müziği, usul

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden Türk aksağı ve yürük semai usullerine uygun eserleri viyolonsel ile çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin Türk ve Batı müziğinde temel ritim yapılarına dair bir farkındalığa sahip oldukları kabul edilmektedir. Ayrıca viyolonsel'in temel tutuş ve çalma tekniklerini öğrendikleri; grup çalışması yaparak iş birliği geliştirdikleri ve müziksel ifade becerilerini temel düzeyde uygulayabilecekleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretmen, öğrencilerin Türk aksağı ve yürük semai usullerine dair önceki bilgilerini değerlendirebilmesi için dersin başında öğrencilerden daha önce öğrenebildikleri Türk müziği usullerine dair hatırlayabilmelerini isteyebilir. Örneğin: "Geçtiğimiz yıllarda öğrenebilmiş olduğunuz Türk müziği usullerinden bazılarını hatırlayabiliyor musunuz? Güçlü vuruşların nerede yer alabildiğini nasıl tanımlayabilirsiniz?" "Türk aksağı ya da yürük semai gibi usulleri daha önce duyabilmiş miydiniz? Sizce bu usuller diğerlerinden nasıl farklı olabilir?"

Bu sorular, öğrencilerin mevcut bilgilerini belirleyebilmelerine ve yeni temanın öğrenme çıktılarıyla ilişkilendirebilmelerine yardımcı olabilir.

Köprü Kurma Dersin başında, öğretmen, ritimlerin günlük yaşamda karşılaşılabilecek farklı deneyimlerle nasıl ilişkilendirilebileceğini düşündürebilmek için öğrencilerden kendi gözlemlerini paylaşabilmelerini isteyebilir. Örneğin: "Bir yürüyüş sırasında adımlarınızın hızını belirleyebilen bir ritim olduğunu fark edebildiniz mi? Bu ritim bir müzik eserine benzeyebilir mi?" "Sabah kalkabilirken çalan alarmin temposu, sizi nasıl bir gün başlangıcına hazırlayabilir?"

Bunun gibi sorular, öğrencilerin müzikteki ritim yapılarını günlük hayatlarında fark edebildikleri düzenlerle ilişkilendirebilmelerine olanak tanıyabilir. Öğrenciler, bireysel olarak düşünebilir ve ardından Türk aksağı ile yürük semai usullerinin ritim yapılarını nasıl bir atmosfer yaratabileceği üzerine tartışabilirler. Öğretmen, bu usullerin müzikte duygu ve hareketin temel taşı olabileceğini vurgulayarak günlük yaşamdaki benzerliklere dikkat çekebilir.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.7.3.1

Dersin başında, öğretmen, Türk aksağı usulüne uygun bir eserin notalarını ve ritim şemasını tahtada görselleştirir. Öğrenciler, bu görselleri inceleyerek ritim düzenindeki "düm2-tek2-tek" yapısını anlamaya çalışır ve bu yapının görsel olarak nasıl ifade edildiğini yorumlar (**OB4**). Daha sonra, öğretmenin rehberliğinde, dizlerine vurarak ritim düzenini fiziksel hareketlerle deneyimlemeye başlarlar. Bu sırada, ritim vuruşlarının doğru zamanlamasına dikkat etmek ve düzeni eksiksiz ifade etmek için tüm dikkatlerini çalışmaya verir ve odaklanma becerilerini etkin şekilde kullanır (**E3.2**). Öğrenciler, Türk aksağı usulüyle yazılmış bir eserin bona ve solfej çalışmalarını yaparak notaları okur ve ritmik yapıyı çözümler. Bu süreçte, ritim düzenindeki "düm" ve "tek" vuruşları arasındaki ilişkileri belirler ve eserin ritim yapısını analiz eder (**KB2.4**). Çalışma sırasında, ritim düzenine uygun el ve vücut koordinasyonlarını geliştirmek için grup hâlinde tekrarlar yapılır (**SDB2.1**). Ayrıca ritim vuruşlarının doğru bir şekilde yerleştirilmesi ve zamanlama üzerinde çalışırken sabırla hareket etmeleri gerektiği; gelişimlerini sürdürmek ve doğru sonuçlara ulaşmak için kararlılıkla çalışmaya devam etmeleri vurgulanır (**D12.3**). Öğrenciler, Türk aksağı usulüne uygun bir eseri çalmadan önce viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Bu pozisyon, yay hareketlerinin ritmik yapıya uygun bir şekilde yapılmasını kolaylaştırır. Daha sonra, öğrenciler eserin ritim yapısına uygun çalgıya özgü tekniklerle uygulama yapar. Örneğin ritimdeki güçlü vuruşları belirginleştirmek için yay hareketlerini dikkatle kontrol eder. İcra sırasında, usulün güçlü vuruşlarını belirginleştirerek müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak öğrencilerden Türk aksağı usulünde kendi belirledikleri bir eseri çalmaları istenebilir. Süreç sonunda, öğrenciler öz değerlendirme formu doldurarak bireysel performanslarını analiz eder ve grup içi akran değerlendirme formu ile birbirlerine geri bildirim sağlar (**SDB1.2**). Performans, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

VLS.7.3.2

Dersin başında, öğretmen, yürük semai usulüne uygun bir eserin notalarını ve ritim şemasını tahtada görselleştirir. Öğrenciler, bu görselleri inceleyerek ritim düzenindeki "düm tek-tek-düm- tek2" yapısını anlamaya çalışır ve bu yapının görsel olarak nasıl ifade edildiğini yorumlar (**OB4**). Ardından öğretmen, öğrencilerin ritim düzeni hakkında sorular sormasını teşvik eder. Örneğin "Bu ritimde güçlü vuruş nerede olmalı?", "Bu düzen diğer usullerden nasıl farklı?" gibi sorular üzerinden öğrenciler ritim yapısını keşfederek öğrenme sürecine aktif olarak katılır (**E3.8**). Daha sonra, dizlerine vurarak yürük semai ritim düzenini fiziksel hareketlerle deneyimlemeye başlarlar. Öğrenciler, yürük semai usulüyle yazılmış bir eserin bona ve solfej çalışmalarını yaparak notaları okur ve ritmik yapıyı çözümler. Bu süreçte, ritim düzenindeki "düm" ve "tek" vuruşları arasındaki ilişkileri belirler ve eserin ritim yapısını analiz eder (**KB2.4**).

Çalışma sırasında, öğrenciler gruplar hâlinde ritim düzenini tekrar ederek el ve vücut koordinasyonlarını geliştirmeye odaklanır. Grup çalışmalarında, birbirlerine destek vererek görevlerini birlikte tamamlar (D4.2). Ayrıca ritim vuruşlarının doğru bir şekilde yerleştirilmesi ve zamanlama üzerinde çalışırken sabırla hareket etmeleri gerektiği; gelişimlerini sürdürmek ve doğru sonuçlara ulaşmak için kararlılıkla çalışmaya devam etmeleri vurgulanır (D12.3). Öğrenciler, yürük semai usulüne uygun bir eseri çalmadan önce viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Bu pozisyon, yay hareketlerinin ritmik yapıya uygun bir şekilde yapılmasını kolaylaştırır. Daha sonra, öğrenciler eserin ritim yapısına uygun çalgıya özgü tekniklerle uygulama yapar. Örneğin ritimdeki güçlü vuruşları belirginleştirmek için yay hareketlerini dikkatle kontrol eder. İcra sırasında, usulün güçlü vuruşlarını belirginleştirerek müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak öğrencilerden yürük semai usulünde kendi belirledikleri bir eseri çalmaları istenebilir. Süreç sonunda, öğrenciler öz değerlendirme formu doldurarak bireysel performanslarını analiz edebilir ve grup içi akran değerlendirme formu ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (SDB1.2). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin Türk aksağı ve yürük semai gibi Türk müziği usullerini daha derinlemesine anlamalarını desteklemek için yaratıcı projeler yapılabilir. Örneğin öğrencilerden bu usulleri içeren kısa bir melodi bestelemeleri ve bu melodilere uygun ritim düzenlemeleri yapmaları istenebilir. Ayrıca dijital araçlar veya interaktif ritim uygulamaları kullanarak bu usullerin ritim yapısını modelleyebilecekleri etkinlikler sunulabilir. Grup çalışmaları sırasında, her gruba farklı bir usulün ritim düzenini temsil eden bir performans hazırlama görevi verilebilir. Gruplar, bu performansları birbirlerine sunarak farklı ritim düzenlerinin müzikal ifadelere nasıl katkıda bulunduğunu tartışabilir.

Destekleme Öğretmen, ritim vuruşlarını öğrencilerle birlikte tekrar ederek ritim düzenlerini daha somut hâle getirebilir. Ayrıca usulleri kavramalarını kolaylaştırmak için görsel materyaller, nota şemaları ve rehber videolar kullanılabilir. Grup çalışmaları sırasında, daha ileri düzey öğrenciler ile eşleştirilmeleri sağlanarak öğrencilerin birbirlerinden öğrenmeleri desteklenebilir. Teknolojik araçlar kullanılarak ritimlerin ve melodilerin görselleştirildiği interaktif etkinliklerle öğrenme süreci eğlenceli hâle getirilebilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF

1. TEMA: DİZİ VE ETÜT UYGULAMALARI-4

Temada öğrencilerin hicaz ve nikriz dizilerini öğrenmeleri, bu yapıları viyolonselde doğru tekniklerle çalabilmeleri ve bu yapılar arasındaki farkları anlayabilmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 24

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim,

Değerler D4. Dostluk

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Sosyal Bilimler, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.7. Karşılaştırma, KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.8.1.1. Hicaz makamında etüt çalabilme

- a) Hicaz makamı dizisinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Hicaz makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Hicaz makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Hicaz makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.8.1.2. Nikriz makamında etüt çalabilme

- a) Nikriz makamı dizisinin kullanıldığı etüdü çözümler.
- b) Nikriz makamını çalarken duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Nikriz makamını çalarken viyolonsele özgü teknikleri kullanır.
- ç) Nikriz makamını çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Türk Müziği Makamları

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Hicaz, nikriz makamı dizileri viyolonsele doğru tekniklerle çalınır ve kendine özgü müziksel ifadeler sunar.

Anahtar kavramlar

- dizi, makam, viyolonsele

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme kullanılarak değerlendirilebilir. Performans görevleri kapsamında, öğrencilerden öğretmenin belirlediği bir eseri hicaz ve nikriz makamı dizisinde çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Bu tema kapsamında, öğrencilerin 7. sınıfta segâh ve hüseyini makamlarının yapısal özelliklerini öğrenmiş ve bu makamları uygulayarak çalmış oldukları; viyolonsele özgü teknikleri doğru şekilde uygulayabildikleri ve müzikal bileşenleri eserlerinde kullanabildikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci

Öğretmen, öğrencilerin makam bilgisine dair mevcut düzeylerini değerlendirebilmesi için sınıfta yönlendirici sorular sorabilir. Örneğin: "Hicaz makamını daha önce duyabilmiş miydiniz?", "Makamların duygusal ifadeleri hakkında neler söyleyebilirsiniz?" gibi sorular sorularak öğrencilerin mevcut bilgileri ve hazır bulunuşluk düzeyleri gözlemlenebilir.

Köprü Kurma Öğretmen, makamların duygusal ifadelerini günlük yaşamdaki deneyimlerle ilişkilendirebilmeleri için öğrencilerden kendi gözlemlerini paylaşabilmelerini isteyebilir. Örneğin: "Dinleyebildiğiniz bir müzik, size belirli bir anıyı veya hissi hatırlatabilir mi? Bunun makamla bir bağlantısı olabilir mi?" veya "Nikriz makamı size tanıdık gelen hangi müziklerde kullanılabilir?" gibi sorular yöneltilebilir.

Öğrenciler, makamların kültürel ve duygusal bağlamlarını tartışarak müziğin günlük hayatla bağlantısını keşfedebilirler.

Öğrenme-Öğretme Uygulamaları

VLS.8.1.1

Öğretmen, hicaz makamı dizisini içeren bir eserin kısa bir bölümünü dinleterek derse başlar. Dinleme sonrasında, "Hicaz makamı size hangi duyguları çağırıştırıyor?" ve "Bu makamı diğer makamlardan ayıran seyir özellikleri nelerdir?" gibi sorularla öğrencilerin dikkatini çeker. Öğrenciler, bireysel düşüncelerini ifade ettikten sonra gruplar hâlinde çalışarak hicaz makamının seyir ve yapı özelliklerini daha önce öğrendikleri makamlarla karşılaştırır ve birbirlerinin görüşlerini empatiyle değerlendirir (**KB2.7, E2.1**). Öğretmen, hicaz dizisi sıralamasını ve durak, güçlü noktalarını akıllı tahtada gösterir. Öğrencilerden, makamın müzikal yapısını gözlemlemeleri ve gözlemleri üzerinden tahminlerde bulunmaları istenir. Bu süreçte, makamın duygusal ifadesine yönelik çıkarımlar yaparak öğrenme süreçlerini derinleştirir (**KB2.11, OB4**). Öğrenciler, hicaz makamı dizisini içeren bir etüdün bona ve solfej çalışmasını yaparak etüdü analiz eder ve bu süreçte, nota okuma becerilerini kullanarak makamın seslerini müzikal bir bütünlük içinde ifade eder. Öğrenciler, grup çalışması sırasında birbirlerine teknik detaylar hakkında geri bildirim verir ve koma seslerin doğru çıkarılması için dikkatle çalışır (**D4.1**). Öğrenciler, doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alır ve hicaz makamındaki sesleri çalarken viyolonsel özgü teknikleri doğru şekilde uygular. Makamın karakteristik özelliklerini vurgularken müziksel bileşenleri uygular. Grup içinde, yay hareketleri ve entonasyon hakkında geri bildirim vererek iş birliğini sürdürürler (**SDB2.1**). Öğretmen, hicaz makamı dizisini içeren bir eserin performans görevi olarak çalınmasını istenebilir. Öğrenciler, bireysel performanslarını öz değerlendirme formlarıyla analiz edebilir ve grup içinde akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı kullanılarak değerlendirilebilir.

VLS.8.1.2

Öğretmen, nikriz makamı dizisini içeren bir eserin kısa bir bölümünü dinleterek derse başlar. Dinleme sonrasında, "Nikriz makamı size hangi duyguları çağırıştırıyor?" ve "Bu makamı diğer makamlardan ayıran belirgin özellikler nelerdir?" gibi sorularla öğrencilerin dikkatini çeker. Öğrenciler, bireysel düşüncelerini ifade ettikten sonra gruplar hâlinde çalışarak nikriz makamının seyir ve yapı özelliklerini önceki makamlarla karşılaştırır ve birbirlerinin görüşlerini empatiyle değerlendirir (**KB2.7, E2.1**). Öğretmen, nikriz dizisinin sıralamasını, durak, güçlü ve yeden noktalarını akıllı tahtada gösterir. Öğrencilerden, dijital kaynaklar kullanarak nikriz makamının temel unsurlarını gözlemlemeleri ve gözlemleri üzerinden tahminlerde bulunmaları istenir. Bu süreçte, makamın duygusal ifadesine yönelik çıkarımlar yaparak öğrenme süreçlerini derinleştirirler (**KB2.11, OB4**). Öğrenciler, nikriz makamını içeren bir etüdün bona ve solfej çalışmasını yaparak etüdü çözümler ve bu süreçte, nota okuma becerilerini kullanarak makamın seslerini doğru bir bütünlük içinde ifade eder. Grup çalışması sırasında, birbirlerine teknik detaylar hakkında geri bildirim verir ve koma seslerin doğru çıkarılması için dikkatle çalışır (**D4.1**).

Öğrenciler, doğru duruş ve tutuş pozisyonlarını alır ve nikriz makamındaki sesleri çalarken viyolonsele özgü teknikleri doğru şekilde uygular. Makamın karakteristik özelliklerini vurgularken müziksel bileşenleri uygular. Grup içinde, yay hareketleri ve parmak pozisyonları hakkında geri bildirim vererek iş birliğini sürdürürler **(SDB2.1)**. Süreç sonunda öğretmen, öğrencilerden Nikriz makamı dizisini içeren bir eserin performans görevi olarak çalınmasını istenebilir. Öğrenciler, bireysel performanslarını öz değerlendirme formlarıyla analiz edebilir ve grup içinde akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir **(SDB1.2)**. Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerin makam bilgilerini derinleştirecek ve müzikal ifadelerini geliştirecek etkinlikler sunulabilir. Örneğin öğrenciler, bir makamı içeren eserleri dinleyip analiz ederek bu eserlerin duygusal yapısını ve karakteristik özelliklerini tartışabilir. Ayrıca dijital araçlar kullanarak makamların yapısını, kullanıldığı eserleri ve kültürel bağlamlarını açıklayan yaratıcı sunumlar hazırlayabilir.

Destekleme Öğretmen, makamların nota sıralamalarını ve seyir özelliklerini detaylı bir şekilde ele alarak öğrencilerin kavrayışını güçlendirecek bire bir rehberlik sağlayabilir. Dijital ortamda veya akıllı tahta üzerinde makamların adım adım analizi yapılabilir. Makamların karakteristik özelliklerini pekiştirmek amacıyla sadeleştirilmiş solfej ve çalma çalışmaları düzenlenebilir. Grup etkinliklerinde, görevler dengeli şekilde paylaştırılır ve her öğrencinin aktif katılımını artıracak düzenlemeler yapılabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF

2. TEMA: KÜÇÜK USULLERLE ESER UYGULAMALARI-3

Temada öğrencilerin Türk müziğindeki usulleri tanımaları, analiz etmeleri ve çalgıda uygulamaları amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 26

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER**

EĞİLİMLER E3.2. Odaklanma, E3.8. Soru Sorma

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme), SDB2.1. İletişim

Değerler D4. Dostluk, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB4. Görsel Okuryazarlık

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Sosyal Bilimler, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.4. Çözümleme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.8.2.1. Düyek usulünde Türk müziği eserlerini çalabilme

- a) Düyek usulünün kullanıldığı eseri çözümler.
- b) Düyek usulünde eser çalarken duruş ve tutuş pozisyonlarını alır.
- c) Düyek usulünde eser çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Düyek usulünde eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.8.2.2. Aksak usulünde Türk müziği eserlerini çalabilme

- a) Aksak usulünün kullanıldığı eseri çözümler.
- b) Aksak usulünde eser çalarken duruş ve tutuş pozisyonlarını alır.
- c) Aksak usulünde eser çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Aksak usulünde eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.8.2.3. Aksak semai usulünde Türk müziği eserlerini çalabilme

- a) Aksak usulünün kullanıldığı eseri çözümler.
- b) Aksak semai usulünde eser çalarken duruş ve tutuş pozisyonlarını alır.
- c) Aksak semai usulünde eser çalarken çalgıya özgü teknikleri kullanır.
- ç) Aksak semai usulünde eser çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ Türk Müziği Usulleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Düyek, aksak ve aksak semai usulleri, Türk müziği eserlerinde ritmik yapıyı oluşturur.

Anahtar kavramlar

- ritim, Türk müziği, usul

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden düyek, aksak ve aksak semai usullerine uygun olarak belirledikleri eserleri metronom yardımıyla doğru ritim vurguları ile çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin daha önceki çalışmalarında Türk müziği usulleri ile tanıştıkları, temel ritim kalıplarını öğrendikleri ve bu ritim kalıplarını hem fiziksel olarak hem de müzikal uygulamalarda deneyimledikleri kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme

Süreci Öğretmen, öğrencilerin düyek, aksak ve aksak semai usullerine ilişkin bilgi ve beceri düzeylerini değerlendirebilmesi için dersin başında önceki usul çalışmalarına bağlantı kurabilmelerini sağlayacak sorular yöneltebilir. Örneğin: "Daha önce çalışabilmiş olduğumuz usullerden hangilerini hatırlayabiliyorsunuz? Bu usullerde ritim düzenleri nasıl ifade edilebiliyordu?" "Türk müziğinde farklı ritimlerin eserlere nasıl bir karakter katabileceğini hiç düşündünüz mü? Sizce bir eseri dinleyebilirken ritim düzenini nasıl hissedebilirsiniz?"

Bu sorular, öğrencilerin geçmişte edinebildikleri bilgileri hatırlayabilmelerini ve bu bilgilerle yeni usulleri ilişkilendirebilmelerini sağlayabilir.

Ayrıca öğretmen, öğrencilerin usul yapılarına yönelik mevcut farkındalıklarını anlayabilmek için belirli bir usulün ritim şemasını tahtada görselleştirip "Bu ritim düzenindeki güçlü ve zayıf vuruşları tahmin edebilir misiniz?" gibi sorularla öğrencileri gözlemleyebilir. Grup çalışmaları sırasında öğrencilerden, daha önce öğrenebildikleri usul ritimlerini diz vuruşları veya el hareketleriyle gösterebilmeleri istenebilir. Bu etkinlikler, öğretmenin öğrencilerin mevcut bilgi ve beceri düzeylerini değerlendirebilmesine olanak tanıyabilir.

Köprü Kurma Öğretmen, öğrencilerin ritimlerin günlük yaşamla ilişkisini fark edebilmelerini sağlamak için sorular yöneltebilir: "Yürüyebilirken veya koşabilirken adımlarınızın ritmini hiç fark edebildiniz mi? Peki, bu ritimler bir müzik eseriyle benzer yönler taşıyabilir mi?" ve "Dinleyebildiğiniz müziklerde ritimlerin size nasıl hissettirebileceğini düşündünüz mü? Hızlı bir ritim mi yoksa yavaş bir ritim mi size daha fazla enerji verebilir?"

Bu gibi sorular, öğrencilerin ritimlerin etkisini yaşamlarındaki deneyimlerle ilişkilendirebilmelerine ve Türk müziği usullerinin farklı karakterlerini daha iyi anlayabilmelerine olanak tanıyabilir. Öğrencilerden, günlük hayatlarında karşılaşılabilecekleri düzenli ritim örneklerini düşünebilmeleri ve bu ritimleri Türk müziği usulleri ile bağdaştırabilmeleri istenebilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları VLS.8.2.1

Dersin başında, öğretmen, düyek usulüne uygun bir eserin notalarını ve ritim şemasını tahtada görselleştirir. Öğrenciler, bu görselleri inceleyerek ritim düzenindeki "düm-tek2-tek-düm2-tek2" yapısını anlamaya çalışır ve bu yapının görsel olarak nasıl ifade edildiğini yorumlar (**OB4**). Daha sonra, öğretmenin rehberliğinde, dizlerine vurarak ritim düzenini fiziksel hareketlerle deneyimlemeye başlarlar. Bu sırada, ritim vuruşlarının zamanlamasına dikkat etmek ve düzeni eksiksiz ifade etmek için tüm dikkatlerini çalışmaya verir ve odaklanma becerilerini etkin şekilde kullanır (**E3.2**). Öğrenciler, düyek ritmiyle yazılmış bir eserin bona ve solfej çalışmalarını yaparak notaları okur ve ritmik yapıyı çözümler. Bu süreçte, ritim düzenindeki "düm" ve "tek" vuruşları arasındaki ilişkileri belirler ve eserin ritim yapısını analiz eder (**KB2.4**). Çalışma sırasında, ritim düzenine uygun el ve vücut koordinasyonlarını geliştirmek için grup hâlinde tekrarlar yapılır (**SDB2.1**). Ayrıca ritim vuruşlarının yerleştirilmesi ve zamanlama üzerinde çalışırken sabırla hareket etmeleri gerektiği; gelişimlerini sürdürmek ve sonuçlara ulaşmak için kararlılıkla çalışmaya devam etmeleri vurgulanır (**D12.3**). Öğrenciler, düyek usulüne uygun bir eseri çalmadan önce viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Bu pozisyon, yay hareketlerinin ritmik yapıya uygun bir şekilde yapılmasını kolaylaştırır. Daha sonra, öğrenciler eserin ritim yapısına uygun çalgıya özgü tekniklerle uygulama yapar. Örneğin ritimdeki güçlü vuruşları belirginleştirmek için yay hareketlerini dikkatle kontrol eder. İcra sırasında, usulün güçlü vuruşlarını belirginleştirerek müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak öğrencilerden düyek usulüne uygun olarak belirledikleri eseri metronom yardımıyla doğru ritim vurguları ile çalmaları istenebilir. Süreç sonunda, öğrenciler öz değerlendirme formu doldurarak bireysel performanslarını analiz edebilir ve grup içi akran değerlendirme formu ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

VLS.8.2.2

Dersin başında, öğretmen, aksak usulüne uygun bir eserin notalarını ve ritim şemasını tahtada görselleştirir. Öğrenciler, bu görselleri inceleyerek ritim düzenindeki "düm2-te-ke-düm2-tek2-tek" yapısını anlamaya çalışır ve bu yapının görsel olarak nasıl ifade edildiğini yorumlar (OB4). Daha sonra, öğretmenin rehberliğinde, dizlerine vurarak ritim düzenini fiziksel hareketlerle deneyimlemeye başlarlar. Bu sırada, ritim vuruşlarının zamanlamasına dikkat etmek ve düzeni eksiksiz ifade etmek için tüm dikkatlerini çalışmaya verir ve odaklanma becerilerini etkin şekilde kullanır (E3.2). Öğrenciler, aksak ritmiyle yazılmış bir eserin bona ve solfej çalışmalarını yaparak notaları okur ve ritmik yapıyı çözümler. Bu süreçte, ritim düzenindeki "düm" ve "tek" vuruşları arasındaki ilişkileri belirler ve eserin ritim yapısını analiz eder (KB2.4). Çalışma sırasında, ritim düzenine uygun el ve vücut koordinasyonlarını geliştirmek için grup hâlinde tekrarlar yapılır (SDB2.1). Ayrıca ritim vuruşlarının yerleştirilmesi ve zamanlama üzerinde çalışırken sabırla hareket etmeleri gerektiği; gelişimlerini sürdürmek ve sonuçlara ulaşmak için kararlılıkla çalışmaya devam etmeleri vurgulanır (D12.3). Öğrenciler, aksak usulüne uygun bir eseri çalmadan önce viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Bu pozisyon, yay hareketlerinin ritmik yapıya uygun bir şekilde yapılmasını kolaylaştırır. Daha sonra, öğrenciler eserin ritim yapısına uygun çalgıya özgü tekniklerle uygulama yapar. Örneğin ritimdeki güçlü vuruşları belirginleştirmek için yay hareketlerini dikkatle kontrol eder. İcra sırasında, usulün güçlü vuruşlarını belirginleştirerek müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak öğrencilerden aksak usulüne uygun olarak belirledikleri eseri metronom yardımıyla ve doğru ritim vurgularıyla çalmaları istenebilir. Süreç sonunda, öğrenciler öz değerlendirme formu doldurarak bireysel performanslarını analiz edebilir ve grup içi akran değerlendirme formu ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (SDB1.2). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

VLS.8.2.3

Dersin başında, öğretmen, aksak semai usulüne uygun bir eserin notalarını ve ritim şemasını tahtada görselleştirir. Öğrenciler, bu görselleri inceleyerek ritim düzenindeki "düm2-te-ka-düm2-tek2-tek" yapısını anlamaya çalışır ve bu yapının görsel olarak nasıl ifade edildiğini yorumlar (OB4). Ardından öğretmen, öğrencilerin ritim düzeni hakkında sorular sormasını teşvik eder. Örneğin "Bu ritimde güçlü vuruş nerede olmalı?", "Bu düzen diğer usullerden nasıl farklı?" gibi sorular üzerinden öğrenciler ritim yapısını keşfederek öğrenme sürecine aktif olarak katılır (E3.8). Daha sonra, dizlerine vurarak aksak semai ritim düzenini fiziksel hareketlerle deneyimlemeye başlarlar. Öğrenciler, aksak semai ritmiyle yazılmış bir eserin bona ve solfej çalışmalarını yaparak notaları okur ve ritmik yapıyı çözümler. Bu süreçte, ritim düzenindeki "düm" ve "tek" vuruşları arasındaki ilişkileri belirler ve eserin ritim yapısını analiz eder (KB2.4). Çalışma sırasında, öğrenciler gruplar hâlinde ritim düzenini tekrar ederek el ve vücut koordinasyonlarını geliştirmeye odaklanır. Grup çalışmalarında, birbirlerine destek vererek görevlerini birlikte tamamlar (D4.2). Ayrıca ritim vuruşlarının doğru bir şekilde yerleştirilmesi ve zamanlama üzerinde çalışırken sabırla hareket etmeleri gerektiği; gelişimlerini sürdürmek ve doğru sonuçlara ulaşmak için kararlılıkla çalışmaya devam etmeleri vurgulanır (D12.3). Öğrenciler, aksak semai usulüne uygun bir eseri çalmadan önce viyolonselde duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Bu pozisyon, yay hareketlerinin ritmik yapıya uygun bir şekilde yapılmasını kolaylaştırır. Daha sonra, öğrenciler eserin ritim yapısına uygun çalgıya özgü tekniklerle uygulama yapar. Örneğin ritimdeki güçlü vuruşları belirginleştirmek için yay hareketlerini dikkatle kontrol eder. İcra sırasında, usulün güçlü vuruşlarını belirginleştirerek müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak öğrencilerden aksak semai usulüne uygun olarak belirledikleri eseri metronom yardımıyla ve doğru ritim vurgularıyla çalmaları istenebilir. Öğrenciler öz değerlendirme formu doldurarak bireysel performanslarını analiz edebilir ve grup içi akran değerlendirme formu ile birbirlerine geri bildirim sağlayabilir (SDB1.2). Performans görevi, gözlem formu veya analitik dereceli puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden, düyek, aksak ve aksak semai usullerine uygun kısa özgün melodiler bestelemeleri ve bu melodileri viyolonselle icra etmeleri istenebilir. Gruplara, belirli bir usule ait eserler verilebilir ve her grup, eserin ritim yapısını analiz ederek viyolonselde uygulamalar yapılabilir. Gruplar, analiz sonuçlarını ve eserlerin karakteristik özelliklerini sınıf arkadaşlarına sunabilir. Türk müziği repertuarından seçilen eserlerin ritim düzenlerini modern müziklerle karşılaştırarak analiz etmeleri istenebilir. Öğrenciler, bu karşılaştırmalardan elde ettikleri sonuçları dijital bir sunum hazırlayarak sınıf arkadaşlarıyla paylaşabilir.

Destekleme Ritim düzenlerini kavramalarına yardımcı olmak için düyek, aksak ve aksak semai usullerine ait temel kalıplar, diz vuruşları veya basit el hareketleriyle tekrar ettirilebilir. Bu fiziksel uygulamalar, ritim algılarını güçlendirebilir. Öğrencilere, usul kalıplarını öğrenirken metronom veya dijital ritim araçları kullanarak zamanlama ve vuruş doğruluğu üzerinde çalışmalar yaptırılabilir. Grup etkinlikleri sırasında, öğrenciler birbirlerine ritim kalıplarını öğretmek üzere eşleştirilerek iş birliği yapabilir. Örneğin bir öğrenci ritim düzenini çalarken diğeri bu düzeni takip ederek aynı kalıbı tekrarlayabilir. Bu tür destekleyici etkinlikler, öğrencilerin usul yapısını ve viyolonsel tekniklerini daha kolay ve etkili bir şekilde öğrenmelerine olanak sağlayabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

8. SINIF

3. TEMA: SESLENDİRME VE YORUMLAMA TEKNİKLERİ

Temada öğrencilerin flageolet ve vibrato tekniklerini öğrenerek viyolonsel performanslarında bu teknikleri uygulamaları ve müzikal ifadelerini güçlendirmeleri amaçlanmaktadır.

DERS SAATİ 18

ALAN BECERİLERİ SAB11. Müziksel Çalma

**KAVRAMSAL
BECERİLER** -

EĞİLİMLER E2.1. Empati

**PROGRAMLAR ARASI
BİLEŞENLER**

**Sosyal-Duygusal
Öğrenme Becerileri** SDB1.2. Kendini Düzenleme (Öz Düzenleme)

Değerler D4. Dostluk, D10. Mütevazılık, D12. Sabır

Okuryazarlık Becerileri OB1. Bilgi Okuryazarlığı

**DİSİPLİNLER ARASI
İLİŞKİLER** Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Görsel Sanatlar, Beden Eğitimi Oyun ve Müzik

**BECERİLER ARASI
İLİŞKİLER** KB2.11. Gözleme Dayalı Tahmin Etme

ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

VLS.8.3.1. Flageolet tekniğini kullanarak etüt çalabilme

- a) Flageolet tekniğinin kullanıldığı etüd çözümler.
- b) Flageolet tekniğine yönelik duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Flageolet tekniğini çalgıya özgü tekniklerle kullanır.
- ç) Flageolet tekniğini kullanarak etüt çalarken müziksel bileşenleri uygular.

VLS.8.3.2. Vibrato tekniğini kullanarak etüt çalabilme

- a) Vibrato tekniğinin kullanıldığı etüd çözümler.
- b) Vibrato tekniğine yönelik duruş ve tutuş pozisyonunu alır.
- c) Vibrato tekniğini çalgıya özgü tekniklerle kullanır.
- ç) Vibrato tekniğini kullanarak etüt çalarken müziksel bileşenleri uygular.

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Seslendirme Teknikleri
Yorumlama Teknikleri

Genellemeler/ Anahtar Kavramlar/

Genellemeler

- Flageolet ve vibrato gibi teknikler, viyolonselde tını zenginliği ve ifade derinliği sağlamak için kullanılır.

Anahtar kavramlar

- flageolet, vibrato

ÖĞRENME KANITLARI (Ölçme Ve Değerlendirme)

Öğrenme çıktıları; performans görevi, öz değerlendirme ve akran değerlendirme ile ölçülebilir. Performans görevi olarak öğrencilerden flageolet ve vibrato tekniklerini kullanarak belirlenen bir eseri çalmaları istenebilir. Performans görevi; gözlem formu ve analitik derececi puanlama anahtarı ile değerlendirilebilir.

ÖĞRENME-ÖĞRETME YAŞANTILARI

Temel Kabuller

Öğrencilerin flageolet ve vibrato teknikleriyle ilgili temel bir farkındalığa sahip olmadıkları ancak bu teknikleri öğrenmeye açık oldukları kabul edilmektedir. Öğrencilerin daha önce öğrendikleri farklı yay teknikleri, bu yeni tekniklerin öğrenilmesine katkı sağlayacak bir temel oluşturabileceği kabul edilmektedir.

Ön Değerlendirme Süreci

Dersin başında öğretmen, öğrencilere flageolet ve vibrato tekniklerinin temel prensiplerini anlayabilmelerine yardımcı olabilmek için bazı sorular sorabilir. Öğrencilere, "Flageolet tekniği nedir ve nasıl bir ses elde edebilirsiniz?", "Vibrato tekniği nedir ve müzikal ifadeyi nasıl zenginleştirebilir?" gibi sorular yöneltilerek bu tekniklere dair mevcut bilgi seviyeleri ve farkındalıkları değerlendirilebilir.

Ayrıca öğrencilerden "Flageolet tekniğinde tel üzerindeki doğru noktayı nasıl bulabilirsiniz?" ve "Vibrato tekniğinde bilek ve parmak hareketlerinin uyumu nasıl olmalıdır?" gibi sorularla, uygulama öncesi temel kavrayışları sorgulayabilmeleri sağlanabilir. Bu sorular, öğretmenin öğrencilerin flageolet ve vibrato teknikleri hakkında ne kadar bilgi sahibi olabileceklerini belirleyebilmesine olanak sağlayabilir ve tekniklerin doğru uygulanabilmesi için ihtiyaç duyulan bilgileri öğrenme sürecine başlamak için bir temel oluşturabilir.

Köprü Kurma Dersin başında öğretmen, öğrencilerin flageolet ve vibrato tekniklerini günlük yaşamlarıyla ilişkilendirebilmelerini sağlamak için bazı sorular yöneltebilir. Örneğin "Bir müzik parçasını dinleyebilirken sesin yüksekliği ve titreşimi sizde nasıl bir etki bırakabilir? Tıpkı bir sesin titreşebilmesi gibi, viyolonseldeki vibrato tekniği de müziğin duygusal ifadesini nasıl etkileyebilir?" gibi sorularla öğrencilerin, flageolet ve vibrato tekniklerini günlük yaşamlarındaki benzer hareketlerle bağ kurabilmeleri sağlanabilir.

Öğrenme-Öğretme

Uygulamaları VLS.8.3.1

Öğretmen, flageolet tekniğini tanıtarak öğrencilerin bu tekniğin temel prensiplerini keşfetmelerine rehberlik eder. Öğretmen, doğal ve yapay flageolet tekniklerinin temel özelliklerini açıklarken her iki tekniği de viyolonselde uygular. Öğrenciler, öğretmenin uygulamasını dikkatle izleyerek tel üzerindeki doğru noktaları ve dokunuş şiddetinin etkisini gözlemler. Gözlemlerine dayanarak "Tel üzerindeki doğru noktaları bulmak için neler yapabiliriz? Yay hızı ve dokunuş şiddeti ses kalitesini nasıl etkiler?" gibi sorular üzerinden çıkarımlar yapar ve bu çıkarımları sınıfla paylaşır (**KB2.11**). Öğrenciler, öğretmenin rehberliğinde doğal ve yapay flageolet tekniklerini tanımlamak ve flageolet sesinin elde edilmesinde dokunuşun derecesi, tel gerginliği ve sağ el yay kullanımının rolünü analiz ederek gerekli bilgiyi öğrenme ihtiyacını fark eder (**OB1**). Uygulama aşamasından önce öğrencilerin verilen etüdün bona ve solfej çalışmalarını yaparak etüdü çözümler. Ardından öğrenciler flageolet tekniğini uygulamaya yönelik temel duruş ve tutuş pozisyonlarını deneyerek tel üzerindeki doğru noktaları belirlemeye odaklanır. Gruplar hâlinde, yay basıncı ve hızının flageolet sesine etkisini test eder ve bu süreçte gözlemlerini paylaşarak çalgıya özgü teknikleri uygulamada birbirlerine rehberlik ederler (**D4.2**). Öğrenciler, hem doğal hem de yapay flageolet tekniklerini deneyerek dokunuş şiddetinin ve yay hareketlerinin ses kalitesine etkisini keşfeder. Son olarak etüt üzerinde çalışır ve bu süreçte müziksel bileşenleri uygular. Performans görevi olarak öğrencilerden flageolet tekniğini kullanarak belirlenen bir eseri çalmaları istenebilir. Dersin sonunda, öz değerlendirme formlarıyla kendi performanslarını analiz edebilir ve akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirimde bulunabilir (**SDB1.2**). Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

VLS.8.3.2

Öğretmen, vibrato tekniğini tanıtarak bu tekniğin sol elin kontrollü hareketleriyle oluşturulduğunu ve yaylı çalgılarda kullanılan temel bir teknik olduğunu açıklar. Kısa bir uygulama yaparak bilek, parmak ve ön kol hareketlerini sergiler. Öğrenciler, öğretmenin uygulamasını dikkatle izleyerek hareketlerin etkisini ve koordinasyonunu gözlemler. Gözlemlerine dayanarak "Hangi hareket vibrato tekniğinde daha etkili olur? Vibratoda yay ve sol el nasıl uyum sağlar?" gibi sorular üzerinden çıkarımlar yapar ve bu çıkarımları sınıfta paylaşır (**KB2.11**). Ardından öğrenciler, vibrato tekniğini daha iyi anlamak için gruplar hâlinde çalışır. Her grup, bilek, parmak ve ön kol hareketlerini analiz ederek bu hareketlerin vibrato üzerindeki etkisini belirler. Çalışmalar sırasında, grup üyeleri birbirlerinin uygulamalarını gözlemler ve birbirlerine geri bildirim verirken empati becerilerini kullanarak önerilerini yapıcı bir şekilde ifade eder (**D4.1, D10.3, E2.1, OB1**). Uygulama aşamasından önce öğrencilerin verilen etüdün bona ve solfej çalışmalarını yaparak etüdü çözümler. Ardından vibrato hareketlerini uygulamaya başlamadan önce, temel duruş ve tutuş pozisyonlarını alır. Bilek, parmak ve ön kol hareketlerini geliştirmek için sistemli bir şekilde çalışır ve bu süreçte kararlılıkla her hareketi tekrar eder. Çalışmalar sırasında, sabır ve dikkatle hareketlerin koordinasyonunu sağlamaya odaklanır (**D12.3**).

Vibrato hareketlerini uygularken çalgıya özgü teknikleri doğru bir şekilde kullanmaya odaklanır. Son olarak etüt üzerinde çalışır ve bu süreçte müziksel bileşenleri uygular. Öğrenciler, etüt sırasında performanslarını gözden geçirir ve sınıf arkadaşlarından geri bildirim alır. Performans görevi olarak öğrencilerden, belirlenen bir eseri vibrato tekniğini uygulayarak çalmaları istenebilir. Öz değerlendirme formları ile kendi performanslarını analiz edebilir ve akran değerlendirme formları ile birbirlerine geri bildirimde bulunabilirler **(SDB1.2)**. Performans görevi, analitik dereceli puanlama anahtarı ve gözlem formu ile değerlendirilebilir.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme Öğrencilerden, düyek, aksak ve aksak semai usullerine uygun kısa melodiler bestelemeleri ve bu melodileri viyolonselde icra etmeleri istenebilir. Gruplara, belirli bir usule ait eserler verilebilir ve her grup, eserin ritim yapısını analiz ederek viyolonselde uygulamalar yapılabilir. Gruplar, analiz sonuçlarını ve eserlerin karakteristik özelliklerini sınıf arkadaşlarına sunabilir. Türk müziği repertuarından seçilen eserlerin ritim düzenlerini modern müziklerle karşılaştırarak analiz etmeleri istenebilir. Öğrenciler, bu karşılaştırmalardan elde ettikleri sonuçları dijital bir sunum hazırlayarak sınıf arkadaşlarıyla paylaşabilir.

Destekleme Ritim düzenlerini kavramalarına yardımcı olmak için düyek, aksak ve aksak semai usullerine ait temel kalıplar, diz vuruşları veya basit el hareketleriyle tekrar ettirilebilir. Bu fiziksel uygulamalar, ritim algılarını güçlendirebilir. Öğrencilere, usul kalıplarını öğrenirken metronom veya dijital ritim araçları kullanarak zamanlama ve vuruş doğruluğu üzerinde çalışmalar yaptırılabilir. Grup etkinlikleri sırasında, öğrenciler birbirlerine ritim kalıplarını öğretmek üzere eşleştirilerek iş birliği yapabilir. Örneğin bir öğrenci ritim düzenini çalarken diğeri bu düzeni takip ederek aynı kalıbı tekrarlayabilir. Bu tür destekleyici etkinlikler, öğrencilerin usul yapısını ve viyolonsel tekniklerini daha kolay ve etkili bir şekilde öğrenmelerine olanak sağlayabilir.

ÖĞRETMEN YANSITMALARI

Programa yönelik görüş ve önerileriniz için karekodu akıllı cihazınıza okutunuz.

